

STEPHEN
KING

A HARCOS

A SETÉT TORONY

1. kötet

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 1998

A FORDÍTÁS AZ ALÁBBI KIADÁS ALAPJÁN KÉSZÜLT:
STEPHEN KING
THE DARK TOWER. THE GUNSLINGER
A PLUME BOOK
NEW AMERICAN LIBRARY, 1988
COPYRIGHT © 1982 BY STEPHEN KING
PUBLISHED BY AGREEMENT WITH
THE AUTHOR AND THE AUTHOR'S AGENTS,
RALPH M. VICINANZA, LTD.
HUNGARIAN TRANSLATION
©BIHARI GYÖRGY, 1998

„ROLAND VITÉZ
A SETÉT TORONYHOZ ÉRT”
(LÁSD EDGAR DALÁT A LEAR KIRÁLYBAN)

I

Tüstént gyanús volt, hogy félrevezet
E gúnyos-szemű, dér-vert nyomorék,
S míg mohón leste: a hazug beszéd
Rászed-e, száját rosszul leplezett
Öröm fintora reszkettette meg,
Hogy törbecsal s lesz újabb martalék!

II

Hisz botjával mi másért állt meg itt,
Mint hogy megcsaljon minden elmenőt,
Rászedje, aki itt találja őt,
S az utat kérdi?! –Vártam: vicsorít,
Mint egy halálfej, mankója pedig
Sírjeleket kaparva porba bök,

III

Ha tanácsát követem e kopár
És baljós tájon, hol – mint híre van
A Setét Torony áll. S mégis: magam
S békülten indultam meg erre, már
Nem dics s remény, csak az örömsugár
Vont, hogy – így vagy úgy – végezzem utam.

IV

Mert mit világ-vég vándorútjai
S évek szültek: reménységem legott
Köddé mállt s emez új céltől kapott
Szilaj örömet nem olthatta ki.
Nem is próbáltam elcsitítani
Szívem, mely tombolt, hogy elbukhatott.

V

És mint beteg, ha közel a halál,
S holtnak is vélik, míg csordul s apad
Könnye, elhagyván a barátokat,
S hallja, hogy egy a mást kihívja már
Levegőzni (mert „vége van" s „habár
Sírunk, a halál csak halál marad"),

VI

S hall suttogást, hogy vajon van-e hely
A sírok közt, s mely nap lesz üdvösebb
Vég-útra vinni a holttetemet,
Zászló- s fegyvervivőt sem hagyva el,
S ő mindent ért s csak azért esdekel:
Ne csúfolná meg őket, s halna meg! –

VII

Így én is – megszenvedve utamon,
Kudarc-jóslattal, s mint kinek neve
Ama „Had" hős-sorába írva be,
Kiket a Setét Torony titka von –
Jobbnak véltem ha mint ők, elbukom,
Bár nem tudtam, hogy méltó leszek-e.

VIII

S lemondó-csendesen fordultam át
Az úton álló torzalak előtt
Az ösvényre. Egész nap szürke köd
Úszott a tájon s terjedt mindtovább
Az est, kilóve kancsal sugarát,
Hogy lássa még a pusztába vesztőt.

IX

Mégis: nem tett foglyává hamarabb
A sík, csak amikor hátam megett
– Visszafordítván tekintetemet –

Eltűnt az út. Körül vak puszta csak,
Csak puszta nyúlt a messzi ég alatt.
Indulhattam. Nem volt, mi mást tegyek.

X

Indultam hát. S nem volt még – úgy hiszem –
Ily sorvadt táj. Mert itt semmi se nőtt!
Virág? – Cédrus sem volna meglepőbb!
Úgy tűnt, hogy csupán konkoly s gyom terem
És szórja magvát, itt, hol senki sem
Bánja, s kincs volna egy hitvány bürök!

XI

Nem! –Tunyaság, sorvadás és beteg
Gúny osztozott e tájék téerein.
„Nézz vagy ne nézz!” – szólt a Természet – „Im,
Minden mindegy: én nem segíthetek,
Várom az izzó végítéletet,
Majd az perzsel fel s költi foglyaim!”

XII

S ha egy-egy kóró magasabbra nőtt:
Történ kókkadt feje, hogy társai
Ne gyűlöljék. S mi lyuggathatta ki
Az aszott lapukat, nem hagyva zöld
Reményt sehol? Szörny volt, mi itt előtt
Mindent-mindent, szörnyű dühvel teli.

XIII

Gyér volt a fű, mint szőr a pokloson,
Ritkásan bújt ki elszáradt hegye,
A föld meg mintha vért szítt volna be,
S egy dülledt-csontu ló állt ott vakon
S hőkölt – miért is járt e tájakon? –,
Pokol-ménesből kimustrált gebe.

XIV

Élt még? – Inkább úgy tűnt, hogy csak tetem:
Meredt és ösztövé, sokráncu nyak,
Zárt szem a rőt homloksörény alatt. –
Ritka ily torzság s bú együttesen,
Dög ennyire nem borzasztott sosem,
Mert ennyi kín csak vétekből fakad.

XV

S szemhúnyva lestem, mit kér benn a szív.
S mint a küzdő, ki elébb bort kíván,
Szomjaztam régi, boldog és vidám
Korom, hogy aztán bírjam majd, mi hív.
A bajnok töpreng, s csak utána vív:
Jöjjön, mi jön, a régvolt íz után!

XVI

Jaj! – Cutberth-et idéztem, a remek
Pirosposzsgás és szőke cimborát,
S éreztem is már szinte, mint fon át
Karja – hogy el ne hagyjam helyemet –
Mint rég. De egy éj, és ő kegyveszett!
Hevem hűlt s szívem vacogott tovább.

XVII

Majd – mint avatásán – a hajdani
Gáncstalan lovag: Giles ötlött elő.
Ki merné azt - hetvenkedett –, mit ő?!
De vált a szín. Mellére valami
Hóhér papírt tűz. Lovagtársai
Nézik. Leköpdösött, rongy hitszegő!

XVIII

Ily múltnál a jelen is többet ér; –
Tovább homályba-fült ösvényemen!

Se hang, se fény, meddig csak lát a szem.
S míg lestem: száll-e bagoly s denevér
Az éjben, emlékeim a fenyér
Elverte, elterelte hirtelen.

XIX

Keresztbe folyt egy kis, sebes patak,
Váratlanul, mint kígyó hogyha jön,
S nem lágyan – noha lagymatag mezőn –,
Hisz fürdethetett volna ez a hab
Izzó ördög-patát is, oly harag
Vitte tajtékzón, örvény-pörgetőn.

XX

Mily csekély víz s mi vad! – A part felett
Pár satnya, guggoló égerbokor
S pár ázott fűz szorongott s dőlt komor-
Némán a vízre: öngyilkos sereg;
S mi – bármiképp – gyötrőjük lehetett:
Érzéketlen futott a vízsodor.

XXI

Míg átkeltem – egek! – mi félelem
Járt át, hogy lábam hullá-főre lép,
Vagy meder-mérő gerelyem nyelét
Szakállába s hajába tekerem.
Vizipatkányt döftem le? – énnekem
Úgy tűnt, más hangot hallok: kisdédét.

XXII

Öröm volt partot érnem ideát! –
Bár reményem, hogy szebbet: puszta köd.
Miféle harcon milyen küszködők
Típrása gyúrt e partból pocsolyát?
Mint a varangyok lúggal-tele kád
Mélyén, hiúzok izzó rács között,

XXIII

Úgy vívhattak meg itt e part alatt.
De mért épp itt a tágas sík helyett?
Se ki, se be egy lábnyom sem vezet.
Tán beléndek tüzelte agyukat,
Mint a török a gályarabokat,
Küldvén zsidókra keresztényeket.

XXIV

S amott mi az, egy kőhajtásnyira,
Mily szörnyű gépezet? – Vas-ék? Kerék?
Borona, mely selyemként összetép
Még embert is? Tán Tophet holmija
Elhagyva gondtalan, vagy épp hogy a
Roszdától fenjék eltompult hegyét?

XXV

Egy rönkmező jött; erdőség helye,
Leendő láp, most inkább tompa sík
Föltség (elmezavart bolondozik
Ekképp: épít, ront, nincs még kész vele,
De odahagyja!) – s széjjel, körüle,
Zsombék, iszap, kő, homok s puszta szík.

XXVI

S szederjes foltok, vad és vak szinek
Jöttek, majd egy sovány, kopaszra-mállt
Sáv, mely mohos volt s szömörcsösre vált,
S egy holt tölgy: odva mint a szájüreg,
Mely a halálra tátva felreped
S meghal, bár elrettenti a halált.

XXVII

Oly távol volt a cél, mint egykoron...
A messzeségben semmi, csak az éj,
És semmi jel. S ekkor egy ösztövé

Nagy, fekete madár, Apollyon
Barátja szállt el sárkány-szárnyakon
S fejem súrolva: tán a várt vezér?

XXVIII

Mert fölpillantván látnom lehetett
A szürkületben is, hogy mindenütt
Hegy vesz körül – ha egy kopár gyeput
Hepehupákból így illethetek.
Mint lephettek meg így? Ki fejt meg?
S úgy tűnt, kijutnom sem lesz egyszerűbb.

XXIX

Mert felrémlert, hogy talán démoni
Rontás ült rám, Isten tudja, hogyan,
S rossz álom az egész. Aztán utam
is megszakadt. S kezdtem lemondani
Megint, s im, kattant bennem valami
Mint csapda kattant s a vad fogva van...

XXX

S lángjával a felismerés bejárt:
Ez az a hely! – jobbról a két zömök
Domb, mint bikák, egymásba-öklelők,
Balról magas hegy... Ilyen ostobát! –
Mint alhattam az oly régóta várt
S egy élet óta vágyott kép előtt?!

XXXI

Közbül pedig a Torony állt maga!
Tömzsi torony – mint bolond szíve – vak;
Barna kövének párja nem akad
Sehol. A vihar gonosz démona
Mutatja így meg a hajósnek a
Szirtet, ha már a bárka beszakad...

XXXII

Nem láttam volna? Tán mert este volt?
De hisz a nappal újra visszatért,
A tűnő fény egy résen át elért:
Óriás vadászként meglapult a domb,
Lesve, hogy a vad vackából kiront.
„Döfd le már, rajta, rajta, ne kiméld!”

XXXIII

Vagy nem hallottam volna? De hiszen
Mindenütt kongás, lárma kelt.
Nevek Idézték az eltűnt vitézeket.
Ez erős volt, az félelemtelen,
Amaz szerencsés – s rég nincs híre sem!
Egy perc minden volt kint megengetett.

XXXIV

S ott álltak most körül, egész tömeg,
Lesték, mint végzem, eleven füzért
Fontak körém és lángolót, s ezért
Jól láttam mindent! – Ám nem törve meg
Számhoz emeltem s fűttam kürtömet:
„Roland vitéz a Setét Toronyhoz ért...”

(Robert Browning versét Tellér Gyula fordította)

ED FERMANNEK,

aki sorra vállalta a kockázatot ezekért történetekért

A HARCOS

A feketébe öltözött ember a sivatagon át menekült, a harcos pedig követte.

A sivatag – a sivatagok apoteózisa – sok fényévnnyire nyúlt el az ég alatt minden irányban. Fehéren vakított, sehol egy csepp víz, tökéletesen jellegtelen volt, kivéve a látóhatáron a hegyek párásan elmosódott fakó árnyait, meg a sátánfüvet, amely édes álmokat, lidércnyomást, halált hoz. Itt-ott sirkövek jelezték a sziksó vastag kérgébe harapott utat; valaha itt sztráda húzódott, amelyen kocsik száguldottak. A világ elmozdult azóta. Kiürült.

A harcos rendíthetetlenül gyalogolt, nem sietett, nem is ógyelgett. Derekán vaskos kolbászként duzzadt a bőr vizestömlő. Csaknem tele volt még. Évek óta haladt előre a *khef*-ben, elérte az ötödik fokozatot. A hetedik-nyolcadik fokozatnál már nem lenne szomjas; egy klinikus tárgyilagosságával figyelné kiszáradását, csupán akkor öntözné meg szervezete sötét belső szurdokait és barlangjait, amikor logikája azt diktálná, hogy meg kell tennie. De még nem érte el a hetedik-nyolcadik szintet, csupán az ötödiket. Így tehát szomjazott, bár nem volt különösebb ihatnékja. Valami bizonytalan módon ez még tetszett is neki. Olyan romantikusnak találta.

A tömlő alatt viselte kézreálló fegyvereit. A két fegyveröv a lágyékán keresztezte egymást. Vastagon be voltak olajozva, hogy még a sivatagi naptól sem repedeztek ki. A fegyverek agya finom erezetű sárga szantálfából készült. A nyersbőr szíjra függesztett tokok nehézkesen csapkodták a harcos csipőjét. A töltényövek rézpatronjai csillogtak, villogtak, morzézta a napfényben. A bőr halkán nyikorgott. A fegyverek hallgattak. Vérivók voltak. Az élettelen sivatagban nem volt szükség hangokra.

Ruházata színtelen volt, mint az eső vagy a por. Nyitott gallérú, nyaknál kézzel kilyuggatott inget viselt, a lyukakban bőrszj lógott lazán. Ehhez a

varrásoknál kinyúlt overallt hordott.

Megmászott egy lágy vonalú dűnét (bár itt nem volt homok; a sivatag földje kemény volt, még az alkonyat után feltámadó éles szél is csak edénysúrolóra emlékeztető szúrós port tudott fölkavarni), és a szélvédett oldalon, ahol a nap valamivel hamarabb tűnik el, tábortűz szétrugdosott maradványaira bukkant. Mindig megőrült az ilyen apró jeleknek, mert újfent megerősítették abban a hitében, hogy a fekete alak lényegében mégis emberféle. Szája vigyorra nyílt a viharvert, hámló, romos arcában. A harcos leguggolt.

Természetesen sátánfüvet égetett. Idekint ez az egyetlen, ami *hajlandó* meggyulladni. Zsíros, aprócska lánggal, lassan ég. A sivatagi végvidék lakói azt mondták, hogy még a lángjában is ördögök laknak. Ők is tüzeltek vele, de rá nem pillantottak volna. Úgy hitték, az ördögök megbűvölik, hívogatják, magukhoz rántják azokat, akik belebámulnak a lángba; láthatja is őket minden bolond, aki képes elbámészkodni a sátánfű tüzén.

Az égett gyom ismerősen szövevényes ideogrammai szürke porrá omlottak a harcos tapogatódzó keze alatt. Semmi sem volt a hamuban, csupán egy megszenesedett szalonnadarab, amit tűnődve elrágcsált. Mindig így történt. Már két hónapja követte a feketébe öltözött embert a sivatagban, a végeérhetetlen, ordítóan egyhangú purgatóriumi pusztaságban, és még mindig nem talált a tábortüzek steril ideogrammáinál egyebet. Sehol egy konzervdoboz, palack vagy vizestömlő (jómaga már négyet hagyott maga mögött, mint kígyó a levedlett bőrét).

Talán a tábortüzek jelentik az üzenetet, amelyet betűről betűre kell kihüvelyezni. *Kopj le. Vagy közeleg a vég. Esetleg vacsorázz Joe-nál.* Nem számít. A harcos nem értette az ideogramákat, ha ugyan azok

voltak. És minden maradvány éppen olyan hideg volt, mint a többi. Tudta, hogy közeledik, de azt nem, honnan tudja. Ez sem számít. Fölállt, leporolta a kezét.

Más nem volt; a borotvaéles szél természetesen eltüntetett minden gyér nyomot, amely a kemény talajon megmaradt. Sohasem találta meg az üldözött ürülékét. Semmit. Csupán ezeket a kihűlt tábortüzeket az ősi országút és a fejében fáradhatatlanul működő távmérő vonalán.

Leült, engedélyezett magának egy kurta kortyot a tömlőből. Körbebámult a sivatagban, fölnezett a napra, amely az égbolt legtávolabbi körnegyedében ereszkedett lefelé. Fölállt, kihúzta övéből a kesztyűjét, és nekiállt sátánfüvet gyűjteni a saját tűzéhez, amelyet a feketébe öltözött ember után maradt hamuba rakott. A helyzet iróniájában, akárcsak a szomjazás romantikájában, volt valami komor csáberő.

Addig nem vette elő a kovát és az acélt, amíg a nappalból nem maradt egyéb a talaj gyorsan illanó forróságánál és egy narancssárgán vigyorgó csiknál az egyszínű nyugati szemhatáron. Türelmesen bámult a déli hegyek felé, noha nem is remélte, nem is várta, hogy megpillantja egy új tábortűz füstjének vékony csikját, de a figyelés is hozzátartozott a dologhoz. Semmit sem látott. Közel volt, de csak viszonylag, ahhoz nem elég közel, hogy a szürkületben meglássa a füstöt.

Szikrát csiholt a felaprított, száraz dudvára, majd szélirányban leheveredett, hagyva, hogy az álmhozó füst a puszta felé hömpölyögjön. A szél, leszámítva néhány alkalmi légörvényt, nem változott.

Fentről ugyanolyan változatlansággal néztek le a nem hunyorgó csillagok. Napok és világok milliósámsra. Szédítő konstellációk, hideg tűz a primer színek minden árnyalatában. Míg figyelte, az

ég ibolyaszínről ébenre váltott. Hullócsillag karcolt rá villanásnyi pompás ívet, majd kihunytt. A tűz különös árnyakat vetett, miközben a sátánfű lassan elhamvadt, és lerakta új mintáit, nem ideogrammákban, csak egyszerű összevisszaságban, amelynek közönyös magabiztosságában volt valami homályosan ijesztő. A tűzrakás módja nem volt művészi, csupán praktikus. Feketén-fehéren beszélt, egy olyan emberről, aki megigazgatja a csálén álló képeket az idegen szállodai szobákban. A tűz egyenletes, lassú lánggal égett, fehérén izzó magjában kísértetek táncoltak. A harcos nem nézett oda. Elaludt. A két minta, a művészeté és a mesterségé összeolvadt. A szél nyöszörgött. Olykor a lefelé irányuló légáramlat a harcos felé sodort egy-egy füstbodort, és néha be is burkolta egy-egy gomolyba. Ez álmokat épített föl az alvóban, ahogyan a kagyló is gyöngyöt izzad az apró homokszemcse köré. A harcos időnként együtt nyöszörgött a széllel. A csillagok ezt is ugyanolyan közönyösen nézték, ahogy a háborúkat, keresztre feszítéseket, feltámadásokat. A harcosnak ez is tetszett volna.

II

Az öszvért vezetve leereszkedett az utolsó hegylábról. Az állat halott, üveges szeme kidülledt a hőségtől. Az utolsó falut három hete hagyta el, azóta csupán a végvidékiek összebújt fűkunyhóiba botlott néha-néha az ősi kocsiúton. A házcsoportok magányos viskókká fogyatkoztak, amelyekben leginkább leprások vagy örültek laktak. A harcos kellemesebbnek találta az örültek társaságát. Az egyik adott neki egy rozsdamentes Silva tájolót, és a lelkére kötötte, hogy adja oda Jézusnak. Komolyan bólintott. Ha látja, átadja Neki a tájolót. Bár erre nem nagyon számított.

Öt napja maradt el az utolsó viskó, már arra gyanakodott, nem is fog többet látni, amikor az utolsó, lepusztult csúcsra érve megpillantotta az ismerős, alacsony fűtetőt.

A kunyhó lakója, egy meglepően fiatal ember, akinek bozontos, rőt üstöke csaknem a derekáig ért, buzgó önfeledtséggel gyomlálta gyér kukoricását. Az öszvér zihálva horkantott, a telepes fölnézett, villogó kék szemét egy pillanatra a harcosra szögezte. Kurta üdvözlésre emelte két kezét, azután ismét a kukorica fölé hajolt, görnyedten töltögette a kunyhója melletti sort, hátrahajigálva válla fölött a sátánfüvet, olykor-olykor egy satnya kukoricatövet. Haja csapkodott, röpködött a szélben, amely akadálytalanul fúj a sivatag felől.

A harcos, a huppogó vizestömlőkkel megrakott öszvért vezetve lassan leballagott a domboldalon. Megállt az élettelen külsejű kukoricás szélén, ivott egy kortyot, hogy meginduljon a nyálképződés, és a száraz földre köpött.

– Élet a gabonának.

– Élet magadnak is – válaszolta a telepes, és fölegyenesedett. Hallhatóan roppant a háta. Félelem

nélkül mérte végig a harcost. A haj és a szakáll közötti kis felületen nem látszott rothadás, tekintete, bár kicsit vad volt, épelméjűnek tűnt.

– Nincs semmim, csak kukoricám és babom – mondta. – A kukorica ingyen van, de a bab, azért le kell perkálni a pénzt. Egy ember hozza ki. Nem marad sokáig. – A telepes kurtán fölnevetett. – Fél a szellemektől.

– Nyilván azt hiszi, hogy maga is az.

– Én is úgy gondolom.

Egy pillanatig némán meredtek egymásra.

A telepes kezét nyújtott. – A nevem Brown.

A harcos parolázott vele. Közben egy sovány holló károgni kezdett a kunyhó csapott fütetejének ormán. A telepes odamutatott.

– Ó Zoltán.

Nevének hallatán a holló ismét károgtat, és odarepült Brownhoz. Rászállt a férfi fejére, karmaival keményen belekapaszkodott vad bozontjába.

– Bazmeg – recsegte Zoltán boldogan. – Bazmeg magadat és a lovat is, améken jöttél.

A harcos barátságosan biccentett.

– Paszuly, paszuly, zenés zódség! – szavalta ihletetten a holló. – Mennél többet eszegetsz, annál többet eregetsz.

– Ezt maga tanította neki?

– Azt hiszem, nem akar mást tanulni – válaszolta Brown. – Egyszer próbáltam megtanítani a miatyánkra. – Rávillantotta a szemét a kunyhó mögött elterülő csikorgó, jellegtelen sivatagra. – Úgy vélem, ez nem a miatyánk világa. Maga harcos. Igaz?

– Igen. – Leguggolt, elővette fegyvereit. Zoltán elrugaszkodott Brown fejéről, és átlebbent a harcos vállára.

– Gondolom, a másik után jár.

– Igen. Mikor járt erre? – bukott ki a száján az elkerülhetetlen kérdés.

Brown vállat vont. – Nem tudom. Erre furcsán múlik az idő. Két hétnél több volt. Két hónapnál viszont kevesebb. A babos ember kétszer járt erre azóta, hogy itt volt. Tán hat hete múlt. De lehet, hogy tévedek.

– Mennél többet eszegetsz, annál többet eregetsz – közölte Zoltán.

– Megpihent itt? – kérdezte a harcos.

Brown biccentett. – Megvacsorázott, mint ahogy maga is fog. Múlattuk az időt.

A harcos fölállt, a madár károgva visszaröppent a tetőre. Különös, remegő izgalom fogta el.

– Miről beszélgettek?

Brown felvonta egyik szemöldökét.

– Nem sokról. Hogy szokott-e itt esni egyáltalán, mikor jöttem ide, hogy temettem el a feleségemet. Legtöbbször én beszéltem, bár nem szokásom. – Elhallgatott, csak a szél süvöltött. – Ugye boszorkánymester?

– Igen.

Brown lassan bólintott. –Tudtam. Maga is az?

– Én csak ember vagyok.

– Sohasem éri utol.

– Utolérem.

Összenéztek. Hirtelen mély megértés támadt a csontszáraz földön tengődő paraszt és a sivatag felé ereszkedő szikesen vándorló fegyveres között. A harcos a kovakőért nyúlt.

–Tessék. – Brown kénes gyufát vett elő, végighúzta piszkos körmén. A harcos a láng fölé tartotta cigarettáját és megszívta.

– Köszönöm.

– Szeretné megtölteni a tömlőit – mondta a földműves. Elfordult. – A forrás hátul van, az eresz alatt. Elkészítem a vacsorát.

A harcos végigsietett a kukoricasorok mellett, majd befordult a ház mögé. A forrás egy ásott kút

mélyén bugyogott, amelynek oldalát kifalazták, nehogy leomoljon a laza, poros föld. Amint leereszkedett a rozoga létrán, azon gondolkodott, hogy ezek a kövek legalább kétévi munkát jelentenek: ide kellett szállítani, lehurcolni, majd sorra beépíteni őket. A víz tiszta volt, de lassacskán csörgedezett, sokáig tartott, míg megteltek a tömlők. Miközben a másodikat töltötte, Zoltán telepedett a kút kávájára.

– Bazmeg magad, és a lovat is, améken jöttél – tanácsolta.

Összerezgett, felnézett. Az üreg öt méter mély volt: Brownnak nem kerülne nagy erőfeszítésbe rádobni egy sziklát, szétzúzni a koponyáját és kifosztani mindenéből. Egy örült vagy egy leprás nem tudná megtenni, de Brown egyik sem volt. Mégis rokonszenvesnek találta, így kiverte a fejéből a gondolatot, inkább a vízzel törődött. Jöjjön, aminek jönnie kell.

Amikor belépett az ajtón és lement a lépcsőn (a kunyhó tulajdonképpen a föld alatt volt, hogy összegyűjtse és tárolja az éjszaka hűvösségét), Brown éppen kukoricacsöveket nyomkodott az aprócska tűz paraszába egy fakanállal. Két ütött-kopott tányért készített oda egy szürkésbarna takaró két végére. A babnak föltett víz éppen akkor kezdett bugyborékolni a tűz fölé akasztott bográcsban.

– Fizetek a vízért is.

Brown nem nézett föl.

– A víz Isten ajándéka. A babot pedig Papa Doc hozza.

A harcos elnevette magát és leült, hátát a hoporcisos falnak vetve. Összefonta karját, lehunyta a szemét. Kis idő múlva megcsapta orrát a süllő kukorica illata. A szárazbab kavicsként zörgött, amikor Brown belezúdította a papírzacskó tartalmát a bográcsba. Időnként kopogás hallatszott, amikor

Zoltán nyughatatlanul topogott a tetőn. A harcos fáradt volt. Naponta tizenhat, néha tizennyolc órát is úton volt azóta, hogy Tullban, az utolsó városkában megtörtént az a borzalom. A legutóbbi tizenkét napban ráadásul gyalogolt, mert az öszvér ereje végére ért.

Kopp-kopp-kopp.

Két hét, mondta Brown, legrosszabb esetben hat. Nem számít. Tullban voltak naptárak, és emlékeztek a feketébe öltözött emberre, mert idefelé jövet meggyógyította azt az öreget. Egy fűtől haldokló vénséget. Egy harmincöt éves aggastyánt. Ha Brown nem téved, a feketébe öltözött ember azóta is veszített az előnyéből. De most a sivatag következik, az pedig maga a pokol.

Kopp-kopp-kopp.

– Add kölcsön a szárnyadat, madár. Kitárom és repülök a meleg légáramokon.

Elaludt.

III

Brown öt óra múlva keltette föl. Már besötétedett. Csupán az összekotort parázs izzott halvány cseresznyeszínben.

– Az öszvére kimúlt – szólalt meg Brown. – Kész a vacsora.

– Hogyan?

Brown vállat vont. – Sütve és főve, hogyan másképp? Miért fontos?

– Nem, az öszvérré gondoltam.

– Csak úgy lefeküdt és kész. Öreg jószágnak tűnt. – Némileg bocsánatkérően hozzátette: – Zoltán megette a szemét.

– Ó! – Számíthatott volna rá. – Semmi baj.

Brown ismét meglepte. Amikor leültek az asztalként

szolgáló takaróhoz, esőért, egészségért, a lélek kitérültségéért mondott rövid imát.

– Hisz a túlvilágban? – kérdezte a harcos, amikor Brown három cső forró kukoricát ejtett a tányérjára.

Brown bólintott. – Hiszem, hogy ez az.

IV

A bab kavicsra emlékeztetett, a kukorica kemény volt. Odakint a feltámadó szél zúgott, vonított a földre lapuló eresz körül. A harcos gyorsan, mohón evett, négy pohár vizet ivott a vacsorához. Közben géppuskaropogás hallatszott az ajtón. Brown fölkel, beengedte Zoltánt. A madár keresztülrepült a szobán, morcosan letelepedett a sarokban.

– Zenés zódség – motyogta.

Vacsora után a harcos megkínálta vendéglátóját a dohányából.

Most. Most következnek a kérdések.

De Brown nem kérdezett semmit. Fújta a füstöt, és a parázsba bámult. A konyhóban máris érezhetően hűvösebb volt.

– Ne vigy minket a kísértésbe – mondta hirtelen, titokzatosan Zoltán.

A harcos megrezzent, mintha fegyver dörrent volna mellette. Hirtelen bizonyosra vette, hogy káprázat az egész (nem, nem álom; varázslat), hogy a feketébe öltözött ember bűbájt szőtt, és neki üzen valami örjítően korlátolt, jelképes formában.

– Járt Tullban? – kérdezte hirtelen.

Brown bólintott. – Idejövet, és egyszer kukoricát adtam ott el. Abban az évben esett az eső. Legalább tizenöt percig. A föld úgy nyelte, mintha megnyílt volna. És a kukorica – istenem, a kukorica! Az ember látta, ahogy nő. Nem volt rossz látvány. *Hallani* lehetett, mintha az eső száját adott volna neki.

Nem volt vidám hang. Szinte sóhajtozott és nyögött, amint kifelé tartott a földből. – Elhallgatott. – Volt fölöslegem, ezért fogtam s eladtam. Papa Doc azt mondta, majd ő elintézi, de becsapott volna. Úgyhogy odamentem.

– Nem szereti Tullt?

– Nem.

– Majdnem megöltek ott – szólalt meg hirtelen a harcos.

– Csakugyan?

– Megöltem egy embert, akit Isten megérintett – folytatta a harcos. – Csak éppen nem ő érintette meg. A feketébe öltözött ember volt.

– Csapdát állított magának.

– Igen.

Összenéztek az árnyékokon át. A pillanatban volt valami véglegesség.

Na, most jönnek a kérdések:

De Brown nem szólt. Már csak egy füstölgő csikk maradt a cigarettájából, de amikor a harcos megkínálta, megrázta a fejét.

Zoltán nyugtalanul fészkelődött, mintha szólni akart volna, aztán lecsillapodott.

– Mesélhetek róla? – kérdezte a harcos.

– Hát persze.

A harcos kereste a szavakat, amelyekkel elkezdhetné volna a történetet, de nem találta őket.

– Vízelnem kell – mondta.

Brown bólintott.

– A víz teszi. A kukoricára, ha lehet.

– Persze.

Fölment a lépcsőn, ki a sötétbe. A csillagok vad zűrzavarban ragyogtak a feje fölött. A szél kitartóan lüktetett. Vizelete reszketeg sugárban ívelt a poros kukoricaföldre. A feketébe öltözött ember hozta ide. Talán maga Brown a feketébe öltözött ember. Talán...

Kiverte a fejéből a gondolatokat. Az egyetlen, amit még mindig nem tanult meg elviselni, hogy esetleg megőrül. Visszament a kunyhóba.

– Na, eldöntötte, hogy káprázat vagyok-e? – kérdezte derűsen Brown.

A harcos a döbbenettől megtorpant az apró lépcsőn. Majd vontatottan lement, és leült.

–Tullról kezdtem el beszélni.

– Fejlődik?

– Halott.

Brown bólintott. – A sivatag. Azt hiszem, végül mindent megfojt. Tudta, hogy valaha út vezetett át rajta?

A harcos lehunyta a szemét. Agya eszelősen pörgött.

– Maga kábítószerrel adott nekem.

– Nem. Miért tettem volna?

A harcos óvatosan kinyitotta a szemét.

– Rosszul hiszi, hogy ilyen tesztek, ha már egyszer meghívtam – mondta Brown. – Márpedig így volt. Akkor mesélne Tullról?

A harcos tétován nyitotta ki a száját, és meglepetten tapasztalta, hogy ez alkalommal ajkára tolulnak a megfelelő szavak. Szaggatottan kezdett bele a történetbe, amely később egyenletes, kissé lélektelen monológgyá szélesedett. Kábulata elmúlt, s rájött, hogy különös izgalom tölti el. Sokáig beszélt az éjszakában. Brown egyszer sem szakította félbe. A madár sem.

V

Az öszvért Princetownban vette, és mikor Tullba érkezett, az állat még friss volt. A nap egy órája nyugodott le, a harcos mégis továbbment: a falu égre vetülő fényei vezették, majd egy kocsmai zongora, amelyen hátborzongató élességgel

csörömpölt a *Hey Jude*. Az út kiszélesedett, mellékutak torkolltak belé.

Az erdöket rég maga mögött hagyta, most egyhangú, lapos síkságon haladt: komócsinnal és alacsony bozóttal benőtt, végtelen, sivár mezőkön, hátborzongató, elhagyatott földbirtokokon, amelyeken minden bizonnyal démonok lakta borongós, árnyas udvarházak őrködtek; kihalt kunyhók vigyorogtak kajánul, ahonnan rég továbbáltak a lakók; alkalmanként parasztviskóról árulkodott a sötétben szikrázó egyetlen fénypont, nappal pedig a földeken némán gürcölő, beltenyészettől degenerált, mogorva család. Főleg kukoricát termeltek, de volt bab és némi borsó is. Néha egy sovány tehén meredt rá tunyán a lehántott égerfa cölöpök közül. Négyszer haladtak el mellette szekerek, kétszer jövet, kétszer menet; azok, amelyek a háta mögül jöttek, majdnem üresek voltak, mikor elhagyták őt és öszvérét, hogy bőségesebb rakománnyal igyekezzenek visszafelé, az északi erdők irányába.

Csúnya vidék volt. Amióta elhagyta Princetownt, kétszer esett az eső, mindkét alkalommal igen kelletlenül. Még a komócsin is sárgának, csüggedtnek tűnt. Ronda környék. A feketébe öltözött embernek semmi nyoma. Talán kocsira szállt.

Az út kanyarodott, a kanyar után a harcos csettintve megállította az öszvért, lenézett Tullra. Egy kerek, tálforma mélyedés alján ült, mint hamis gyémánt az olcsó foglalatban. Elég sok fényt látott, a legtöbbje ott csoportosult, ahonnan a zene hallatszott. Úgy tűnt, a városka négy utcából áll; közülük három derékszögben keresztezte az országutat, egyben a helység főutcáját. Talán akad itt egy étterem. Kétkedett ugyan benne, de hátha. Ismét csettintett az öszvérnek.

Az út mentén megszapordtak az összevissza épült házak. Zömük üresen állt. Elhagyott egy kicsiny

temetőt, amelynek mohos, dülöngélő fejfáit benötte és fojtogatta a burjánzó sátánfű. Onnan vagy százötven méternyire elhaladt az időrágta útjelző tábla mellett, amelyre a T U L L szót írták.

A festék annyira lepergett, hogy alig lehetett elolvasni a betűket. Volt ott egy másik tábla is, de a harcos nem tudta kisilabizálni a feliratát.

Felcsapó félrészeg hangok eszelős kórusa gajdolta elnyújtottan a *Hey Jude* utolsó verssorát – Naanaana naa-na-na-na... hey, Jude... –, amikor belépett a tulajdonképpeni faluba. Halott hang volt, mint amikor a szél dudál egy korhadó fatörzs odvában. Csupán a kocsmai zongora prózai csörömpölése és kopácsolása miatt nem vette komolyan fontolóra azt a lehetőséget, hogy a feketébe öltözött ember idézett meg kísérteteket a kihalt városkába. Elmosolyodott erre a gondolatra.

Voltak páran az utcákon, ha nem is sokan. Három, fekete nadrágot és egyforma matrózblúzt viselő hölgy haladt tova a túlnani deszkajárdán; nem mutattak túlzott érdeklődést iránta. Arcuk úgy úszott csaknem láthatatlan testük fölött, mint hatalmas, fakó baseball-labdák, amelyeknek szemük van. Egy bedeszkázott szatócsbolt lépcsőjéről, fejtetőre biggyesztett szalmakalapban, ünnepélyes öregember figyelte. Egy girhes szabócska és kései kuncsaftja tárgyalásukat szakították félbe, hogy szemügyre vegyék; a kecske magasabbra emelte lámpáját a háza ablakában, hogy jobban lássa az idegent. A harcos bölintott. Sem a szabó, sem a kuncsaft nem viszonzta az üdvözlést. A harcos érezte, hogy szemük rátapad a csipőjét verdeső, lelógó töltényövekre. Egy sarokkal feljebb tizenhárom év körüli srác és a barátnője vágta át alig észrevehető megtorpanás után az úton. Lábuk nyomán kis porfelhők emelkedtek a magasba. Néhány utcai lámpa működött, burájuk homályos volt a

rászáradt olajtól. A legtöbbet összetörték. A harcos egy béristállót is talált, amely valószínűleg a kocsiútból próbált megélni. A szín tátongó szája előtt, a porban, három fiú kuporgott némán, kukoricalevélbe töltött cigarettát szíva, egy üveggolyókból kirakott kör mellett. Hosszú árnyékok vetettek a kocsiszín oldalára.

A harcos elvezette mellettük öszvérét, és benézett a szín homályos mélyébe. Egy árnyék ugrált és vibrált az egyetlen lámpa fakó fényében: hórihorgas, overallos öregember villázta föl a szénapadlásra a laza komócsinsarjút, minden lendítésre felnyögve.

– Hé! – szólította meg a harcos.

A villa lehanyatlott, a lovász harapósan nézett körül.

– Mit akar?

– Van egy öszvérem.

– Jó magának.

A harcos egyenetlenül rovatkolt szélű, súlyos aranyat pöccintett be a félhomályba. A pénz megcsendült a pelyvás, ócska deszkán és fölvillant.

A lovász előrelépett, lehajolt, fölvette a pénzt, a harcosra pillantott. Tekintete a fegyverövekre siklott és savanyúan biccentett.

– Mennyi időre akarja itthagyni?

– Egy éjszakára. Talán kettőre. Esetleg még tovább.

– Nem tudok aranybul visszaadni.

– Nem is kértem.

– Véres pénz – motyogta a lovász.

– Tessék?

– Semmi. – Az öreg megragadta az öszvér kantárszárát, és bevezette az állatot az istállóba.

– Csutakolja le! – szólt utána a harcos. A vénember nem fordult meg.

A harcos odament a játék golyók mellett kuporgó fiúkhoz, akik lenéző érdeklődéssel figyelték a szóváltást.

– Hogy vagytok? – kérdezte társalgási hangon.

Semmi válasz.

– Srácok, itt laktok a faluban?

Némaság.

Az egyik fiú kivette a szájából görcsösen megcsavarodott kukoricacsuhé cigarettáját, fölkapta az egyik zöld zárványos üveggolyót, és a poros körbe hajította. Eltalálta az egyik golyót és kipöccintette a körből. Fogta az előbbit, és újabb dobáshoz készülődött.

– Van étterem a városban? – kérdezte a harcos.

A legfiatalabb fölpillantott. A szája sarkában hatalmas herpesz éktelenkedett, ám a tekintete még ártatlan volt. Olyan vak, túláradó rajongással nézett föl a harcosra, ami egyszerre volt megindító és ijesztő.

– Kaphat egy fasírtot Shebnél.

– A krimóban?

A fiú bölintott, de nem szólt. Játsszótársai csúnyán, ellenségesen néztek.

A harcos megbökte kalapja karimáját. – Köszönetem. Jó tudni, hogy akad a faluban valaki, aki elég értelmes ahhoz, hogy beszélni tud.

Otthagya őket, föllépett a deszkajárdára, és elindult Sheb kocsmája felé. – Fűevő! – visította az egyik fiú szopránál alig mélyebb hangon a háta mögött: – Milyen régen dugtad meg a húgodat, Charlie? Fűű-évő!

Sheb kocsmája előtt három hasas petróleumlámpa világított: kettő oldalt, a harmadik a részegen lógó csapóajtó felett. A *Hey Jude*-ot bömbölő kórus lassan elhalt, a zongorán már egy másik ősi balladát klimpíroztak. Hangok tépett gomolya hullámozott. A harcos megállt egy pillanatra, és benézett. Fűrészporral felszórt padló, a kecskelábú asztalok mellett köpöcsészék. Fűrészbakra állított deszkapult. Mögötte maszatos tükör, amelyben látni lehetett a

zongoristát, fején az elmaradhatatlan művészkalappal. A hangszer előlapját eltávolították, a fakalapácsok az ember szeme láttára emelkedtek és csaptak le, amíg a zongorista játszott. A bárpultnál szalmaszöke nő szolgált ki, piszkos kék ruhában. Egyik vállpántját biztosítótűvel erősítette fel. Talán hat polgár piálgatott és zsugázott egykedvűen a kocsmá hátsó végében. A másik fél tucat laza fűrtben ácsorgott a zongora körül. Négyen-öten a pultot támasztották. Az ajtó melletti asztalnál szürke hajjú öregember roskadozott. A harcos belépett.

Fejek fordultak feléje, szemügyre vették őt és a fegyvereit. Egy pillanatra szinte elnémult a helyiség, leszámítva a játékba belefeledkezett zongoristát, aki tovább klimpírozott. Majd a nő törülgetni kezdte a pultot, és a dolgok visszazökkentek a szokott kerékvágásba.

– Ide süss! – szólalt meg a sarokban az egyik kártyás, és az asztalra dobott három kőr mellé illesztett négy kárót. A kőrök tulajdonosa káromkodott, átadta tétjét, a mellette ülő osztott.

A harcos odament a pulthoz. – Van hamburgere? – kérdezte.

– Persze. – A nő a szeme közé nézett. Valaha csinos lehetett, de az arca mostanra megereszkedett, homlokán fűrészes vonalú, szürke sebhely húzódott. Vastagon bepüderezett, ez azonban inkább fölhívta rá a figyelmet, mint leplezte. – De drága.

– Gondolom. Adjon hármat, meg egy sört. Ismét csökkent a háttérzaj. Három hamburger. A szájakban összefutott a nyál, a nyelvek lomha vágyakozással tapogattak végig az ajkakon. Három hamburger.

– Az egy ötösbe kerül. A sörrel.

A harcos egy aranypénzt rakott az asztalra. Szemek követték mozdulatát.

Mogorván füstölő szenes serpenyő állt a pult

mögött, a tükörtől balra. A nő eltűnt egy apró helyiségben, és papírba csomagolt hússal jött vissza. Három fasírtot vett elő, és a serpenyőbe dobta őket. Észbontó illatok terjengtek. A harcos egykedvű könnyel állt a pultnál, mintegy mellékesen érzékelte, hogy a zongorista mellét, a kártyások mozdulatai lelassulnak, a kocsmatöltelékek ferdén sandítanak rá.

A férfi már félúton járt a háta mögött, amikor a harcos megpillantotta a tükörben. Csaknem teljesen kopasz volt, hatalmas vadászkést markolt, amely tok híján az övére volt hurkolva.

– Ül csak vissza – szolt oda neki halkán.

A férfi megállt. Felső ajka öntudatlanul felhúzódott, mint a kutyáé. Egy pillanatra néma csönd lett. Aztán visszafordult az asztalához, és a léghő ismét ellazult.

A sör repedezett üvegekorsóban érkezett. – Nem tudok aranyból visszaadni – mondta durcásan a nő.

– Nem is kértem.

A nő dühösen bólintott, mintha bőszené ez a fitogtatott gazdagság, még ha haszna van is belőle. De elvette az aranyat, és egy pillanattal később a még vöröslő szélű hamburgerek is megérkeztek egy kétes tisztaságú tányéron.

– Sója van?

A nő a pult alól adott neki.

– Kenyér?

– Nincs. – A harcos tudta, hogy hazudik, de nem erőltette a dolgot. A kopasz férfi sötét tekintettel méregette, keze hol ököbe szorult, hol kilazult az asztal szálkás, likacsos lapján. Orrcimpái ütemesen lüktettek.

A harcos nyugodtan, csaknem derűsen enni kezdett, szétvagdosta a húst, a szájába villázta, igyekezett nem gondolni arra, mi mindent adagolhattak a marhahúshoz.

Már csaknem végzett, éppen újabb sört akart

kérni, és egy cigarettát készült sodorni, amikor egy kéz csapott le a vállára.

Rádöbbsent, hogy a terem ismét elcsendesedett, érezte a levegőben a növekvő feszültséget. Megfordult és egyenesen belebámult annak az embernek az arcába, aki az ajtó melletti asztalnál aludt, amikor ő belépett a helyiségbe. Szörnyű arc volt. Bűdös kigőzölgésként vette körül a sátánfű szaga. Kárhozott szeme volt, az a merev, szűrős fajta, amely néz, de nem lát, olyan szem, amely befelé fordul a tudatalatti bűzös mocsarából fölemelkedő fékezhetetlen, elszabadult álmok természetlen poklába.

A kiszolgálónő halkán felnyögött.

A repedezett száj megvonaglott, szétnyílt, feltárta a zöld, reves fogakat. *Ez már nem szívja. Ez rágja. Ez tényleg rágja*, gondolta a harcos.

Amit rögtön újabb gondolat követett: *halott ember. Már egy éve meg kellett volna halnia.*

Majd nyomban egy harmadik gondolat: *a feketébe öltözött ember.*

Egymásra meredtek: a harcos és az ember, aki megkerülte az örület peremét.

Megszólint, és a harcos döbbsenten hallotta, hogy a Nemes Nyelvet használja:

– Egy aranyat egy szívességért, harcos! Csak egyet! Egy kis szívességért!

A Nemes Nyelv. Agya egy pillanatra megtagadta a fordítást. Évek teltek el – Istenem! –, évszázadok, évezredek; nem volt többé Nemes Nyelv, ő volt az utolsó, a legutolsó harcos. A többiek...

Zsibbadtan belenyúlt a mellzsebébe, és előhúzott egy aranyat. A kirepedezett, sebhelyes kéz utánakapott, megsimogatta, fölemelte, hogy visszaverje a petróleumlámpák zsíros fényét. Büszke, civilizált ragyogása volt: aranyos, vörös, véres.

– Óóóóó... – Az öröm tagolatlan nyögése. Az öregember imbolyogva megfordult és elindult vissza

az asztalához, a pénzt a szeme magasságában tartva forgatta és villogtatta.

A terem gyorsan kiürült, a csapóajtó vadul lengett. A zongorista egy dörrenéssel lecsukta hangszerének fedelét, majd hosszú, táncos lépésekkel elrohant a többiek után.

– Sheb! – visított utána a nő. Hangjába furcsán keveredett a félelem és a zsörtölődés. – Sheb, gyere vissza! A fene egyen meg!

Az öregember közben elérte az asztalát. Megpörgette a pénzt az asztal girbegurba lapján. Az élőhalott szempár üres elragadtatással követte az arany mozgását.

– Na tessék – mondta halkan, dühösen a nő. – Elrontotta az üzletemet. Most örül?

– Visszajönnék – válaszolta a harcos.

– Ma este már nem.

– Ó kicsoda? – kérdezte a férfi, a füevőre mutatva.

– Menjen a... – A felszólítást önkielégítésre serkentő kacifántos mozdulattal fejezte be.

– Tudnom kell - folytatta türelmesen a harcos. – Ő...

– Furcsán beszélt magával – vágott közbe a nő. – Nort sose beszélt így életében.

– Egy embert keresek. Magának ismernie kell.

A nő rámeredt, haragja kihűlt, számíthatás váltotta fel, majd valami erőteljes, nedves ragyogás, amellyel már korábban is találkozott a férfi. A nyomorúságos épület tűnődve recsegett magának. A távolban kutya ugatott harsányan. A harcos várt. Az asszony érezte tudását, és a ragyogás átadta helyét a reménytelenségnek, a tompa vágynak, amelynek nincs szája.

– Tudja, mibe kerül – mondta.

A férfi rámeredt. A sebhely nem fog látszani a sötétben. A nő teste elég szikár volt, hogy a sivatag, a pizok és a robot ne tudja mindenét meglottyasztani.

Valaha csinos lehetett, talán egyenesen szép. Nem mintha számítana. Akkor sem fog számítani, ha majd a temetőbogarak fészket raknak méhének sivár sötétségében. Minden megíratott.

A nő az arca elé kapta a kezét. Még mindig elég nedvesség maradt benne; annyi biztosan, hogy sírni tudjon.

– Ne nézzen így! Ne merészeljen ilyen ocsmányul rám meredni!

– Bocsásson meg – válaszolta a harcos. – Nem volt szándékomban.

– Egyikőjüknek sincs! – kiáltott rá a nő.

– Oltsa el a lámpákat.

A nő az arcára tapasztott kézzel sírt. A férfi örült, hogy eltakarja az arcát. Nem a sebhely miatt, hanem mert így visszanyerte a fiatalságát, hacsak részben is. A vállpántot tartó biztosítótű megvillant a zsíros fényben.

– Oltsa el a lámpákat és zárjon be. Ez szokott lopni?

– Nem – suttogetta a nő.

– Akkor oltsa el a lámpákat.

A nő továbbra sem vette el a kezét az arca elől, addig, amíg a férfi mögé nem került; akkor egyenként eloltotta a lámpákat: lecsavarta a kanócot, majd elfújta a lángot. Azután a sötétben megfogta a harcos meleg kezét. Fölvezette az emeletre. Nem volt fény, hogy elrejtse, amit tettek.

VI

Cigarettaikat sodort a sötétben, meggyújtotta őket, és az egyiket odanyújtotta a nőnek. A szobának ugyanolyan szívfájdító orgonaillata volt, mint a nőnek, de elborította, megnyomorította a sivatag szaga. Olyan, akár a tengerszag. A férfi rádöbbsent, fél az előtte elterülő pusztaságtól.

– A neve Nort – szólalt meg a nő. Az érdesség nem kopott ki a hangjából. – Csak Nort. Meghalt. A harcos hallgatott.

– Isten megérintette.

– Még sohasem láttam őt – mondta a harcos.

– Ameddig vissza tudok emlékezni, mindig is itt volt, úgy értem, Nort, nem Isten. – Szaggatottan nevetett a sötétben. – Egy darabig volt egy mézes taligája. Inni kezdett. Fűvet kezdett szippantani. Azután el is füstölte. A gyerekek a nyomába szegődtek, és ráuszították a kutyáikat. Ócska, zöld nadrágot viselt, ami búzlótt. Érti, miről beszélek?

– Igen.

– Azután rágni kezdte. Végül csak ült, és semmit sem evett. Gondolatban király lehetett. A gyerekek voltak az udvari bolondjai, a kutyák a hercegek.

– Igen.

– Éppen itt halt meg – folytatta a nő. – Vérgitámolygott a járdán – a bakancsa még nem ment tönkre, utászbakancs volt –, mögötte a gyerekek és a kutyák. Úgy nézett ki, mint egy csomó összezsavart drót ruhafogas. A pokol minden tüze ott égett a tekintetében, de vigyorgott, úgy vigyorgott, mint a töklámpások, amiket mindenszentekre faragnak a gyerekek. Búzlótt a piszoktól, a rothadástól, a fűtől. Úgy csurgott ki a leve a szája sarkán, mint a zöld vér. Azt hiszem, be akart jönni, hogy hallgassa Sheb zongorázását. Éppen itt, előttünk megállt, fölkapta a fejét. Észrevettem, arra gondoltam, talán egy szekér zörgését hallja, noha ekkortájt egy sem volt várható. Aztán elhányta magát, a hányadék fekete volt, tele vérrel. Úgy ömlött át azon a vigyoron, akár a szennyvíz a rácson. Már a szag elegendő volt, hogy az ember megbolonduljon. Fölkapta a kezét, és eldőlt. Kész. Meghalt azzal a vigyorral az arcán, a saját hányadékában.

Reszketett a férfi mellett. Odakint a szél tovább

vonított, valahol a távolban bevágódott egy ajtó, olyasféle hangon, amelyet álmában hall az ember. A falban egerék szaladgáltak. A harcos valahol mélyen arra gondolt, alighanem az egész faluban ez az egyetlen hely, amely elég jól megy ahhoz, hogy az egerék megéljenek. Kezét a nő hasára tette, aki rándult egyet, majd elernyedtt.

– A feketébe öltözött embert – mondta.

– El kell kapnod, ugye?

– Igen.

– Rendben. Elmondom. – Két keze közé szorította a férfi kezét, és mesélt.

VII

Késő délután érkezett, aznap, amikor Nort meghalt. Föltámadt a szél, felhőkben sodorta a talaj legfelső laza rétegét, pörögve szálltak a gyökerestül kitépelt kukoricaszárak. Kennerly lelakatolta a béristállót, a többi néhány kereskedő lehúzta a rolót, majd deszkákat erősített a redőnyök elé. Az égnek olyan színe volt, akár az állott sajtnak, a felhők futva vitorláztak át rajta, mintha valami borzalmasat láttak volna a sivatag fölött elhaladtukban. Nyomorúságos kocsival érkezett, szélben csattogó ponyva alatt. Figyelték, ahogy közeledik. A vén Kennerly, aki egyik kezében flaskát, a másikban másodszülött lánya forró, puha bal mellét szorongatva feküdt az ablak mellett, úgy döntött, nem lesz otthon, ha az idegen netán bekopogtatna.

De a feketébe öltözött ember tovahaladt, anélkül, hogy a kocsit húzó pejt biztatta volna, por szállt föl a kerekek nyomán, amelyet a szél nyomban elragadott. Pap vagy szerzetes lehetett; portól lisztes fekete reverendát viselt, amelynek laza csuklyája elfedte a fejét, elrejtette arcvonásait. Ruhája lobogott,

csapkodott. A köntös alól kilátszott az otromba csatos, szögletes sarkú bakancs.

Sheb kocsmája előtt megállt, kikötötte a lovat, amely lehajtott fejvel belehorkantott a porba. Az utazó kioldotta a ponyva egyik hátsó csücskét, elővett egy ütött-kopott nyeregtáskát, a vállára vetette, belépett a csapóajtón.

Alice érdeklődéssel figyelte, de a többiek nem vették észre. Mindenki csontrészeg volt már. Sheb metodista himnuszokat zongorázott ragtime-ritmusban. A deres hajú naplopók, akik korán érkeztek, hogy elkerüljék a vihart és virrasszanak Nort teteme fölött, már rekedtre vonították magukat. Sheb, akit megmétélyezett és felajzott a tény, hogy ő még mindig él, csaknem az érzéketlenségig leitta magát; hektikusan ketyegő tempóban játszott, ujjai vetélőként röpködtek.

A recsegő, bőgő hangok nem nyomták el a szelet, de néha mintha versenyre keltek volna vele. Zachary a sarokban Amy Feldon szoknyáját a lány fejére húzta, és állatövi jegyeket festett a térdére. Néhány más nő is csellengett odabent, ki-ki a saját lázas fénykörében. A vihar tompa izzása, amely átszüremlett a csapóajtón, mintha őket gúnyolta volna.

Nort két asztalon hevert a helyiség közepén. Bakancsai rejtelmes V betűt alkottak. Álla leesett, szája petyhüdtten vigyorgott, bár a szemét lezárták, még egy-egy golyót is tettek a szemhéjára. Mellén összekulcsolt kezébe egy csokornyí sátánfüvet dugtak. Méregszaga volt.

A feketébe öltözött férfi hátradobta csuklyáját és odament a pulthoz. Alice figyelte, elfogta az izgalom, amelybe belekeveredett az ismerős titkolt vágy is. Az ember nem viselt semmiféle vallási jelképet, noha ez önmagában semmit sem jelentett.

– Whiskyt – szólalt meg lágy, kellemes hangon. –

Jó whiskyt.

A nő a pult alá nyúlt, és előhúzott egy üveg Start. Elsüthette volna a helyi kerítésszaggyalót is, mint legjobb italát, de nem tette. Töltött, a feketébe öltözött ember figyelte. Nagy, ragyogó szeme volt. Az árnyék túlságosan besűrűsödött ahhoz, hogy pontosan meg lehessen állapítani a színét. A nőben erősödött a vágyakozás. Mögöttük zavartalanul folytatódott a lárma és a bömbölés. Sheb, a silány eunuch a Keresztény Katonákról játszott, valaki rávette Mill nénit, hogy énekeljen. A néni hamis repedtfazék hangja úgy hasított bele a ricsajba, mint a mészáros bárdja a borjú agyába.

– Hé, Allie!

Elment felszolgálni. Sértette az idegen hallgatása, színtelen szeme és saját, nyughatatlan ágyéka. Félt a vágyaitól. Szeszélyesek voltak, zabolázhatatlanok.

Lehetek a változás jelei, ami viszont az öregkor nyitánya, márpedig az öregség Tullban kurta s keserű, mint a téli naplemente.

Addig csapolt, amíg a hordócska kiürült, majd csapra vert egy újabbat. Jobban ismerte Shebet, semhogy tőle kérjen segítséget; készségesen rohanna, amilyen kushadó kutya, azután saját ujjait vágná le, vagy szétfröcskölné az egész sört. Az idegen egyfolytában nézte, míg tett-vett; érezte a tekintetét.

– Nagy a forgalom – mondta, amikor a nő visszatért. Hozzá sem ért az italához, csupán a poharat forgatta az ujjai között, hogy megmelegedjék.

– Virrasztunk – felelte a nő.

– Láttam az elhunytat.

– Csupa csavargó – mondta a nő hirtelen gyűlölettel. – Söpredék.

– Felizgatja őket, hogy meghalt, ők pedig élnek.

– Mindegyik öt nevette, amíg élt. Nem igazság, hogy most is így legyen. Nem... – elhallgatott, nem volt képes kifejezni, mi ez, vagy miért ocsmányság.

– Fűevő?

– Persze! Mi más maradt neki?

A hangja vádló volt, az ember azonban nem sütötte le a szemét, és a nő érezte, hogy arcába szökik a vér.

– Bocsásson meg. Maga pap? Nyilván undorítónak találja.

– Nem vagyok az, és nem találok undorítónak. – Elegánsan legurította az italt, és nem fintorodott el. – Még egyet kérek.

– Először szeretném látni a pénze színét. Ne haragudjék.

– Nem haragszom.

Durva ezüstpénzt vetett a pultra, egyik oldala vastag volt, a másik vékony, a nő pedig ugyanazt mondta neki, amit később a harcosnak. – Nem tudok visszaadni.

Az ember megrázta a fejét, jelezve, hogy nem tart rá igényt, azután szórakozottan figyelte, amint a nő ismét megtölti a poharát.

– Átutazóban? – kérdezte a nő.

Az ember sokáig nem válaszolt, Alice éppen meg akarta ismételni kérdését, amikor a jövevény türelmetlenül megrázta a fejét. – Ne mondjon közhelyeket. A halállal van egy teremben.

A nő sértetten, csodálkozva hőkölt hátra. Első gondolata az volt, hogy az ember hazudott a foglalkozásáról, csak hogy próbára tegye őt.

– Maga kedvelte – mondta színtelen hangon az ember. – Nem igaz?

– Kit? Nortot? – fölnevetett, bosszankodást mímelve, hogy leplezze zavarát. – Azt hiszem, jobb, ha...

– Maga lágyszívű és egy kicsit meg van ijedve – folytatta az ember –, ő pedig fűevő volt, aki a pokol hátsó ajtaján bámult kifelé. Most is ott van, csak most már rácsapták az ajtót, és maga nem hiszi, hogy még egyszer megnyitnák; legfeljebb akkor, ha maga is

belép rajta, igaz?

– Mi van, berüggött?

– Norton uraság, ő aztán meghótt – gúnyolódott az ember. – Halott, mint mindenki. Halott, mint maga, mint bárki más.

– Kotródjon innen! – Reszkető gyűlölet buggyant föl benne, de a hasából még mindig sugárzott a meleg.

– Semmi baj – felelte az ember halkán. – Semmi baj. Várjon. Csak várjon.

Kék volt a szeme. A nő hirtelen érezte, hogy megkönnyebbül a lelke, mintha kábítószerrel vett volna be.

– Látja? – kérdezte a férfi. – Látja már?

A nő zsidbadtan bölintott, és az idegen hangosan fölnevetett, szép, csengő, tiszta nevetéssel, amitől minden fej feléjük fordult. Megpördült, szembenézett velük; valamely ismeretlen alkímia hirtelen a figyelem középpontjába állította. Mill néni hangja félresiklott, majd elnémult, egyetlen megtörténő vérző magas hangot hagyva a levegőben. Sheb melléütött, leállt. Feszengve néztek az idegenre. Homok sűrölte az épület oldalát.

A csönd nyúlott, kifogyhatatlanul csévélődött önmaga orsójáról. A nő lélegzete megszorult a torkában, lenézett és látta, hogy a pult alatt két kézzel szorítja a hasát. Mind a fekete embert nézték, ő pedig visszánézett rájuk. Azután ismét kitört belőle a harsány, vidám, a visszautasítással nem törődő nevetés. De senki sem akart vele nevetni.

– Mutatok nektek egy csodát! – kiáltott oda nekik. Ők azonban csak bámulták, mint bűvészt az engedelmes nebulók, akik azonban már túl idősek ahhoz, hogy higgyenek neki.

A feketébe öltözött ember előreszökkent, Mill néni hátrahőkölt. Az ember vadul vigyorogva rácsapott Mill hordóhasára. A néni kurtán felvihogott, a feketébe öltözött ember hátravetette a

fejét.

– Így már jobb, igaz?

A néni ismét fölvihogott, hirtelen zokogni kezdett, és vakon kimenekült az ajtón. A többiek némán figyelték az embert. Kitört a vihar; egymást követő árnyak hullámszórtak az ég panorámaképe előtt. A zongora mellett egy ember, aki teljesen megfélemezte a kezében tartott sörről, morgó, nyöszörgő hangot hallatott.

A feketébe öltözött ember megállt Nort fölött, és levigyorgott a hullára. A szél üvöltött, sikoltott, tutúlt. Valami nagyobbfajta tárgy csapódott a ház falának, és lepattant. A pult mellett az egyik férfi kitépte magát a bűvöletből, és imbolygó, groteszk lépésekkel távozott. Mennydörgés száraz sortüze ropogott.

– Jól van – vigyorodott el ismét a feketébe öltözött ember. – Jól van, mossuk meg.

Gondosan célozva köpködni kezdte Nort arcát. A nyál csillogott a hulla homlokán, lecsurgott az orra hegyén.

Alice keze gyorsabban mozgott a pult alatt.

Sheb eszelősen hahotázott és előregörnyedt. Ragados nagy csomókban köpködté a turhát. A feketébe öltözött ember helyeslő böféssel hátba vágta. Sheb vigyorogott, megvillant egyik aranyfoga.

Valaki elmenekült. Mások laza gyűrűt alkottak Nort körül. A hulla arca, ráncos, bönyés nyaka csillogott a nedvességtől, ami olyan drága ezen a száraz vidéken. Hirtelen, mintegy jeladásra, abba hagyták a köpködést, csupán a fűrészelő zihálás hallatszott.

A feketébe öltözött ember hirtelen tigrisbukfencet vetett a hulla fölött. Szép ugrás volt, mint napfény a vízen. A kezére huppant, egyet fordult, vigyorogva talpra szökkent, majd ismét ugrott egyet. Egyik nézője magáról megfélemezve tapsolni kezdett, majd hirtelen visszahőkölt, szemét elfelhőzte a rettegés. Kezét a szája elé kapta, és az ajtó felé igyekezett.

Amikor a feketébe öltözött ember harmadszor is átugrott fölötte, Nort megrezzent.

A nézők sorra felhördültek, majd elnémultak. A feketébe öltözött ember hátravetette a fejét és vonított. Melle gyors ütemben mozgott ziháló lélegzete ritmusára. Sebesebben kezdett szökdelni Nort fölött. Úgy zúdult át rajta, mint mikor egyik pohárból a másikba töltik a vizet. Csak az ő hörgő lélegzése és a vihar erősödő lüktetése hallatszott a kocsmában.

Nort mélyen, szárazon beszívta a levegőt. Keze céltalanul dobolt az asztallapon. Sheb fölsikoltott, kirohant. Az egyik asszony követte.

A feketébe öltözött ember tovább ugrált, egyszer, kétszer, háromszor. Most már az egész test reszketett, vibrált, csapkodott, rángatózzott, fullasztó hullámokban árasztotta a rothadás, bomlás, ürülék szagát. Kinyílt a szeme.

Alice érezte, hogy a lába hátrébb viszi. Nekiment a tükörnek, az üveg belerezgett. A nőt elkapta a vakrémület, leszegte a fejét, mint egy bika.

– Magának adom – kiáltotta zihálva a feketébe öltözött ember. – Most már nyugodtan alhat, bár még ez sem megfordítható. De akkor is olyan marhára... *mulatságos!* – Ismét nevetni kezdett. Hangja fokozatosan halkult, ahogy Alice fölrohant a lépcsőn, és meg sem állt addig, amíg be nem reteszelte a kocsmá fölötti három szobához vezető ajtót.

Az ajtó mellett guggolva előre-hátra ringatózott, és vihogni kezdett. Hangja jajgató vonítássá erősödött, és beleolvadt a szélbe.

Odalent Nort báván kicsámborgott a viharba, hogy tépjen egy kis füvet. A feketébe öltözött ember, aki mostanra az egyetlen vendég volt a kocsmában, vigyorogva figyelte távozását.

Amikor Alice aznap este kényszerítette magát,

hogy egyik kezében lámpával, a másikban súlyos hasábfával ismét lemenjen a lépcsőn, a feketébe öltözött ember kocsistul-mindenestül eltűnt. Nort viszont ott volt, úgy ült az ajtó melletti asztalnál, mintha sohasem halt volna meg. A fű szaga még mindig érződött rajta, noha nem olyan erősen, ahogy a nő számított rá.

Nort fölnézett és félénken elmosolyodott.

– Szervusz, Allie.

– Szervusz, Nort. – Letette a hasábfát és nekilátott lámpákat gyújtogatni, vigyázva, nehogy háttal forduljon Nortnak.

– Megérintett az Isten – közölte ő nyomban. – Nem halok meg többé. Ó mondta. Ez ígéret volt.

– Jó neked, Nort. – Reszkető ujjai közül kihullott a gyújtós. Fölvette.

– Szeretném abbahagyni a fűevést – mondta Nort. – Már nem élvezem. Nem tűnik helyesnek, hogy az az ember fűvet rágjon, akit Isten megérintett.

– Akkor miért nem hagyod abba?

Meglepetésszerűen rátörő ingerültségében inkább látta embernek Nortot, mint valami pokoli csodának: és akit látott, az egy búbanatos, félrészeg alak volt, aki mintha büntudatosan szégyenkezne. Allie már nem félt tőle.

– Reszketek – válaszolta Nort. – És szükségem van rá. Nem tudom abbahagyni. Allie, te mindig jó voltál hozzám – sírni kezdett. – Már azt se bírom megállni, hogy be ne hugyozzak.

A nő odament az asztalhoz és tétován megállt.

– Úgy is megethette volna, hogy ne kívánjam többé – könnyezett Nort. – Meg kellett volna tennie, ha egyszer azt akarta, hogy éljek. Nem panaszkodom... nem akarok panaszkodni... – üzötten körülnézett és suttogva folytatta: – Halálra sújthat, ha panaszkodom.

– Talán csak tréfa az egész. Én úgy láttam, van

humorérzéke.

Nort előhúzta az inge alatt hordott tasakot, kivett belőle egy marék füvet. A nő gondolkodás nélkül kiverte a kezéből, azután rémülten visszakapta az ujjait.

– Nem tehetek róla, Allie, nem tehetek róla – mondta Nort, és nehézkesen lehajolt a tasakért. Alice megakadályozhatta volna, de meg sem kísérelte. Folytatta a lámpagyújtogatást, máris fáradtan, noha az este épphogy elkezdődött. De aznap senki sem jött, csak a vén Kennerly, aki mindenből kimaradt. Nem lepődött meg különösebben Nort láttán. Sört rendelt, megkérdezte, hol van Sheb, és megtapogatta a nőt. Másnap a dolgok csaknem visszazökkentek a rendes kerékvágásba, noha egyetlen gyerek sem szegődött Nort nyomába. A következő nap újrakezdődött a ricsaj. Az élet tovább folyt a szokott medrében. A gyerekek összegyűjtötték a kukoricaszárazakat, és egy héttel Nort feltámadása után elégették őket az utca közepén. A tűz rövid ideig fényesen ragyogott, és a legtöbb kocsmatöltelék kiment vagy kitántorgott, hogy megnézze. Elég primitíven festettek, ahogy arcuk szinte lebegett a lángok és az ég jégszilánk ragyogása között. Allie figyelte őket, és egy pillanatra egészen kétségbeesett a világ siralmas állapotán.

Minden egész eltörött. A dolgokat semmi sem tartotta össze többé. Sohasem látta az óceánt, és már nem is fogja.

– Ha lenne bennem *mersz* – suttogta –, ha lenne bennem *mersz*, *mersz*, *mersz*...

Nort fölemelte fejét a hangjára, és üresen rámosolygott a pokolból. Nem volt *mersze*. Csak egy bárja és egy sebhelye.

A tűz gyorsan leégett, visszajöttek a vendégei. Star whiskyvel kezdte magát kábítani, éjféltre holtrészeg lett.

VIII

Alice elhallgatott, és amikor a férfi nem szólalt meg azonnal, először arra gondolt, hogy elaludt. Már maga is kezdett elszunnyadni, amikor a harcos megkérdezte:

– Ez minden?

– Igen. Ez minden. Késő van.

– Aha. – A férfi cigarettát sodort.

– Ne hamuzd tele az ágyamat! – szólt rá sokkal élesebben, mint akarta.

– Nem teszem.

Ismét csend lett. A cigaretta vége felizzott, elhalványult.

– Reggel elmész – szól tompán a nő.

– El kell mennem. Azt hiszem, csapdát állított itt nekem.

– Ne menj!

– Meglátjuk.

Elfordult a nőtől, de az máris megnyugodott. Maradni fog. Elszundított.

Félálomban ismét eszébe jutott az a furcsa nyelv, amelyen Nort beszélt a férfival. Sem azelőtt, sem azóta nem látott rajta semmilyen érzelmet. Még szeretkezés közben is hallgatott, csak a végén lett zihálóbb a lélegzése, majd elállt egy pillanatra. Mintha tündérmeséből vagy mítoszból lépett volna elő, fajtájának utolsó példánya egy olyan világban, amelynek könyvében az utolsó oldalt írják. Nem számít. Egy darabig maradni fog. Holnap vagy holnapután épp elég idő lesz a gondolkozásra. Elaludt.

IX

Reggel kását főzött a harcosnak, amit az szó nélkül

megevett. Gépiesen lapátolta a szájába, alig látta a nőt. Tudta, hogy mennie kellene. Minden perccel, amit itt tölt, egyre távolabb kerül tőle a feketébe öltözött ember. Mostanára valószínűleg a sivatagban jár. Nyomai egyenesen délnek vezetnek.

– Van térképed? – nézett föl hirtelen.

– A városról? – A nő elnevette magát. – Nem elég nagy ez ahhoz, hogy térkép kelljen hozzá!

– Nem. Arról, ami innen délre van.

Alice mosolya megfakult. – A sivatag. Csak a sivatag. Azt gondoltam, maradsz egy darabig.

– Mi van a sivatagtól délre?

– Honnan tudhatnám? Senki sem vágott át rajta. Amióta itt vagyok, senki még csak meg sem próbálta. – Megtörölte a kezét a kötényében, edényfogó kesztyűt húzott, és a forró vizet a mosogatóba zúdította. A víz loccsant és gőzölgött.

A férfi fölállt.

– Hova mész? – Hallotta és gyűlölte a saját hangjában a félelmet.

– Az istállóba. Ha bárki tud valamit, akkor az a lovász. – Kezét a nő vállára tette. Meleg volt a keze. – Az öszvérnek is utánanézek. Ha itt maradok, neki kell gondot viselnie rá. Amíg el nem megyek.

De az nem most lesz. A nő felnézett rá.

– Vigyázz Kennerlyvel. Ha nem tud valamit, akkor kitalálja.

Amikor a férfi távozott, Alice visszafordult a mosogatóhoz, és elöntötte a hálás könnyek forró áradata.

Kennerly kellemetlen, fogatlan alak volt annyi lánygyermekkel, mint a nyű. Két csitri a szín poros árnyai közül leste a harcost. Egy pici boldogan nyáladzott a porban. Egy koszos, buja, anyányi szőke töprengő érdeklődéssel figyelte, miközben vizet húzott az épület melletti nyöszörgő szivattyús kútból.

A lovász félúton az istálló ajtaja és az utca között fogadta a harcost. Viselkedése az ellenségeskedés és a kushadó talpnyalás között ingadozott, mint azé az istálló-i korcs kutyáé, amelybe túl sokat rúgtak.

– Mán leápútam – mondta, és még mielőtt a harcos válaszolt volna, ráförmedt a lányára. – Befelé, Soobie! Mars a pokolba!

Soobie duzzogva cipelte vödrét a színhez ragasztott kunyhó felé.

– Úgy érti, az öszvéremet – szólalt meg a harcos.

– Genis, uraság. Rég láttam illen szép öszvért. Valaha jó sok vót belülle, de a világ változik. Semmit sem látok, csak igásökröt, igáslovat... Soobie, úgy elverlek, az istenit!

– Nem harapok – mondta derűsen a harcos.

Kennerly kissé megrezzent. – Nem is maga. Nem, uram, nem *maga* miatt. – Bizonytalanul elmosolyodott. – Születésitül kétbalkezes. Ebadta. Vad. – Elsötétült a tekintete. – Közeleg a végítélet, uraság. Tuggya, mit mond a Könyv. A gyermekek nem engedelmeskednek a szüleiknek, és járványok látogatnak meg mindeneket.

A harcos bólintott, azután dél felé mutatott.

– Mi van arrafelé?

Kennerly ismét elvigyorodott, kimutatta ínyét és néhány megmaradt sárga fogát.

– Földművesek. Fű. Sivatag. Mi más? – Vihogott, és hidegen méregette a harcost.

– Milyen nagy a sivatag?

– Nagy. – Kennerly igyekezett komolyan nézni. – Talán háromszáz mérföld. Lehet, hogy ezer. Nem tudom megmondani, uraság. Semmi sincs odaki, csak fű és tán démonok. Az a másik is arra ment. Aki helyrehozta Nortot, amikor beteg vót.

– Beteg? Azt hallottam, meghalt.

Kennerly ismét elvigyorodott.

– Igen, igen. Talán. De mi felnőtt emberek vagyunk, nem?

– De hát a démonokban hisz.

Kennerly megsértődött. – Az más!

A harcos levette a kalapját, és megtörölte a homlokát. A nap forrón sütött, kitartóan zúdította alá sugarait. Kennerly mintha észre sem vette volna. A szín csekélyke árnyékában a kislányka komolyan kente az arcára a piszkot.

– Nem tudja, mi van a sivatagon túl?

Kennerly vállat vont. –Valami lehet. A kocsik ötven évvel ezelőtt átkeltek rajta. A papám mesélte. Aszonta, hegyek vannak ott. Mások szerint óceán...zöld óceán, tele szörnyekkel. Megint mások aszongyák, hogy ott a világ vége. Hogy nincs ott semmi, csak fény, amitül megvakul az ember, meg Isten arca, a szája tátva, hogy bekapja, aki odamerészkedik.

– Locsogás! – horkant föl a harcos.

– Hát persze hogy az! – kiáltotta boldogan Kennerly. Megint lekushadt, gyűlölködve, rettegve akart tetszeni.

– Legyen gondja az öszvéremre. – Újabb pénzdarabot hajított oda Kennerlynek, aki röptében kapta el.

– Persze. Marad egy darabig?

– Azt hiszem, igen.

– Ez az Alice egész jó tud lenni, ha akar, ugyi?

– Mondott valamit? – kérdezte a harcos távoli hangon.

Kennerly szemében felvillant a rémület, mintha

két hold emelkedett volna ki a látóhatár mögül. – Nem, uraság, egy szót se! És ha mégis, hát bocsánat! – Észrevette, hogy Soobie kihajol egy ablakon. Megpördült a sarkán. – Most rögtön elfenekellek, te kis tetű! Azistenit! Én...

A harcos távozott, bár tudta, Kennerly visszafordult és őt bámulja; azt is tudta, hogy ha hátraarcot csinálna, kendőzetlen valóságukban láthatná a lovász érzelmeit. Annyiban hagyta a dolgot. Nagy volt a forróság. Az egyetlen bizonyosság a sivataggal kapcsolatban az, hogy nagy. És még nem mindent tudott meg ebben a faluban. Korántsem.

XI

Ágyban voltak, amikor Sheb berúgta az ajtót és késsel a kezében berontott.

Négy nap telt el vakító ködben. A harcos evett, aludt, szeretkezett. Rájött, hogy Allie tud hegedülni, kérte, játsszon neki. A nő az ablaknál ült, csupán arcéle rajzolódott a hajnal tejszínű hátterére, és akadozva játszott valamit, ami jó is lehetett volna, ha gyakorlottabb. A harcos fokozódó (bár furcsán szórakozott) vonzalmat érzett iránta, és arra gondolt, ez lehet az a csapda, amelyet a feketébe öltözött ember hagyott maga után. Száraz, számfüles, megfakult képeslapokat olvasgatott. Nem nagyon gondolkodott semmiről.

Nem hallotta, hogy a kis zongorista feljött; eltompultak a reflexei. Ezt sem bánta, bár más időben, más helyen ugyancsak megijedt volna tőle.

Allie meztelen volt, a lepedő a melle alá tűrve, éppen szeretkezni készültek.

– Kérlek – mondta a nő. – Úgy akarom, ahogy korábban, azt...

Az ajtó kivágódott, és a zongorista nevetséges

csámpás lábain futni kezdett a napfény felé. Allie nem sikoltott, noha Sheb egy húszcentis konyhakést szorongatott, és tagolatlanul üvöltött. Úgy hangzott, mintha valakit éppen egy vödör sárba akarnának fojtani. Fröcsögött a nyála. Két marokra fogta a kést és lesújtott. A harcos elkapta a csuklóit és megtekerte. A kés elszállt. Sheb nyikorogva visított, mint egy rozsdás ajtó. Keze úgy repesett, akár egy bábfiguráé. Mindkét csuklója eltört. Szél csikorgatta az ablakot. Allie fali tükre elmosódva, torzan verte vissza a szoba képét.

– Ő az enyém! – sírta a kis ember. – Az enyém volt először! Az enyém!

Allie ránézett, kibújt az ágyból. Köpenyt húzott magára, és a harcos pillanatnyi rokonszenvet érzett az emberke iránt, akinek látnia kellett, hogyan cseppent ki onnan, ahol valaha volt. De ő csak egy töketlen embercsökevény volt.

– Miattad történt! – zokogott Sheb. – Csak miattad, Allie! Te voltál az első, és minden miattad volt! Én... ó, ó, Istenem, édes Istenem... – a világ szétolvadt az értelmetlen szóáradatban, majd a könnyekben. Előrehátra ringatózott, gyomrához szorítva törött kezét.

– Ssss. Hadd nézzem. – A nő letérdelt mellé. – Ez bizony eltört. Ó, Sheb, te seggfej. Hát nem tudtad, hogy sohasem voltál erős? – Talpra segítette. A zongorista megpróbálta a kezébe temetni az arcát, de a keze nem engedelmeskedett, így szégyentelenül sírt tovább. – Gyere az asztalhoz, hadd lássam, mit tehetek.

Odavezette, gyújtóst vett elő a fásládából, sinbe tette Sheb kezét. A zongorista gátlástalanul, öntudatlanul zokogott, majd kiment, hátra se nézett.

A nő visszament az ágyhoz.

– Hol tartottunk?

– Ne – válaszolta a férfi.

Allie türelmesen magyarázott. – Tudhattad. Nem

volt mit tenni. Mi más történhetett volna? – Megérintette a férfi vállát. – Kivéve, hogy örülök, amiért ilyen erős vagy.

– De nem most – válaszolta a harcos rekedten.

– Én erőssé teszek...

– Nem – felelte. – Arra nem vagy képes.

XII

A következő este a kocsmá zárva volt. Elérkezett az, amit Tullban vasárnapnak hívtak. A harcos elment a temető melletti apró, dülöngélő templomba, miközben Alice erős fertőtlenítővel lemosta az asztalokat, a petróleumlámpák buráit pedig szappanos vízbe áztatta.

Különös, bíbor alkony volt, a belülről kivilágított templom az út felől majdnem olyanak látszott, akár egy izzó kohó.

– Én nem megyek – mondta Allie kurtán. – Az az asszony, aki ott papol, mérget prédikál. Menjenek a tiszteletre méltók.

A férfi elrejtőzött az előtér árnyékában, onnan bámult befelé. Padok nem voltak, a gyülekezet állt (látta Kennerlyt és fészekalját; Castnert, a város ócska vegytisztítójának tulajdonosát, meg szögletes oldalbordáját; néhány kocsmatölteléket; néhány „városi” asszonyt, akikkel eddig még nem találkozott, végül, meglepetésére, Shebet). Himnuszot énekeltek döcögösen, hangszeres kíséret nélkül. Kíváncsian figyelte a szószéken toronyló asszonyt. – Egyedül él – mondta Allie –, jóformán senkivel sem érintkezik. Csak vasárnap bújik elő, hogy felszolgálja a pokoltüzet. A neve Sylvia Pittston. Örült, de ő az istenük. Így szeretik. Illik hozzájuk.

Egyszerűen nem volt szó, amely kifejezte volna ennek az asszonynak a méreteit. A melle két

hegycsúcs. Nyakának hatalmas pillérén tésztás holdvilágkép fehérlett, abban pedig két akkora és olyan sötét szem hunyorgott, mint egy-egy feneketlen hegyi tó. Gyönyörű, melegbarna haját eszelős, véletlenszerű összevisszaságban tekergette a feje búbjára, hajtúje beillett volna pecsenyesütő nyársnak. Ruháját mintha zsákvászonból varrták volna. Zsoltároskönyvet tartó karja két kótábla. A bőre gyönyörű volt, hibátlan, krémszínű. A harcos legalább másfél mázsára taksálta, és hirtelen olyan izzó kéjvágy fogta el, hogy beleremegett. Elfordította a fejét és félrenézett.

*Összegyűlünk a folyónál,
a szépséges, gyönyörű
folyónááááál,
Összegyűlünk a folyónál,
amely Isten Királyságában folyik!*

Elhalkult az utolsó versszak utolsó hangja is, egy pillanatig csupán a csoszogás és köhögés hallatszott.

Az asszony kivárt. Amikor mindenki elhallgatott, fölējük tárta a karjait, mintha áldást osztana. Lélekindító mozdulat.

– Kedves kis fivéreim és nővéreim Krisztusban!

Felzaklató mondat volt. A harcost egy pillanatra elöntötte a *déjà vu* kísérteties érzésével átszótt, félelemmel ötvözött nosztalgia. *Megálmodtam*: gondolta. De mikor? Kiverte a fejéből a gondolatot. A hallgatóság – összesen talán huszonöt ember – síri csöndben várakozott.

– Ma esti elmélkedésünk tárgya a Betolakodó. – Édes, dallamos hangja volt. Így beszélhet egy hivatásos soprán énekesnő.

A hívek halkán fészkelődtek.

– Úgy érzem – tűnődött Sylvia Pittston –, úgy

érzem, hogy mindenkit személy szerint ismerek a Könyvben. Az utolsó öt évben öt Bibliát használtam el, azelőtt pedig megszámlálhatatlanul sokat. Szeretem a történetet, és szeretem ennek a történetnek a szereplőit. Dániellel kart karba öltve ereszkedtem alá az oroszlánok vermébe. Ott álltam Dávid mellett, amikor a fürdő Betsábe megkísértette. Ott voltam az izzó kemencében Sidrákkal, Misákkal és Abednégóval. Sámsonnal együtt mészároltam le ama kétezret, és Szent Pállal együtt vakultam meg a damaszkuszi úton. Máriával sirtam a Kopyonyák Hegyén.

A hivek halkán, reszketegen felsóhajtottak.

– Ismertem és szerettem őket. Csak egyetlenegy – *egyetlenegy* – emelte föl az ujját – szereplője van minden drámák legnagyobbikának, akit nem ismerek. Csak *egy*, aki odakint áll az árnyékban. Csupán *egy*, akitől megremeg a testem, a szellemem elcsügged. Félek tőle. Nem ismerem a gondolatait, félek tőle. Félek a Betolakodótól.

Újabb sóhaj. Az egyik asszony a szája elé kapta a kezét, mintha egy hangot akarna elfojtani, és reszketett, reszketett.

– A Betolakodó, aki a hasán csúszott kígyó képében Évához, vigyorogva, tekergőzve. A Betolakodó, aki ott járt Izrael gyermekei között, amikor Mózes fönt volt a Hegyen, ő volt, aki odasúgta nekik, hogy csináljanak aranyból bálványt, egy aranyborjút, és imádják trágárságokkal és paráználkodással.

Nyögések, bölintások.

– A Betolakodó! Ott állt az erkélyen Jezábel mellett, és figyelte, amint Áház király sikoltva aláhull a halálba, ők pedig összevigyorogtak, amikor összegyűltek a kutyák, és felnyalták Áház szíve véréét. Ó, kicsi fivéreim, nővéreim, vigyázatok a Betolakodóra!

– Igen, ó, Jézus – szólalt meg az a szalmakalapos

férfi, akit a harcos elsőnek látott, amikor beért a faluba.

– Mindig ott volt, fivéreim, nővéreim. De nem ismerem a gondolatait. És ti sem ismeritek. Ki tudná felfogni azt a gomolygó, félelmetes sötétséget, a sziklaszirtnyi gógó, a titáni istenkáromlást, a sátáni örömet? És az örületet! A gigantikus, dadogó örületet, amely ott jár, kúszik és vonaglik az ember legborzalmasabb kívánságaiban és vágyaiban? – Ó, megváltó Jézus...

– Ó volt az, aki fölvitte az Urat a hegyre...

– Igen...

– Ó volt az, aki megkísértette, elétárta az egész világot, annak örömeit...

– Iggen...

– Ó az, aki visszajön az Utolsó Ítéletkor, eljön a világba...már közeledik, fivéreim, nővéreim, hát nem érzitek?

– Iggen...

A gyülekezet ringatózó, zokogó tengerré változott; az asszony mintha egyszerre mutatott volna mindenkire és senkire.

– Ó az, aki Antikrisztusként jön el, hogy az embereket a kárhozat lángoló bugyraiba, a gonoszság véres pusztulásába vezesse, aki Örömcillagként ragyog az égen, mikor epe marja szét a gyermekek belsejét, az anyák méhéből szörnyek fakadnak, és minden emberi munkálkodás vérré válik...

– Óóóóó!

– Óóóó, Istenem:..

– Jaaaaaaj!

Egy asszony a padlóra zuhant, a deszkát rugdalta. Egyik cipője lerepült.

– Ó az, aki ott áll a hús minden öröme mögött... ő!
A Betolakodó!

– Igen, Uram!

Egy férfi térdre esett, a fejét fogta és bögött.

– Amikor isztok, ki tartja a poharat?
– *A Betolakodó!*
– Amikor leültök fáraózni vagy pókereezni, ki keveri a lapokat?
– *A Betolakodó!*
– Amikor más húsában tobzódol, amikor beszenyvezed magad, kinek adod el a lelkedet?
– *A Be...*
– *tola...*
– Ó, Jézus... ó...!
– ... *kodó...*
– Jaj... Jaj... Jaj...!
– És ki ő? – visitott az asszony (noha nyugodt volt, a harcos érezte nyugalmát, fölényét, összeszedettségét, hatalmát. Hirtelen rémülettel, kétségtelen bizonyossággal arra kellett gondolnia: a másik egy démont hagyott ebben a nőben. Megszállott. A félelemben is érezte megint a gerjedelem tüzes hullámfodrait.)

A férfi, aki a fejét markolászta, összeomlott, előrevetette magát.

– A pokolban vagyok! – visitott föl a papnőnek. Az arca rángatózott, vonaglott, mintha kígyó kúszna a bőre alatt. – Paráználkodtam! Szerencsejátékot úztem! Fűvet ettem! *Bűnöket* követtem el! Én... – ekkor szavai összegabalyodtak, hangja félelmetes, hisztérikus sikolyban csapott az ég felé. Úgy szorongatta a fejét, mintha bármelyik percben szétrobbanhatna, mint egy túlérétt kantalu.

A gyülekezet elcsöndesedett, mintha végszót hallott volna. Beledermettek az elragadtatás félig erotikus pózaiba.

Sylvia Pittston lenyúlt, megragadta a férfi fejét. Az abbahagyta a zokogást, amint a papnő erős, fehér, hibátlan, gyengéd ujjai végigsimítottak a haján. Ostobán bámult föl rá.

– Ki van veled a bűnben? – kérdezte, és

farkasszemét nézett vele. A tekintete olyan mély volt, olyan gyengéd, olyan hideg, hogy belé lehetett fulladni.

– A... a Betolakodó.

– Hogy hívják?

– Sátánnak. – Fuldokló, rekedt suttogás.

– Megtagadod bűneidet?

– Igen! – vágta rá mohón. – Igen! Ó, igen, Megváltó Jézusom!

Az asszony megrázta a férfi fejét: a fej gazdája a zelóták üres, ragyogó tekintetével nézett rá vissza. – Ha belép azon az ajtón – az árnyékos előtérre bökött, ahol a harcos állt –, szemtől szemben is megtagadod?

– Az anyám életére!

– Hiszel Jézus örök szeretetében?

A férfi bögni kezdett. – Hát hogy az elbaszott...

– Ő megbocsátja neked, Jonson.

– Magasztaljuk Istent! – kérte Jonson még mindig sírva.

– Tudom, hogy megbocsát neked, mint ahogy azt is tudom, hogy a megátalkodottat ki fogja vetni palotáiból az égő sötétségbe.

– *Magasztaljuk Istent!* – szavalta ünnepélyesen a kimerült hallgatóság.

– Ahogy azt is tudom, hogy ez a Betolakodó, ez a Sátán, a legyek és kígyók Ura is letaszíttatik és eltiportatik... eltiprod-é, ha meglátod, Jonson?

– Igen, magasztaljuk Istent! – bögte Jonson.

– Eltiporjátok, ha meglátjátok, fivéreim és nővéreim?

– Igennn...! – ígérték jóllakottan.

– Ha holnap megpillantjátok, amint a Fő utcán páváskodik?

– Magasztaljuk Istent...

Ebben a pillanatban a feldúlt harcos kihátrált az ajtón és elindult a falu felé. Sivatagszaga volt a levegőnek. Már csaknem eljött az indulás ideje.

Csaknem.

XIII

Ismét az ágyban.

– Úgyse fogad – mondta Allie rémülten. – Senkit sem fogad. Csak vasárnap esténként jön elő, hogy mindenkit halálra rémítsen.

– Mióta él itt?

– Vagy tizenkét éve. Ne beszéljünk róla.

– Honnan jött? Merről?

– Nem tudom – hazudta a nő.

– Allie!

– *Nem tudom!*

– Allie!

– Jól van! Jól van! A telepések közül jött! A sivatag felől!

– Én is így gondoltam. – A harcos kissé megnyugodott. – Hol él?

A nő hangja egy árnyalatnyit halkult.

– Ha megmondom, szeretkezel velem?

– Tudod a választ.

Alice sóhajtott. Régi, sárga hang volt, mintha egy könyv lapjai peregnének.

– A háza a templom mögötti dombon van. Egy kunyhó. Ez az a hely, ahol a... az igazi lelkész lakott, amíg el nem ment. Ennyi elég? Most már elégedett vagy?

– Nem. Még nem. – És ráfordult a nőre.

XIV

Ez volt az utolsó nap, és ezt ő is tudta.

Az ég csúnya, véraláfutásos bíborba öltözött, amelyet felülről vontak furcsa fénybe a nap első hajnali ujjai. Allie kísértetként suhant a házban,

lámpát gyújtott, felügyelte a serpenyőben pattogó kukoricát. A harcos tüzesen szerette, miután a nő elmondta neki, amit tudnia kellett. Alice érezte a közeledő véget, és többet adott magából, mint bármikor; egy tizenhat éves kiapadhatatlan energiájával, kétségbeesetten adakozott, hogy késleltesse a hajnalt. Reggel azonban megint sápadt volt, klimaxosnak látszott.

Szó nélkül szolgálta ki. A férfi gyorsan evett, rágott, nyelt, minden falatot forró kávéval öblített le. Allie odament a csapóajtóhoz, megállt, kibámult a reggeli fénybe, a lassan mozgó felhők hadosztályaira.

– Porvihar készülődik.

– Nem lep meg.

– Képes vagy meglepődni egyáltalán? – gúnyolódott a nő. Megfordult, nézte, amint a férfi a kalapjáért nyúl. A fejébe csapta és elsietett mellette.

– Néha – válaszolta. Még egyszer látta élve a nőt.

XV

Mire Sylvia Pittston kunyhójához ért, a szél teljesen elült, és mintha az egész világ várakozott volna valamire. A férfi elég ideig élt sivatagos országban ahhoz, hogy tudja: minél tovább van szélcsend, annál erősebben tombol az újabb vihar, ha úgy dönt, hogy nekidurálja magát. Furcsa szürke fényben úszott a táj.

A fáradtan megdőlt épület ajtajára nagy fakeresztet szögeztek. Kopogtatott és várt. Semmi válasz. Ismét kopogtatott. Megint semmi. Hátrahúzódott, majd jobb bakancsa egyetlen kemény rügásával bezúzta az ajtót. A zár kiszakadt. Az ajtó nekivágódott a csalén lambériázott falnak. Réműlt patkányok menekültek szökellve. Sylvia Pittston a hallban ült egy gigászi ébenfa hintaszékben, és nyugodtan nézett rá azzal a

hatalmas, sötét szemével. A vihar fénye rémítő árnyalatúra festette az arcát. A papnő sálat viselt. A hintaszék aprókat nyiszorgott.

Hosszú, időtlen pillanatig meredtek egymásra.

– Sohasem éred utol – szólalt meg az asszony. – A gonosz útján jársz.

– Eljött hozzád – mondta a harcos.

– Az ágyamba. A Nyelven beszélt hozzám. Ó...

– Megkefélt:

Az asszony meg se rezzent. – A gonosz útján jársz, harcos. Homályban vagy. Tegnap este a szent hely árnyékában álltál. Azt gondoltad, nem látlak?

– Miért gyógyította meg a fűevőt?

– Ó Isten angyala. Ezt mondta.

– Remélem, mosolygott közben.

Az asszony öntudatlan vadsággal kivicsorította a fogát.

– Mondta, hogy követni fogod. Elmondta, mit tegyek. Azt mondta, te vagy az Antikrisztus. A harcos megcsóválta a fejét.

– Ezt nem mondta.

Az asszony lustán mosolygott.

– Azt mondta, te is ágyba akarsz bújni velem. Így van?

– Igen.

– Az életed az ára, harcos. Gyermekkel ajándékozott meg... egy angyal gyermekével. Ha te belém hatolsz...

– lusta mosollyal fejezte be a mondatot. Ugyanakkor megmozdította hatalmas, hegynyi combjait. Úgy feszültek a ruha alatt, mint a tiszta márványkő táblák. A hatás szédítő volt.

A harcos ráejtette kezét pisztolyai agyára. –Téged démon szállt meg, asszony. Én ki tudom úzni.

A hatás azonnali volt. Az asszony hátralendült a székkal, arcára kiült a rosszindulat.

– Meg ne érints! A közelemben se gyere! Ne merészd megérinteni Isten Menyasszonyát!

– Akarsz fogadni? – vigyorgott a harcos. Egy lépést tett az asszony felé.

A hús rezgett a hatalmas testen. Az asszony arca az örült félelem karikatúrájává torzult, az ujjából formált szarvval a Szem jelét bökdöste a harcos felé.

– A sivatag – mondta az. – Mi van a sivatag mögött?

– Sohasem kapod el! Soha! Soha! Égni fogsz! Ő mondta így!

– Elkapom – válaszolta a harcos. – Mindketten tudjuk. Mi van a sivatag mögött?

– Nem!

– Válaszolj!

– Nem!

A férfi előreugrott, térdre vetette magát, és megragadta a combokat. Az asszony satuként szorította össze a lábait, és furcsa, kéjes hangokat hallatott. – Akkor lássuk a démont – mondta a férfi.

– *Ne!*

Szétfeszítette a combokat, és elővette az egyik pisztolyát.

– *Ne! Ne! Ne!* – Vadul hörögve kapkodta a levegőt.

– Válaszolj!

Az asszony rángatózott a hintaszékben, a padló remegett. Imák és trágárságok keveréke ömlött a szájából.

A férfi előretolta a fegyver csövét. Sokkal inkább érezte, mint hallotta, amint a levegő rémülten kiszökik az asszony tüdejéből. Keze a férfi fejét csépelte, lába a padlón dobolt. Ugyanakkor a hatalmas test megpróbálta magába szippantani a támadót. Odakintről senki sem figyelte őket, csak a zúzódásos ég.

Visított valamit, magas hangon, tagolatlanul.

– Micsoda?

– *Hegyek!*

- Mi van velük?
– Megáll... a túlsó oldalon... *ééédes Jézus!*... hogy megerősödjék. El-elmélkedés, érted? Ó... én... én... A húshegy hirtelen előre és fölfelé lendült, a férfi azonban vigyázott, nem engedte, hogy az asszony titkos pontja megérintse.
Ekkor a papnő mintha összetöpörödött és megfonnyadt volna, majd ölébe ejtett kézzel sírni kezdett.
– No – állt föl a férfi –, a démon megkapta a magáét, mi?
– Kifelé! Megölted a gyermeket. Kifelé! Kifelé!
A férfi megállt az ajtóban és visszanezett.
– Nincs gyermek – mondta kurtán. – Nincs angyal, nincs démon.
– Hagyj békén!
Hagyta.

XVI

Mire megérkezett Kennerlyhez, hátborzongató sötétség kerekedett az északi látóhatáron, és ő tudta, a homok az. Tull fölött még mindig halálosan nyugodt volt a levegő.

- Kennerly a pelyvás padlatú színben várta.
– Elmegyünk? – vigyorgott undorítóan.
– Igen.
– Csak nem a vihar előtt?
– De igen.
– A szél gyorsabban halad, mint egy öszvéren ülő ember. Nyílt terepen megölheti magát.
– Szükségem van az öszvéremre – mondta egyszerűen a harcos.
– Persze. – De Kennerly nem fordult meg, csak állt, mint aki további szavakat keresgél, azzal a csúszómászó, gyűlölködő vigyorral, miközben

elnézett a harcos válla fölött.

A férfi oldalra lépett, ugyanakkor meg is fordult, így a súlyos fahasáb, amelyet Soobie emelt a magasba, csak a levegőben süvített el, épphogy súrolta a könyökét. A lány a lendülettől elvesztette az egyensúlyát és a padlóra tottyant. A padlás toronymagas árnyékában füsti fecskék kaptak szárnyra.

A lány bután bámult föl rá. Melle túlérett pompában feszült mosásban kifakult blúzának. Egyik hüvelykujja réveteg lassúsággal tűnt el a száj menedékében.

A harcos visszafordult Kennerlyhez, aki fülig érő szájjal vigyorgott. Szeme forgott viaszos sárga arcában. – Én... – kezdte váladékos suttogással, de nem tudta folytatni.

– Az öszvért – nógatta szelíden a harcos.

– Persze, persze, persze – suttogta Kennerly. Vigyorába árnyalatnyi hitetlenség vegyült. Elcsoszogott.

A harcos utánament, hogy lássa. A lovász odahozta az öszvért, a harcos kezébe nyomta a gyeplőt.

– Eriggy, vigyázz a húgodra – szólt oda Soobienek.

A lány megrázta a fejét és nem mozdult.

A harcos úgy hagyta őket, hogy álltak a trágyás, poros padlaton, és egymást bámulták: az apa beteg vigyorral, a lány ostoba, lélektelen daccal. Odakint szinte fejbe vágta a hőség.

Az utca közepén vezette az öszvért, bakancsa fölverte a port. A vizestömlőket az állat hátára szíjazta.

Shebnél megállt, de Allie nem volt sehol. A kocsmá kihalt, bedeszkázták a vihar miatt, de az előző napi piszkot még nem takarította el az asszony. Nem kezdte el a rendcsinálást, a helyiség búzlott, mint egy ázott kutya.

A tarisznyáját megtöltötte kukoricakásával, szárított, pirított gabonával, és a hűtőben talált fasírtok felét is eltette. Négy aranypénzt dobott a deszkapultra. Allie nem jött le. Sheb zongorája mondott csak néma, sárga fogú istenhozzádot. Kilépett a kocsmából, és a tarisznyát is fölszíjazta az öszvér hátára. Összeszorult a toroka. Még elkerülheti a csapdát, de kevés az esélye. Végül is ő volt a betolakodó.

Ment a bezsaluzott ablakú, várakozó épületek előtt, érezte a résekből és repedésekből rámeredő szemeket. A feketébe öltözött ember Istent játszott Tullban. Kozmikus humorérzékből vagy kétségbeesésből? A kérdésnek volt bizonyos jelentősége.

Éles, elgyötört visítás hallatszott a háta mögött. Az ajtók kivágódtak. Alakok lódultak előre. Bezárult a csapda. Férfiak hosszú gatyában, piszkos overallban. Asszonyok mackónadrágban, kifakult ruhában. Még a gyerekek is rohantak a szüleik után. És minden kéz fadarabot vagy kést markolt.

A harcos azonnal, ösztönös gépiességgel reagált. Sarkon fordult, közben előrántotta fegyvereit. A markolatok súlyosan, megbízhatóan simultak a tenyerébe. Allie volt az, neki kellett lennie; eltorzult arccal közeledett, a sebhely pokoli bíborszínben izzott a csökkenő fényben. A harcos látta, hogy túszul ejtették; a förtelmesen fintorgó Sheb úgy kukucskált

át a válla fölött, mint a boszorkány familiárisa. A nő volt a pajzsa és áldozata. A harcos mindent látott a halott nyugalom átható, árnyéktalan, fagyos, folyamatos fényében, és hallotta a nő hangját:

– Elkapott, ó Jézusom ne lőj ne ne ne...

De a kezeket jól kitanitották. A harcos fajtájának utolsó képviselője volt, nem csupán a szája ismerte a Nemes Nyelvet. A fegyverek belezúgták dörgő, dallamtalan melódiájukat a levegőbe. Alice álla leesett, teste elernyed, a fegyverek ismét felugattak. Sheb feje szétrobbant. Mindketten a porba zuhantak.

Fahasábok szelték át a levegőt és a harcosra záporoztak. Ő megtántorodott, félreütötte őket. Az egyik, amelyikbe szöget vertek, felhasította a karját, vért fakasztott. Mancsában életlen konyhakéssel izzadt hónaljú, borostás ember úszott feléje a levegőben. A harcos agyonlőtte, a támadó az utca porába zuhant. Fogai hangosan csattogtak, amikor az álla a földnek csapódott.

– SÁTÁN! – visította valaki. – AZ ÁTKOZOTT!
ÖLJÉTEK MEG!

– A BETOLAKODÓ! – rikoltotta egy másik. Csak úgy záporoztak a fadarabok. Egy kés eltalálta a bakancsát, majd visszapattant. – A BETOLAKODÓ!
AZ ANTIKRISZTUS!

Utat lőtt magának közöttük, rohant az összerogyó testek között: halálos pontossággal szedte le a célpontokat. Két férfi és egy asszony összeesett, ő pedig keresztülszáguldott az így keletkezett résen.

Lázálomba illő menetben vezette őket az utcán a Sheb kocsmájával szemközti nyomorúságos szatócsbolt-borbélyműhely felé. Felugrott a járdára, ismét megfordult, és maradék lőszerét beleeresztette a támadó tömegbe. Sheb, Allie és a többiek szétvetett végtagokkal heverték mögötte a porban. A többiek nem haboztak, nem álltak meg, noha minden lövése halálos volt, ők pedig még

sohasem láttak pisztolyt, legfeljebb elsárgult újságok képein. Hátrált, táncosként hajladozva, hogy elkerülje a röpködő fadarabokat. Menet közben töltött újra, beidegződött gyorsasággal. Ujjai fürgén cikáztak a fegyveröv és a forgótárok között. A tömeg előzőnlötte a járdát, ő behátrált a szatócsboltba és bezárta az ajtót. A jobb oldali nagy kirakatüveg berobbant, és három ember nyomakodott be a helyén. Arcuk fanatikusan üres volt, tekintetükben tompaság. Mindegyiket lelőtte, az őket követő két újabb támadóval együtt. Hátraestek a kirakatba, fennakadtak a kiálló üvegtőrökön, eltorlaszolva a nyílást.

Az ajtó recsegett és remegett a tömeg súlyától, ő pedig meghallotta a papnő hangját:

– A GYILKOS! A LELKETEK! A HASÍTOTT PATÁJÚ!

Az ajtó kiszakadt zsanérjairól, nagy csattanással lezuhant. Férfiak, asszonyok, gyerekek támadtak rá. Köpések, fadarabok röpködtek a levegőben. A harcos kiürítette fegyvereit, támadói hullottak, mint a tekebábok. Hátrált, felborított egy lisztes-hordót, feléjük gurította, berohant a borbélyműhelybe, hozzájuk vágott egy forró vízzel teli serpenyőt, amelyben két csorba borotvakés ázott. Egyre jöttek, őrvjngő, tagolatlan sivalkodással. Valahonnan Sylvia Pittston tüzelte őket, hangja érthetetlenül emelkedett és ereszkedett. A harcos löszert lökött a forró tárukba. Az áttüzesedett fegyver égette elszarusodott ujjbegyeit, perzselt bőr bűze keveredett a borbélyműhely szagába.

Kirohant a hátsó ajtón a verandára. Most a háta mögött terült el a lapos bozótos, amely szöges ellentéte volt a szétterpedten guggoló falnak. Széles, alattomos vigyorral három ember bukkan elő a ház sarka mögül. Észrevették a harcost, meg azt, hogy ő is látja őket, vigyoruk megsavanyodott,

egy pillanattal azelőtt, hogy a fegyver lekaszálta volna őket. Egy asszony hömpölygött utánuk vonítva. Nagy volt és kövér, Sheb törzsvendégei Mill néni néven ismerték. A harcos lövése hátrapenderítette, kurvásan szétvetett lábakkal ért földet, szoknyája felgyűrődött combjai között.

Lement a lépcsőn, behátrált a sivatagba, tíz lépés, húsz. A borbélyüzlet hátsó ajtaja kivágódott, a tömeg kibuggyant rajta. Egy pillanatra látta Sylvia Pittstont. A harcos tüzet nyitott. Az emberek összerogytak, hanyatt vágódtak, a korláton keresztül zuhantak le a porba. Nem vetettek árnyékot a nappal nem múló bíbor fényében. A harcos rádöbrent, hogy ordít. Egész idő alatt ordított. Repedezett csapágygolyónak érezte a szemét. Heréi a hasához simultak. A lába fából volt, a füle vasból.

A táarak kiürültek, az emberek megrohanták, ő pedig állt, ordítva töltötte a pisztolyokat, esze szórakozottan csapongott, hagyta, hogy keze elvégezze a tárazás trükkjeit. Felemelheti-e a kezét, elmondhatja-e nekik, hogy huszonöt évig tanulta ezt a trükköt és a többi, mesélhet-e nekik a fegyverekről, a vérről, a vér áldásáról? A szájával nem. De a keze elmondhatja a maga meséjét.

Mire megtöltötte a fegyvereket, az emberek dobótávolságba kerültek, egy fadarab homlokon találta, apró cseppekben kiserkedt a vére. Két másodperccel később karnyújtásnyira lesznek. Az első vonalban látta Kennerlyt; kisebbik lányát, aki nem volt több tizenegynél; Soobie-t; két hímnemű kocsmatölteléket; egy Amy Feldon nevű bártündért. Lekaszálta őket és a mögöttük levőket. Madárijesztőként hullottak a testek, csíkokban permetezett a vér és az agyvelő.

A tömeg egy pillanatra elhülten megtorpant, a csőcselék egyéni, zavarodott arcokra bomlott. Egy ember sivalkodva rohangált körbe-körbe. Egy

asszony, akinek hólyagos volt a keze, lázasan kotkodácsolt az égre. Az az ember, akit a harcos elsőnek pillantott meg, ahogy komolyan üldögélt a kereskedés lépcsőjén, hirtelen megdöbbenően kiadós adagot rottantott a nadrágjába.

Így volt ideje megtölteni az egyik pisztolyt. Ekkor Sylvia Pittston rohant feléje, mindkét kezében fakereszttel. – ÖRDÖG! ÖRDÖG! ÖRDÖG! GYERMEKGYILKOS! SZÖRNYETEG! PUSZTÍTSÁTOK EL, FIVÉREIM, NŐVÉREIM! PUSZTÍTSÁTOK EL A GYERMEKGYILKOS BETOLAKODÓT! A harcos szilánkokká lőtte a keresztekét, azután négy golyót eresztett az asszony fejébe. A papnő mintha önmagába omlott volna, és reszketett, mint a forró levegő.

A többiek pillanatnyi állóképben bámulták a fegyvertöltő trükköt. A harcos ujjai sisteregtek. Minden ujjhegyére szabályos körök sültek.

Most már kevesebben voltak, mert a harcos rendet vágott közöttük, mint a fűnyíró pengéje. Azt hitte, a papnő halála megállítja őket, de valaki megdobta egy késsel. A markolat pontosan a szeme között találta el és hanyatt lökte. Megrohanták, markolászó, gonosz kupacban. Ismét kiürítette a két fegyvert. Kilőtt töltényhüvelyek között hevert, a feje fájt, nagy, barna körök úszkáltak a szeme előtt. Egyszer elhibázta, tizenegyszer talált.

De a megmaradtak megint csak rátámadtak. Még kilötte a négy betöltött lőszert, azután ütni, szurkálni kezdték. Néhányukat lesöpörte a bal karjával és arrébb gurult. Keze nekikezdett a csalhatatlan trükknek. Vállon szűrták. Hátba szűrták. A bordáit ütötték. A tomporába dőftek. Egy kisfiú odaevickélt mellé, és belevágott a lábikrájába. Az volt az egyetlen mély sebe. Szétlötte a fejét.

Szétszóródtak, ő pedig ismét megsorozta őket. A megmaradtak hátrálni kezdtek a homokszín, ütött-

kopott épületek felé, az ő keze azonban csak trükközött tovább, mint a túlbuzgó kutya, amely nemcsak egyszer-kétszer kér szépen, hanem legszívesebben egész éjjel azzal szórakozna. Ez a kéz lekaszalta a futókat. Az utolsó épp a borbélyüzlet hátsó verandájának lépcsőjéhez ért, amikor a harcos golyója a tarkójába csapódott.

Visszatért a csönd, és betöltötte a megtépázott teret.

Legalább húsz különböző sebből vérzett, de ezek mind jelentéktelenek voltak, leszámítva azt, amelyet a lábikráján ejtettek. Azt bekötötte egy ingfoszlánnyal, majd fölegyenesedett, és végignézett a mészárlás eredményén.

Onnan, ahol állt, hullák cikcakkos vonala vezetett a borbélyműhelyig. Az összes elképzelhető testtartásban heverték. Egyik sem látszott olyanak, mintha aludna.

A harcos elindult a halottak vonalán, és menet közben számolt. A szatócsboltban egy férfi feküdt, szeretettel átölelve a megrepedt cukorkás ballont, amelyet estében lerántott.

Ott fejezte be, ahonnan indult, a kihalt főutca közepén. Harminckilenc férfit, tizennégy nőt, öt gyereket ölt meg. Lelőtte Tull egész lakosságát.

Émelyítő, édeskés bűzt sodort felé a feltámadó száraz szél. Követte a szagot, fölnegett, bólintott. Nort oszladozó hullája hevert szétvetett végtagokkal Sheb kocsmájának deszkatetején. Fapecekkel szögezték oda. Szája, szeme nyitva. Piszkos homlokán hasított pata hatalmas, biborszín nyoma.

Kifelé indult a városból. Öszvére egy fücsomó mellett ácsorgott, negyven méterre a szekérút maradványaitól. Visszavezette az állatot Kennerly istállójába. Odakint a szél részeg dallamot dúdolt. Bekötötte az öszvért, visszament Shebhez. A hátsó színben talált egy létrát, fölkapaszkodott a tetőre,

leszedte Nortot. A halott könnyebb volt, mint egy zsák gyűjtős. Ledobta a közönséges tetemek közé, majd bement, evett néhány fasírtot, megivott három sört, miközben a fényt kioltotta a szálló homok. Aznap éjjel abban az ágyban aludt, amelyben korábban Allie-val hált. Nem voltak álmai. Másnap reggelre a szél elült, a nap visszanyerte szokott ragyogó, feledékeny formáját. A hullák elszálltak délre a széllel, mint az ördögszekerek. Délben, miután ellátta sebeit, a harcos is útnak indult.

XVIII

Azt hitte, Brown elaludt. A tűz parázzsá omlott. Zoltán, a madár, a szárnya alá dugta a fejét. Éppen amikor fel akart kelni, hogy szétterítsen egy szalmazsákot a sarokban, megszólalt Brown: – Úgy. Most már elmondta. Jobban érzi magát?

A harcos megrezzent. – Miért éreztem volna magam rosszul?

– Azt mondta, emberi lény. Nem démon. Vagy hazudott?

– Nem. – Magában kelletlenül elismerte, hogy megkedvelte Brown-t. Igazán rokonszenvesnek találta. Semmiképpen nem akart hazudni a telepesnek. – Kicsoda maga, Brown? Mármint igazából.

– Én magam vagyok – válaszolt a férfi zavar nélkül.
– Miért kell magának mindenben rejtélyt keresnie?

A harcos rágyújtott, és nem felelt.

– Azt hiszem, nagyon közel jár a maga feketébe öltözött emberéhez – mondta Brown. – Kétségbeesett az a fekete?

– Nem tudom.

– És maga?

– Még nem – felelte a harcos. Árnyalatnyi daccal nézett Brownra. –Teszem, amit tennem kell.

– Akkor jó – mondta Brown. Hátat fordított és elaludt.

XIX

Reggel Brown enni adott neki és útnak indította. Megdöbbentő jelenség volt a nappali világosságban, sovány, napégette testével, sőtartóként kiugró kulccsontjával, vörös hajának fürtös zuhatagával. A madár a vállán ült.

– Az öszvér? – kérdezte a harcos.

– Megeszem – mondta Brown.

– Jó.

Brown kezét nyújtott, a harcos megrázta. A földműves dél felé bökött az állával. – Könnyű út.

– Maga tudja.

Biccentettek, azután a harcos elindult; testén füzéreként lógtak a fegyverek és vizesztömlők. Egyszer még visszapillantott. Brown dühödten gyomlált kis kukoricásában. A holló a kunyhó csapott tetején ült, mint egy vízköpő.

XX

A tűz kihuny, a csillagok halványodni kezdtek. A szél szüntelenül fűjt. A harcos megrezzent álmában, azután elnyugodott. Szomjas álmod látott. A sötétben nem lehetett látni a hegyek vonalát. A bűntudat kifakult. A sivatag kiégette belőle. Ehelyett egyre többet gondolt Cortra, aki megtanította lőni. Cort meg tudta különböztetni a feketét a fehértől.

Ismét megrezzent, és fölbredt. A kialudt tűzre bámult, amely eltakarta a másik, geometrikusabb tűzrakást. Tudta, hogy romantikus, és féltékenyen őrizte ezt a tudást.

Erről természetesen ismét Cort jutott az eszébe.

Nem tudta, hol lehet. A világ elmozdult.
Vállára kapta hátizsákját, és indult tovább.

PIHENŐÁLLOMÁS

Egész nap egy mondóka motoszkált a fejében, az a tébolyító fajta, amely nem hajlandó távozni, csúfondárosan letáborozik a tudat előterében, és pofákat vág a benti ésszerű lényre.

Így szólt:

*Lent Délen édes éjen
Van fájdalom, van éden
Lent Délen édes éjen*

*Csinos csúnya, okos bolond
Mindig változik a világ
Mindig ugyanaz a világ
de akár bolond akár okos
lent Délen édes az éj*

*Szeretemben járunk, láncokban repülünk
És lent Délen édes az éden.*

Tudta is, miért jutott eszébe. Volt egy visszatérő álma kastélybeli szobájáról és az anyjáról, aki ezt dudorászta, miközben ő ünnepélyesen feküdt kiságyában a tarkabarka üvegű ablak alatt. Nem esti lefekvéskor énekelte neki, mert minden kisfiúnak, aki a Nemes Nyelvre született, egyedül kellett szembenéznie a sötétséggel, hanem a délutáni szundikálás előtt, és most jól emlékezett az ablaktábla színein reszkető sötétszürke esős napra, a takarók súlyos melegére, piros szájú anyja iránti szeretetére, az értelmetlen dalocska visszatérő dallamára, anyja hangjára.

Ez kísértette most, olyan észveszejtően, mint a csípős forráság, a farkát kergető kutya makacosságával, miközben baktatott előre. A vize elfogyott, és tudta, hogy nagy valószínűséggel halálra van ítélve. Sohasem gondolta volna, hogy ez bekövetkezik, és ugyancsak bánkódott miatta. Dél óta

inkább a saját lábát nézte a táj helyett. Idekint még a sátánfű is satnya és sárga volt. A talaj egyes helyeken törmelékké porlott. A hegyek nem látszóttak tisztábban, noha tizenhat nap telt el azóta, hogy elhagyta a sivatag szélén az utolsó telepes, egy okosbolond fiatalember kunyhóját. Eszébe jutott, hogy volt neki egy hollója is, de a madár nevét már elfelejtette.

Figyelte föl-alá mozgó lábát, hallgatta a siralmas gajdolássá összefolyó buta mondókát, és azon tűnődött, mikor fog elesni. Nem akart összeesni még akkor sem, ha nem láthatta senki. Ez büszkeség dolga. A harcos ismerte a büszkeséget, azt a láthatatlan csontot, amely a nyakat mereven tartja.

Hirtelen megállt és fölnézett. Ettől a feje zúgni kezdett, mintha egész teste lebegett volna. A hegyek ismét ott álmodtak a távoli látóhatáron. De volt valami más is előtte, sokkal közelebb. Alig ötmérföldnyire. Pislogott, ám a szeme tele volt porral, és a ragyogás csaknem megvakította. Megrázta a fejét, és ismét nekiindult. A dallam körözött, zümmögött. Egy óra múlva elesett, felhorzsolta a kezét. Hitetlenül bámulta hámló bőrén az apró vércseppeket. Nem látszott hígabbnak; életerősnek tűnt, éppolyan önteltnek, mint a sivatag. Vak gyűlölettel lesuhintotta magáról a vércseppeket. Öntelt? Miért ne? A vér nem szomjas. A vért kiszolgálják. A vérért áldozatot hoznak. Véraldozatot. A vérnek nincs más dolga, mint folyni... folyni... folyni.

A kemény talajra csöppent vérfoltokat nézte, amelyeket a föld aggasztó mohósággal szívott magába. Na, ez hogy ízlik, vér? Ahogy ez magába temet?

Ó, Jézusom, de messzire mentél!

Fönlállt, kezét a mellére szorítva, és a korábban látott dolog ott volt, majdnem az orra előtt. Felkiáltott meglepetésében. Mintha egy portól fuldokló varjú károgna. Egy épület volt előtte. Nem,

két épület, amelyeket kidőlt-bedőlt léckerítés vett körül. A fa öregnek tűnt, olyan törekeny volt, mintha látomás lenne; homokká változott fa volt. Az egyik épület istállóként szolgált, amint ezt alakja tisztán és világosan elárulta. A másik lakóház lehetett vagy fogadó. Pihenőállomás a szekérút mentén. A megroggyant homokház (a szél addig hordta a homokot a fára, míg végül úgy nézett ki, mint egy homokvár, amelyet apálykor vályoggá keményített a nap) vékony árnyékcsikot vetett, és ebben az árnyékban ült valaki, hátát a falnak vetve. Olybá tűnt, a ház ennek a valakinek a súlyától dőlt meg.

Megvan! Végre! A feketébe öltözött ember!

A harcos megállt, kezét a melléhez szorítva, de észre sem vette a színpadias pózt, és eltátotta a száját. Hatalmasan szárnyaló felindulást várt (vagy legalább félelmet, esetleg áhítatot), de semmit sem érzett, csak homályos, atavisztikus büntudatot, amiért pár perce olyan eszelősen gyűlölte a saját vérét. És tovább csingilingizett a gyerekkori dal: *...lent Délen...*

Előhúzza egyik pisztolyát, megindult.

...édes éden...

Futva tette meg az utolsó pár száz métert, nem is igyekezett elrejtőzni; amúgy sem volt semmi, ami elrejtette volna. Kurta árnyéka vele szaladt. Nem tudta, hogy arca a kimerültségtől szürke, vicsorgó halálfejjé torzult, semmit sem érzékelt, csupán az árnyékban ülő alakot. Csak később jutott eszébe, hogy az akár halott is lehetett volna.

Keresztülcsörtetett a megdőlt léckerítésen, amely hang nélkül, szinte bocsánatkérően esett két darabra, átrohant a zsidbadt, néma istállóudvaron, és fölemelte fegyverét.

– Most elkaptalak! Most elkaptalak! Most e...

Az alak rögtön megmozdult, felállt, és a harcos azt gondolta: Istenem, ez semmivé aszott, mi történt vele? Mert a feketébe öltözött ember hatvan

centit töpörödött, és a haja is kifakult.

Elállt a szava a meghökkenéstől, a feje tompán zúgott. A szíve zakatolt az örült rohanástól, itt és most fogok meghalni, gondolta...

Beszívta a fehéren izzó levegőt, egy pillanatra lehajtotta a fejét. Amikor ismét fölnézett, látta, nem a feketébe öltözött ember áll előtte, hanem egy napszitta hajú kisfiú, és olyan tekintettel szemléli, amelyben nyoma sincs az érdeklődésnek. A harcos üres tekintettel meredt rá, majd megrázta a fejét. Ám a kisfiú az elutasító hitetlenkedéstől sem tűnt el; ott állt egyik térdén foltozott kék farmerben, durva szövésű, egyszerű barna ingben.

A harcos ismét megrázta a fejét, és kezében a pisztollyal, a földet bámulva megindult az istálló felé. Még mindig képtelen volt gondolkodni. A feje tele volt porral, készülődött benne a hatalmas, lüktető fejfájás.

Az istállóban némaság, sötét és irtózatossá meleg volt. Körbejártatta tágra meredt, kancsalító szemét. Részeg hátraarcot csinált és látta, hogy a kisfiú a romos ajtóban áll és őt bámulja. Hatalmas fájdalomlándzsa döfte át a fejét, halántéktól halántékig, úgy kettéhasítva az agyát, mint a narancsot. Visszacúsztatta fegyverét a tokba, megingott, kinyújtotta a kezét, mintha kísérteteket hessegetne, azután arcra esett.

Amikor magához tért, a hátán feküdt, feje alatt egy halom könnyű, illattalan szénával. A kisfiú nem volt elég erős, hogy megmozdítsa, de kényelembe helyezte, amennyire tudta. És hűvös volt. Végignézett magán, látta, hogy inge sötét a nedvességtől. Megnyalta az ajkát és érezte, hogy vizes. Hunyorgott.

A kisfiú mellette guggolt. Amikor látta, hogy a harcos szeme kinyílik, hátranyúlt, és odaadott neki egy vízzel teli, horpadt konzervdobozt. A férfi

remegő kézzel megragadta és ivott egy keveset – csak egy keveset. Amikor a víz leért és elhelyezkedett a gyomrában, ismét kortyolt. A maradékot az arcára öntötte, és hangosakat horkantott. A fiúcska formás szája ünnepeles kis mosolyra görbült.

– Kér valamit enni?

– Még nem – felelte a harcos. Egy kicsit még mindig fájt a feje a napszúrástól, és a víz bizonytalanul kotyogott a gyomrában, mintha nem tudná, merre tartson. – Ki vagy?

– A nevem John Chambers. Hívhat Jake-nek is.

A harcos fölült, és a tompa fájás azonnal fölerősödött. Előrehajolt, és elvesztette a kurta küzdelmet a gyomrában háborgó víz ellen.

– Van még – mondta Jake. Fogta a konzervdobozt és elindult az istálló végébe. Megállt, bizonytalanul rámosolygott a harcosra. A férfi biccentett, azután lehajtotta és a kezére támasztotta a fejét. A jó formájú, csinos kisfiú kilencéves lehetett. Az arcán árnyék ült, de hát manapság mindenkién ott ül. Furcsa, lüktető bűgös hangzott föl az istálló végéből, a harcos riadtan fölkapta a fejét, keze a pisztolyok agyára siklott. A zaj talán tizenöt másodpercig tartott, azután elhalt. A kisfiú visszajött a dobozzal, amely színültig volt vízzel.

A harcos megint ugyanolyan óvatosan ivott, ez alkalommal valamivel jobban érezte magát. A fejében enyhült a fájás.

– Nem tudtam, mit tegyek, amikor összeesett – mondta Jake. – Néhány pillanatig azt hittem, le fog lógni.

– Azt hittem, valaki más vagy.

– A pap?

A harcos élesen nézett rá. – Miféle pap?

A kisfiú némileg elkomorodva nézett vissza. – A pap. Itt táborozott az udvarban. Én amott a házban voltam. Nem tetszett nekem, ezért nem jöttem elő.

Éjszaka érkezett, és másnap ment tovább. Maga elől is elbűjtam volna, de aludtam, amikor megjött. – Sötéten nézett el a harcos feje mellett. – Nem szeretem az embereket. Bántottak.

– Hogy nézett ki ez a pap?

A kisfiú vállat vont. – Mint a papok. Fekete ruha volt rajta.

– Csuklyás csuha?

– Mi az a csuha?

– Köpeny.

A kisfiú bólintott. – Köpeny és csuklya.

A harcos előrehajolt. Valami lehetett az arcán, mert a fiú kicsit hátrahőkölt. – Milyen régen volt ez?

– Én... én...

– Én nem foglak bántani – mondta türelmesen a férfi.

– Nem tudom. Nem emlékszem az időre. Minden nap ugyanolyan.

A harcos most először tűnődött el igazán azon, hogy került ide ez a kisfiú, a mindent körülvevő sivatag száraz, embergyilkos mérföldjein át. De most nem ez volt a gondja, legalábbis ebben a pillanatban nem.

– Gondolj utána. Régen volt?

– Nem. Nem olyan régen. Én magam sem régen vagyok itt.

A harcosban ismét kigyulladt a tűz. Már alig remegett a keze, amikor megragadta a dobozt s meghúzta. A bölcsődal egy foszlánya visszatért, ám ez alkalommal az anyja arca helyett Alice sebhelyes orcáját látta, aki az asszonya volt a Tull nevű, immár nem létező faluban. – Milyen rég volt? Egy hete? Kettő? Három?

A kisfiú zavartan nézett rá. – Igen.

– Melyik?

– Egy hét. Vagy kettő. Nem jöttem ki. Még csak nem is ivott. Arra gondoltam, talán egy pap szelleme.

Féltem. Majdnem mindig nagyon féltem. – Arca vibrált, mint kristály a végső, romboló hangtól. – Még csak tüzet sem rakott. Csak ült ott. Még azt sem tudom, aludt-e egyáltalán.

Közeledik! Közelebb van hozzá, mint bármikor. Rendkívül kiszáradt, a kezét mégis nyirkosnak, zsírosnak érezte.

– Van egy kis szárított hús – szólalt meg a kisfiú.

– Rendben – bólintott a harcos. – Jó lesz. A gyerek fölállt, hogy elhozza. A térde roppant egyet. Szép, erőteljes alakja volt. A sivatag még nem fonnyasztotta el. A karja vékony, de a bőre, noha napbarnított, nem száraz és nem repedezett. Van benne nedvesség, gondolta a harcos. Ismét ivott a dobozból. Van benne nedvesség, nem erről a helyről származik.

Jake egy halom szárított húst hozott valami naptól fakó vágódeszkafélén. Kemény volt és rágós, és olyan sós, hogy marta a harcos cserepes szája szélét. Evett és ivott, amíg jól nem lakott, azután hátradőlt. A kisfiú csak csipegetett.

A harcos merően nézte, a gyerek viszonzta a pillantását.

– Honnan jöttél, Jake? – kérdezte végül.

– Nem tudom – komorodott el a fiú. – Pedig tudtam. Tudtam, amikor idejöttem, de mostanra minden összezavarodott, akár egy rossz álom, amikor fölébred az ember. Sokszor álmodok rosszat.

– Idehozott valaki?

– Nem – válaszolt a gyerek. – Csak úgy itt voltam.

– Összevissza beszélsz – mondta szárazon a harcos.

A gyerek majdnem elsírta magát.

– Nem tehetek róla! Egyszer csak itt voltam. És most el fog menni, én meg éhen halok, mert csaknem minden ennivalómat megette. Én nem akartam, hogy itt legyek. Nem szeretek itt lenni. Kísérteties.

– Ne sajnáld magad. Cselekedj.

– Nem én akartam idejönni – ismételte a kisfiú zavart daccal.

A harcos megevett még egy darab húst, ízetlené rágt, mielőtt lenyelte volna. A fiú is része a dolognak. A harcos meg volt győződve róla, hogy igazat mond. Nem ő akarta. Nagy baj. Ő maga... ő akarta. Bár azt nem akarta, hogy a játék ilyen mocskossá fajuljon. Nem ő akarta Tull fegyvertelen csócseléke ellen fordítani a fegyvereit; nem akarta lelőni Allie-t, akinek az a furcsa, fénylő sebhely volt a homlokán; nem ő akarta, hogy választania kelljen a kötelesség, az üldözés megszállottsága és a bűnös erkölcstelenség között. A feketébe öltözött ember kétségbeesésében rossz zsinórokat rángat, ha egyáltalán ő csinálja ezt. Nem tisztességes dolog ártatlan arra járókat berángatni erre a különös színpadra, és olyan szöveget adni a szájukba, amit nem értenek. Allie, gondolta, legalább a maga önámító módján része volt ennek a világnak. De ez a *fiú*... ez az Istentől megvert *fiú*...

– Mondd el, amire vissza tudsz emlékezni.

– Alig valami rémlik. Már az is értelmetlen.

– Csak mondd el. Talán én ki tudok hámozni belőle valamit.

– Volt egy ház... még ez előtt. Magas ház, sok szoba, egy udvar, ahonnan hatalmas épületeket és vizet lehetett látni. Volt egy szobor is, amelyik a vízben állt.

– Egy szobor a vízben?

– Igen. Egy hölgy, koronával és fáklyával.

– Ezt most találsz ki?

– Azt hiszem – válaszolta reménytelenül a fiú. – Voltak dolgok, amelyekben utazni lehetett az utcákon. Nagyok és kicsik. Sárgák. Sok sárga volt közöttük. Iskolába jártam. Az úttest mellett cementösvény vezetett. Voltak ablakok és mögöttük felöltöztetett szobrok. A szobrok árulták a ruhákat. Tudom, hogy hülyén hangzik, de a szobrok árulták a ruhákat.

A harcos megcsóválta a fejét, és a hazugság jeleit

kutatta a fiú arcán. Nem találta.

– Iskolába jártam – ismételte határozottan a gyerek.
– És volt egy... – lehunyta a szemét, ajka reszketett –
...egy barna... iskola... táskám. Magammal vittem az
ebédet. És egy... – ismét olyan keservesen mozgatta
ajkait – ...nyakkendőt viseltem.

– Egy mit?

– Nem tudom. – Öntudatlanul a nyakára kulcsolta
az ujjait. A harcosnak erről a mozdulatról az akasztás
jutott az eszébe. – Nem tudom. Minden eltűnt. –
Fölpillantott.

– Elaltathatlak? – kérdezte a férfi.

– Nem vagyok álmos.

– El tudlak altatni, és meg tudom csinálni, hogy
emlékezz.

– Hogy tudná ezt megtenni? – kételkedett Jake.

– Ezzel.

Kihúzta az egyik töltényt a fegyverövből, és az
ujjai között pörgette. Olyan ügyesen mozgatta, mintha
olajként folyt volna ide-oda. A lőszer sima
könnyedséggel bukfencezett, megkerülte a
hüvelykujjat, a mutatóujjat, a középső ujjat, a
gyűrűsujjat, majd a kisujjat. Eltűnt, ismét
előbukkant; mintha lebegett volna egy pillanatig,
azután elindult visszafelé. Keresztülszaladt a harcos
tenyerén.

Maguk az ujjak úgy mozogtak, mint a szélben
lebegő függöny. A kisfiú figyelte, a kezdeti kételkedés
helyét tiszta öröm, elragadtatás vette át, majd néma
üresség következett. Lecsukódott a szeme. A töltény
csak táncolt ide-oda. Jake szeme ismét kinyílt, egy
darabig követte a kitarató, víg táncot a harcos ujjai
között, azután megint lecsukódott. A férfi még
folytatta a mutatványt, de Jake szeme nem nyílt ki
többé. A kisfiú zavartalan, állati nyugalommal
szuszogott. Ez is része a dolognak? Igen. Volt ebben
bizonyos szépség, logika, mint a kemény, kék

jégtömböket szegélyező jégcsapokban. Mintha szélcsengő dallamát hallotta volna. A harcos nem először ízlelte meg a lélek betegségének sima, olajzöld ízét. A töltény, amelyet öntudatlan kecsességgel mozgatott, hirtelen megelevenedett, iszonyú lett, egy szörnyeteg lábnyoma. A tenyerébe ejtette, fájdalmas erővel szorította öklébe. Vannak olyan dolgok a világban, mint az erőszak. Erőszak, gyilkosság, elmondhatatlan praktikák, és mindez a jóért, az istenverte jóságért, a mítoszért, a Grálért, a Toronyért. Ó, a Torony áll valahol, fekete teste ott ágaskodik az ég háttere előtt. Sivataggal eltelt füle meghallotta a szélcsengők gyenge, távoli, édes dallamát.

– Ki vagy te? – kérdezte.

Jake Chambers lefelé megy, kezében iskolatáskájával. A táskában földrajzkönyv, a gazdasági földrajz könyve, notesz, ceruza, az uzsonna, amit anyjának szakácsnője, Mrs. Greta Shaw készített a króm és műanyag konyhában, ahol örökké jár a ventilátor, kiszippantva a különös szagokat. Az uzsizacsiban mogyoróvajás-lekváros kenyér, felvágott salátával, hagymás szendvics és négy Oreo süti. A szülei nem utálják, csak valahogy mintha átnéznének rajta. Kitagadták, Mrs. Greta Shaw-ra, a dadákra, nyáron egy magántanárra, az idő többi részében pedig az Iskolára hagyják (amely Magán és Szép és mindenekelőtt Fehér). Ezek az emberek nem is mímelték, hogy többek lennének annál, amik – vagyis profik, hivatásosok, szakmájuk legjobbjai. Különösebben egyikük sem ölelte forró keblére a kisfiút, ahogy az anyja által olvasott történelmi regényekben történik, amelyekbe Jake is bele szokott kukkantani, a „pikáns részeket” keresve. Apja néha hisztérikus regényeknek nevezi őket, néha „xfűzőtépőnek”. Te beszélsz, mondja az anyja

mérhetetlen megvetéssel valami ajtó mögött, ahol Jake hallgatózik. Az apja a Hálózatnak dolgozik, Jake láthatja a műsorban. Valószínűleg.

Bár nem tud róla, Jake gyűlöli a profikat. Az emberek mindig zavarba hozzák. Szereti a lépcsőt, a házban nem hajlandó használni az önműködő liftet. Az anyja, aki erotikusan girhes, gyakran bújik ágyba beteges barátaival.

Most már az utcán van, Jake Chambers leért, „slattyog”. Tiszta, jó modorú, kedves, érzékeny. Nincsenek barátai, csak ismerősei. Sohasem gondolkodott el ezen, bár fáj neki. Nem tudja vagy nem érti, hogy a hosszú együttélés során a hivatásosok számos tulajdonságát átvette. Mrs. Greta Shaw nagyon profi szendvicseket készít. Felnégyeli a kenyeret, levágja a héját, így aztán, amikor Jake négykor, tornaóra után megeszi, úgy néz ki, mintha koktélpartin lenne, és a másik kezében poharat tartana, nem pedig az iskolai könyvtárból kivett regényt. Az apja rengeteg pénzt keres, mert az „ölés” mestere: azaz az ő Hálózatának erősebb látványosságai kiszorítják a versenytárs Hálózat gyengébb műsorát. Az apja naponta négy doboz cigarettát szív. Nem köhög, viszont olyan éles a mosolya, mint a nagyáruházban kapható hússzeletelő kések.

Lent az utcán. Az anyja mindig ad neki taxira pénzt, de ő inkább gyalogol mindennap, amikor nem esik az eső, lengeti táskáját a kisfiú, aki tősgyökeres amerikainak tűnik a szőke hajával, kék szemével. A lányok már csaknem kezdik észrevenni (a mamájuk jóváhagyásával), ő pedig nem riadozik tőlük nyafka kisfiús arroganciával. Zavarba ejtő, öntudatlan professzionizmussal beszél velük, amivel elijeszti őket. Szereti a földrajzot és a délutáni tekézését. Az apjának részvényei vannak egy vállalatnál, amelyik önműködő bábufelállító berendezéseket gyárt, de az a tekepálya,

amelyikre Jake jár, nem használja ennek a cégnek a gépezetét. Nem gondolja, hogy törődnie kellene vele, mégis törődik.

Végigmegy az utcán, elhalad Brendio előtt, ahol a kirakati bábuk állnak, bundában, kétsoros zakóban. Némelyiken egyáltalán semmi sincs; „tök pucérok”. Ezek a modellek – ezek a kirakati babák – tökéletesen profik, ő pedig minden profizmust gyűlöl. Egyelőre túl fiatal ahhoz, hogy megtanulja önmagát gyűlölni, de a mag már el van vetve szívének keserű réseibe.

A sarokra ér, megáll, maga mellett iskolatáskájával. A forgalom dübörög: dörgő buszok, taxik, Volkswagenek, egy hatalmas teherautó. Csak kisfiú, de nem átlagos, a szeme sarkából látja az embert, aki meg fogja ölni. A feketébe öltözött ember az, nem látja az arcát, csak a lobogó ruhát, a kinyújtott kezét. Széttárt karral zuhan a úttestre, nem engedi el a táskát, amely Mrs. Greta Shaw rendkívül profi szendvicseit rejt. Egy kurta pillanatra látja a polarizált szélvédőn túl a sötétkék kalapja mellett hetyke tollat viselő üzletember elborzadt arcát. A túlsó sarkon egy öregasszony sikolt, az ő fekete kalapjáról fátyol lóg. Abban a fekete szövetben nincs hetykeség; olyan, akár az özvegyi fátyol. Jake nem érez mást, csak meglepetést és a szokásos hirtelen zavart – hát ilyen a vég? Nagyot csattan az úttesten, a szemétől öt centire aszfaltnal kitöltött repedést lát. A táska kirepül a kezéből. Azon tűnődik, vajon felhorzsolta-e a térdét, miközben a kék kalapján hetyke tollat viselő üzletember átgázol rajta a kocsijával. Nagy, kék 1976-os Cadillac, az abroncsa harminchárom centi széles. Csaknem pontosan olyan árnyalatú, mint az üzletember kalapja. Eltöri Jake gerincét, péppé zúzza a gyomrát, a száján nagynyomású vízsugárként fröccsen ki a vér. Elfordítja a fejét, látja a Cadillac felparázsló hátsó lámpáit és a leblokkolt hátsó kerekek alól gomolygó

füstöt. A kocsi átment az iskolatáskán is, széles, fekete nyomot hagyott rajta. A másik oldalra pillant, és egy nagy, sárga Fordot lát, amely csikorogva fékez néhány centire a fejtől. Egy fekete fickó, aki peracet és üdítőt árul egy taligáról, futva igyekszik feléje. Vér csurog Jake orrából, füléből, szeméből, végbeléből. Nemi szerve szétlapult. Bosszankodik, hogy milyen csúnyán lehorzsolta a térdét. Most a Cadillac vezetője rohan feléje hebegve. Valahol megszólal egy szörnyű, higgadt hang, a végítélet hangja. – Pap vagyok. Engedjenek. Az utolsó kenet...

Jake látja a fekete ruhát és hirtelen elfogja az iszonyat. Ez ő, a feketébe öltözött ember. Utolsó erejével elfordítja a fejét. Valahol egy rádió a Kiss rockegyüttes egyik számát játssza. Látja saját kezét elnyúlva a kövezeten, kicsi, fehér, formás. Sohasem rágta a körmét.

Jake ezt a kezet nézve hal meg.

A harcos komoran tűnődött. Fáradt volt, teste fájt, és a gondolatok bosszantó lassúsággal érkeztek. Vele szemben békésen szuszogva, ölében összefont ujjakkal aludt a döbbenetes gyermek. Az egész történetet különösebb érzelmek nélkül mesélte el, csak a vége előtt remegett meg a hangja, amikor a „paphoz” és az „utolsó kenet” ért. Persze nem mesélt a harcosnak a családjáról és a tulajdon zavart, ellentmondásos érzelmeiről, ez azonban mindenképpen beleszivárgott a történetbe, legalábbis annyira, hogy alakot kapjon. Nem is az volt a legzavarbaejtőbb, hogy sohasem létezett olyan város, mint amelyet a gyermek leírt (vagy ha igen, akkor csak a történelem előtti legendákban), de azért elég furcsának tűnt. Nyugtalanító volt az egész. A harcos tartott a következményektől.

– Jake!

– Hogy? Mi?

– Akarsz erre emlékezni, amikor fölébreds, vagy inkább elfelejtenéd?

– Elfelejténém – válaszolta azonnal a gyerek. – Véreztem.

– Rendben. Akkor most elalszol, megértetted? Gyerünk, fekjüdj le.

Jake lefeküdt, kicsinek, békésnek, ártalmatlannak látszott. A harcos nem hitte, hogy ártalmatlan. Gyilkosan rossz érzése volt, orrát megcsapta az előre elrendeltetés szaga. Nem tetszett neki ez az érzés, de a fiú igen. Nagyon is.

– Jake!

– Ssss. Aludni akarok.

– Igen. És amikor fölkel, semmire sem fogsz emlékezni.

– Jó.

A harcos figyelte egy kis ideig, a saját gyerekkorára gondolt, ami általában olyannak rémlett, mintha valaki mással esett volna meg – valakivel, aki átugrott néhány ozmotikus lencsén –, most azonban szívfájdítóan közelinek tűnt. Nagyon meleg volt a pihenőállomás istállójában, óvatosan ivott még egy kis vizet. Fölállt, elment az épület végébe, közben megállt, vetett egy pillantást az egyik bokszba. A sarokban kis halom fehér széna, csinosan összehajtott takaró, viszont semmi lószag. Egyáltalán semmi szag nem érződött az istállóban. A nap kiégette a szagokat, és semmit sem hagyott helyette. A levegő tökéletesen semleges volt.

Az istálló hátsó végében rozsdamentes acélszerkezet állt egy sötét fülkében. A rozsdá, a pusztulás meg sem érintette. Vajkőpülőre hasonlított. Baloldalt krómozott cső állt ki belőle, amely a padlóból kiemelkedő másik vezetékhez kapcsolódott. A harcos látott már hasonló szivattyúkat más száraz helyeken, de egyik sem volt ekkora. El sem tudta képzelni, milyen mélyre kellett fűrni, hogy elérjék a vizet, amely titokban, örök

sötétségben nyúlik el a sivatag alatt.

Miért nem szerelték le ezt a szivattyút, amikor kiürült a pihenőállomás?

Talán a démonok keze van a dologban?

Hirtelen összerezsent, hideg futott végig a hátán. Libabőrös lett, azután ez is elmúlt. A műszertáblához lépett, és megnyomta a BE gombot. A gépezet zümmögni kezdett. Talán fél perc múlva hűvös, tiszta vízszugár böffent ki a csőből, és lecsurgott a csatornába, vissza a földbe. Vagy tizenkét liter folyt ki a csőből, mielőtt a szivattyú egy végső kattanással lekapcsolta volna önmagát. Olyan idegenszerű volt ezen a helyen és időben, akár az igaz szerelem, mégis konkrét, mint az Utolsó Ítélet, néma emlékeztető egy olyan korra, amikor a világ másmilyen volt. Atomhajtású lehetett, mivel ezer mérföldön belül nincs elektromosság, és ennyi idő alatt még a szárazelemek is elvesztették volna a töltésüket. Nem tetszett a harcosnak.

Visszament, leült a fiú mellé, aki egyik kezét az arca alá tette. Kedves külsejű fiúcska. A harcos ismét ivott, keresztbe tette a lábát, törökülésbe helyezkedett. A fiú, akárcsak a sivatagszéli földművelő, akinek volt egy madara (Zoltán, jutott eszébe hirtelen, a madarat Zoltánnak hívták), elvesztette az időérzékét, de az kétségbevonhatatlan tény, hogy a feketébe öltözött ember közelebb van, mint bármikor. Nem először jutott eszébe, hogy valamilyen okból maga a feketébe öltözött ember akarja, hogy ő utolérje. Talán a harcos is csak báb a fekete ruhás kezében. Megpróbálta elképzelni, milyen lenne az összecsapás, de nem tudta.

Nagyon meleg volt, de már nem érezte rosszul magát. Ismét eszébe jutott a mondóka, ám ez alkalommal az anyja helyett Cortra gondolt – Cortra, akinek arcát téglák, tompa tárgyak, golyók nyomán maradt forradások szántották. A háború hegei.

Ismert-e Cort valaha olyan szerelmet, amely erősebb volt ezeknél a monumentális sebhelyeknél? Kétkedett benne. Aileenre gondolt és Martenre, a tökéletlen boszorkánymesterre.

A harcos nem az fajta ember volt, aki a múlton révedezik; csupán a jövőről alkotott homályos elképzelés, meg tulajdon érzelmi alkata mentette meg attól, hogy fantáziátlan tökfő legyen. Éppen ezért meglepte ez a mostani gondolatfolyam. Az egyik név hozta elő a másikat: Cuthbert, Paul, az öreg Jonas, meg Susan, a bájos lány az ablakban. A tulli zongorista (az is halott, Tullban mindenki meghalt az ő keze által) szerette a régi dalokat; a harcos dallamtalanul zöngicsélte az egyiket az orra alatt:

*Ó, szerelem, ó, gondtalan szerelem
Nézd, gondtalan szerelem, mit tettél velem*

Zavartan fölnevetett. *Én vagyok az utolsó túlélője annak a zöld és meleg színű világnak.* Minden nosztalgiája ellenére sem sajnálta magát. A világ kíméletlenül ment tovább, de az ő lába még erős, és közelebb viszi a feketébe öltözött emberhez. A harcos elszundított.

Amikor fölébredt, már csaknem besötétedett, és a gyerek eltűnt.

A harcos megroppanó ízületekkel fölkel, odament az istálló ajtajához. Apró láng táncolt a sötétben a ház tornácán. Megindult arrafelé, fekete árnyéka hosszan húzódott mögötte a napnyugta okker fényében.

Jake egy petróleumlámpa mellett üldögélt. – A petróleum egy hordóban volt – mondta –, de féltem a házban égetni. Minden olyan száraz...

– Jól csináltad. – A harcos leült, látta a hosszú évek porát, amelyet hátsója föl kavart, de nem gondolt vele.

A lámpa fénye finom árnyalatúra színezte a gyerek arcát. A harcos elővette a dohányzacskóját, és sodorintott egy cigarettát.

– Beszéljünk – mondta.

Jake bólintott.

– Azt hiszem, tudod, hogy azt az embert üldözöm, akit láttál.

– Meg fogja ölni?

– Nem tudom. Azt akarom, hogy mondjon el nekem valamit. Talán ráveszem, hogy vigyen el máshova.

– Hova?

– Egy tornyot kell megtalálnom – válaszolta a harcos. Cigarettáját a lámpa cilindere fölé tartotta és megszívta; az éjszakai szél elsodorta a füstöt. Jake figyelte. Arcán nem látszott félelem, sem kíváncsiság, lelkesedés pedig végképpen nem. – Így hát holnap továbbmegyek – folytatta a harcos. – Velem kell jönnöd. Mennyi hús maradt?

– Egy maroknyi.

– Kukorica?

– Egy kevés.

A harcos bólintott. – Van itt pince?

– Igen – nézett rá Jake. Szembogara hatalmasra, sebezhetővé nőtt. – Egy gyűrűvel lehet fölemelni az ajtaját, de én nem mentem le. Attól tartottam, eltörik a létra, és nem tudok feljönni. Amúgy is rossz a szaga. Ez itt az egyetlen hely, ahol egyáltalán valami szagot lehet érezni.

– Korán kelünk, és megnézzük, van-e odalent valami, aminek hasznát vesszük. Azután lelépünk.

– Jól van. – Rövid hallgatás után ismét megszólalt: – Örülök, hogy nem öltem meg magát, amikor aludt. Van egy vasvillám, és gondolkodtam a dolgon. De nem tettem meg, és mostantól nem kell félnem, amikor lefekszem aludni.

– Mitől félsz?

A fiú baljósan nézett rá.
– Kísértetektől. Attól, hogy ő visszajön.
– A feketébe öltözött ember – mondta a harcos. Nem kérdezte.
– Igen. Rossz ember?
– Attól függ, hol állsz – válaszolta szórakozottan a harcos. Főllált, cigarettája maradványát kipöccintette a sivatagba. – Lefekszem.
A gyerek félénken nézett rá. – Magával alhatok az istállóban?
– Természetesen.
A harcos megállt a lépcsőn és fölnevezett, a kisfiú követte példáját. Főnt volt a Sarkcsillag és a Mars. A férfinak úgy rémlett, ha lehunyja a szemét, meg fogja hallani az első tavaszi madárcák csicsergését, érezni fogja az udvar gypének zöld, csaknem nyáriás illatát az első kaszálás után (és talán még a krokettlabda közömbös koppanását is hallja, amint a Keleti Szárny hölgyei játszanak a Hegyfoknál, egészen addig, amíg az alkonyat át nem adja helyét a sötétségnek), szinte látja Aileent, amint keresztüljön a sövény nyílásán...
Nem tetszett neki, hogy ilyen sokat gondol a múltra.
Megfordult, fölvette a lámpát. – Menjünk aludni – mondta.
Együtt mentek az istállóhoz.

Másnap reggel átkutatták a pincét.
Jake igazát mondott: a pince bűzlött. Nedves mocsárszaga volt, amitől a harcosnak felfordult a gyomra, s egy kicsit el is szédült a sivatag és az istálló steril szagtalansága után. A pincében káposzta, petrezselyem, krumpoli szaglott, noha a növények eltűntek az örök rothadásban. Mindazonáltal a létra meglehetősen szilárdnak tűnt, így lemászott.

A pincének földpadlója volt, a harcos feje csaknem súrolta a mennyezeti gerendákat. Pókok

éltek idelent, zavarbaejtően nagy, szürke foltos példányok. Pár mutáns is akadt köztük. Némelyiknek a potrohán is szemek voltak, némelyiknek meg mintha tizenhat lába lett volna.

A harcos körülnézett, megvárta, amíg szeme alkalmazkodik a sötétséghez.

– Jól van? – kérdezte idegesen Jake.

– Igen. – A sarokba meredt. – Itt konzervdobozok vannak. Várj.

Óvatosan, lehajtott fejjel odament a sarokba. Volt ott egy ócska doboz, amelynek egyik oldalát lehajtották. Zöldségkonzerveket talált benne: zöldbabot, sárga babot... és három doboz marhahúst.

Fölkapott egy öltre valót, visszament a létrához. Félig fölmászott, átadta a dobozokat Jake-nek, aki letérdelt, hogy átvegye, majd visszament az újabb szállítmányért.

Harmadszor fordult, amikor meghallotta a nyöszörgést az alapokban.

Megfordult, odanézett. Álomban tapasztalt rettegés söpört át rajta, egyszerre tunya és visszataszító érzés, mint vízben kefélni: az egyik belefut a másikba.

A pincét hatalmas homokkő tömbökkel alapozták, amelyeket szintbe raktak, amikor az út még új volt, mostanra azonban zezugosan, részeg szögekben besüppedtek, amitől a fal olyan lett, mintha furcsa, kígyózó hieroglifákkal írták volna tele. Két ilyen girbegurba kő közül vékony homokpatak permetezett, mintha a túloldalon valaki éppen befelé ásná magát, csigaszerű, kínos erőlködéssel.

A nyöszörgés halkult és erősödött, amíg be nem töltötte a pincét a hasogató fájdalom és a félelmetes erőfeszítés zajával.

– Jöjjön föl! – sikoltotta Jake. – Jézusom, uram, jöjjön föl!

– Menj innen – válaszolta nyugodtan a harcos.

– *Jöjjön föl!* – sikoltotta ismét Jake.

A férfi nem válaszolt. Bőrdarabot csavart a jobb kezére.

A falon már pénz nagyságú lyuk tátongott. Saját rémületének függönyén át a harcos hallotta az elszaladó Jake lábának dobogását. Azután elapadt a homokpatak. A nyögés abbamaradt, folyamatos zihálás vette át a helyét.

– Ki vagy? – kérdezte a harcos.

Semmi válasz.

Ekkor Roland így szólt a Nemes Nyelven, amely hangját a régi parancsoló mennydörgéssel töltötte meg:

– Ki vagy, démon? Beszélj, ha tudsz beszélni! Rövid az időm, és kezem elveszíti türelmét.

– Csak lassan – szólt ki egy vontatott, fojtott hang a falból. Az álomszerű rettegés annyira erősödött, hogy szinte összesűrűsödött. Alice hangját hallotta, akivel Tullban volt dolga. Ő azonban halott; maga látta, amint összeesett, golyóütötte lyukkal a két szeme között. Mintha mély vizen nézne át. – Óvatosan az Elhívottakkal, harcos! Amíg te a fiúval utazol, a feketébe öltözött ember a zsebében hordja a lelkedet.

– Hogy érted ezt! Folytasd!

De a lélegzés abbamaradt.

A harcos egy pillanatig szoborrá dermedt, amíg az egyik hatalmas pók a karjára nem pottyant és eszeveszetten rohanni nem kezdett a válla felé. Önkéntelenül felhördült, lesöpörte magáról, majd elindult. Nem akarta megtenni, amit kellett, de a szokás szent és sérthetetlen volt. Holtat a halottból, ahogy a mondás tartja; csak egy holttest beszélhetett. Odament a lyukhoz, kitágította. A homokkő könnyen mállott, pusztán izmai megfeszítésével át tudta lökni kezét a falon.

Valami szilárdra tapintott, amelyen mintha faragott dudorok díszelegtek volna. Kihúzta. Az egyik ízületnél korhadó állkapcsot tartott a kezében. A fogak

összevissza dülöngéltek.

– Jól van – suttogta. Nyers mozdulatokkal a farzsebébe dugta, és visszament a létrához, ügyetlenül cipelve a dobozban maradt konzerveket. A csapóajtót nyitva hagyta. A nap be fog sütni, és megöli a pókokat.

Jake az istállóudvar közepén, a hasadozott, mállatag földön kuporgott. Följajdult a harcos láttán, egy-két lépést hátrált, azután sirva odarohant hozzá.

– Azt hittem, elkapta, azt hittem...

– Nem kapott el. – Magához ölelte a kisfiút, érezte az arcát, amint forrón simul a mellére, keze szárazon tapad a bordáira. Később jutott eszébe, hogy akkor kezdte megszeretni a gyereket – amit a feketébe öltözött ember persze egész idő alatt így akart.

– Egy démon volt? – kérdezte fojtottan.

– Igen. Beszélő démon. Nem kell többé odamennünk. Gyere.

Odasiettek az istállóhoz, a harcos kezdetleges batyut kötött a takarókból, amelyeken aludtak. Forrók és szűrósak voltak, de nem volt más. Amikor ezzel végzett, megtöltötte a tömlőket a szivattyús kútnál.

– Az egyik tömlőt te hozod – mondta. – Vesd a nyakadba, ahogy a fakír hordja a kígyóját. Látod?

– Igen. – A kisfiú áhítattal nézett rá. Fölkapta az egyik tömlőt.

– Nagyon nehéz?

– Dehogy. Elbírom.

– Most mondd meg az igazat. Nem tudlak cipelni, ha napszűrást kapsz.

– Nem fogok napszűrást kapni. Jól vagyok. A harcos bölintott.

– Ugye, a hegyekbe megyünk?

– Igen.

Kiléptek a napsugarak kegyetlen zuhatagába. Jake feje a harcos könyökéig ért, a férfitől jobbra, kicsit

előtte lépegetett, a tömlő nyersbőr zsineggel bekötött szája csaknem a lábszárát verdeste. A harcos két másik tömlőt vetett át a vállán, az elemózsiás batyut a hóna alá csapta és a bal karjával szorította magához.

Kiléptek a pihenőállomás hátsó kapuján, és ismét ott álltak az út elmosódó keréknyomain. Talán tizenöt percig haladtak, amikor Jake megfordult, és a két épület felé intett, amelyek mintha összebújtak volna a sivatag titáni síkján.

– Isten veled! – kiáltotta. – Isten veled!

Továbbmentek. Az út fölkúszott egy dermedt, jégkorszaki hordalékdombra, és amikor a harcos visszanézett, már nem látta a pihenőállomást. Mindenütt csak a sivatag terpeszkedett, és semmi más.

Három napra jártak a pihenőállomástól; a hegyek most már észrevehetően tisztábban rajzolódtak ki. Láthatták, ahogy a sivatag fölkúszik a heglábakra, megpillantották az első kopár emelkedőket, a sziklaágy baljós, erodált diadallal törte át a föld bőrét. Kissé följebb rövid időre megint megszeliődött a vidék, és a harcos hónapok, talán évek óta először pillantott meg zöldet, igazi, eleven zöldet. Fű, törpefenyők, talán még fűzfák is, mindet a fönti havasokból lefutó hóolvadék élteti. Mögöttük ismét a sziklák vették át az uralmat, gigászi, zűrzavaros fenségben szökkenve a vakító hósapkákig. Balra hatalmas hasadék mutatta az utat a túlnani kisebb, szétmállott homokkő sziklák, táblahegyek, tanúhegyek felé. A hegyvonulat rajzát elhomályosította a zivatarok csaknem állandó, szürke hártája. Éjszaka, az elalvás előtti egy-két percben Jake elbűvölve figyelte a távoli villámlások ragyogó, fehér-bíbor pengeváltását, amely meglepően tisztán látszott az éjszakai levegőben.

A gyerek remekül bírta az utat. Szívós volt, de nemcsak az; olyannak látszott, mint aki akaratereje

tartalékának segítségével higgadtan, profi módon küzd a kimerültség ellen, amit a harcos teljes mértékben méltányolt. Nem sokat beszélt, nem tett föl kérdéseket, még az állkapocsról sem, amelyet a harcos egyre ott forgatott a kezében, miközben esti cigarettaját szívta. Úgy érezte, hogy a kisfiúnak nagyon hízeleg az ő társasága – talán még rajong is érte –, és ez zavarba ejtette. A gyereket odatették az útjába – *Amíg te a fiúval utazol, a feketébe öltözött ember a zsebében hordja a lelkedet* –, és az a tény, hogy Jake nem szúrta agyon, még kísértetiesebb lehetőségek előtt nyitott kaput.

Szabályos időközökben elhaladtak a feketébe öltözött ember szimmetrikus tábortüzei mellett. A harcos úgy látta, hogy a maradványok egyre frissebbek. A harmadik éjszakán bizonyosra vette, hogy egy másik tűz távoli sziporkáját látja, valahol az első előhegyekben.

A pihenőállomástól való indulásuktól számított negyedik napon, két óra tájban Jake megtántorodott és csaknem elesett.

– Ülj csak le – mondta a harcos.

– Nem, jól vagyok.

– Ülj le!

A kisfiú engedelmesen leült. A harcos melléje kuporodott, hogy Jake árnyékba kerüljön.

– Igyál.

– Nem kellene, amíg...

– Igyál!

A kisfiú három kortyot ivott. A harcos megnedvesítette a megkönnyült batyu csücskét, megtörölgette a nedves szövettel a gyerek lázforró csuklóit, homlokát.

– Mostantól kezdve minden délután ilyen tájban pihenni fogunk. Tizenöt percet. Nem akarsz aludni?

– Nem. – A gyerek szégyenkezve pillantott rá. A harcos szelíden nézett vissza. Szórakozottan elővette

az egyik töltényt a fegyverövéből, s forgatni kezdte az ujjai között. A kisfiú elbűvölve figyelte.

– Olyan szép – mondta.

A harcos biccentett. – Az. – Elhallgatott. – Mondtam már neked, hogy mikor annyi idős voltam, mint te, egy fallal körülvett városban laktam?

A gyerek álmosan megrázta a fejét.

– Pedig így van. Élt ott egy gonosz ember...

– A pap?

– Nem – válaszolta a harcos –, de most már tudom, hogy volt közöttük valamilyen kapcsolat. Talán féltestvérek. Marten varázsló volt... akárcsak Merlin. Ismerik ott Merlint, ahonnan te jöttél, Jake?

– Merlin meg Arthur és a kerekasztal lovagai – mondta Jake álmosan.

Undok rándulás futott végig a harcoson. – Igen – mondta. – Nagyon fiatal voltam...

De a kisfiú már elaludt ültében. Ujjait pedánsan összekulcsolta az ölében.

– Amikor csettintek, fölébredsz. Friss és kipihent leszel. Megértetted?

– Igen.

– Akkor feküdj le.

A harcos elővette a kellékeket a dohányzacskójából, és cigarettát sodort magának. Valami hiányzott. Utánagondolt a maga szorgos, gondos módján, és rájött, mi az. A sietség őrjítő érzése, a tudat, hogy bármikor lemaradhat, hogy a nyomok eltűnnek, és ő ottmarad egy elvágott kötélrészlettel a kezében. Ám ez elmúlt, és a harcosban lassan megszületett a bizonyosság: a feketébe öltözött ember maga akarja, hogy utolérjék.

Mi következik azután?

A kérdés túlságosan általános volt ahhoz, hogy fölkelte az érdeklődését. Cuthbertet érdekelt volna, nagyon is, de ő már nincs, a harcos pedig csak a

maga módján tudott továbbhaladni.

Cigarettazott, nézte a gyereket, elméje visszazárt Cuthberthez, aki mindig nevetett – haláláig nevetett –, Corthoz, aki sohasem nevetett, meg Martenhez, aki néha mosolygott – olyan halvány, nyugtalanító csillogása volt a néma mosolyának, mint mikor egy szem felpattan a sötétben, és vér van mögötte. És természetesen ott volt a sólyom. Davidnak hívták, a parittyás fiú legendája után. Úgyszólván bizonyos, hogy David életének egyetlen célja volt: gyilkolni, tépni, rettegésben tartani. Akárcsak a harcosénak. David nem volt dilettáns; a pálya közepén játszott.

Arra gondolt, hogy ha a végsőkéig leegyszerűsítjük a dolgokat, leginkább David, a sólyom hasonlított Martenhez... és Gabrielle, az anyja, talán tudta is ezt.

Gyomra görcsbe rándult, de az arcán nem látszott a fájdalom. Nézte cigaretta füstjét, amint fölemelkedik a forró sivatagi levegőben, majd eltűnik, és visszatért a múltba.

II

Az ég fehér, tökéletesen fehér volt, eső szaga érzett a levegőben. Édesen átható illatot árasztottak a sövények és a sarjadó zöld. Jól benne jártak a tavaszban.

David Cuthbert karján ült. A kis gyilkológép ragyogó arany szemmel bámult a semmibe. A béklyóihoz erősített nyersbőr szíjat gondosan rátekerték Cuthbert karjára.

Cort némán állt a két fiú mellett. Foltozott bőrnadrágot, ócska, széles gyalogsági övvel leszorított zöld pamutinget viselt. Ingének zöldje beleolvadt a sövénybe és a Hátsó Udvar hullámzó gyepebe, ahol még nem kezdték el játékukat a hölgyek.

– Készülj! – súgta Roland Cuthbertnek.

– Készen állunk – mondta magabiztosan Cuthbert. – Igaz, Davidka?

Az alsók nyelven beszéltek, a kukták és fegyvernökök nyelven; még messze volt a nap, amelyen megengedik nekik, hogy mások jelenlétében is használják a saját nyelvüket. – Gyönyörű napunk van. Érzed az esőszagot? Ez...

Cort hirtelen a magasba lökte a csapdát, és engedte, hogy az oldala visszahulljon. A galamb ki- és fölfelé vágott, gyors, csapkodó burrogással repült az ég felé. Cuthbert megrántotta a szíjat, de elkésett; a sólyom már felszökkent, így ügyetlenre sikerült az indulás. David néhány szárnycsapással helyrehozta a hibát. Fölfelé hussant, puszkagolyó sebességgel került a galamb fölé.

Cort hanyagul odabaktatott a fiúkhoz, és fülön vágta Cuthbertet göcsörtös, hatalmas öklével. A gyerek pisszenés nélkül összecsuklott, bár a fogát kivicsorította. Füléből lomhán permetezett a vér a dúsán zöldellő fűre.

– Lassú voltál – mondta Cort.

Cuthbert igyekezett lábra állni. – Bocs, Cort. Csak azért, mert...

Cort ismét meglendült, és Cuthbert ismét elesett. A vér gyorsabban bugyogott.

– A Nemes Nyelven beszélj – mondta Cort indulat nélkül, cseppet borízú hangon. – Bocsánatkérésedet a civilizáció nyelvén fejezd ki, amelyért nálad külön emberek halnának meg, te kukac.

Cuthbert ismét fölkel. Könnyek ragyogtak a szemében, de a száját a gyűlölet rezzenéstelen vonalává préselte.

– Mélységesen fájlalom – mondta lélegzet-visszafojtott önfegyelemmel. – Megfeledeztem atyám arcáról, akinek fegyvereit reményem szerint egy napon megöröklöm.

– Helyes, taknyos – válaszolta Cort. – Elmélkedni fogsz, mit csináltál rosszul, a reflexeidet pedig éhséggel fogod edzeni. Vacsora nélkül. Reggeli nélkül.

– Nézd! – kiáltotta Roland. Fölfelé mutatott. A sólyom az égnek törő galamb fölé került. Rövid, izmos szárnyait kitérve egy pillanatra siklott a csendes, fehér, tavaszi légáramlaton, majd összecsukta szárnyait, és lezuhant, akár a kő. A két test összeolvadt, Roland egy pillanatra úgy látta, vércseppek hullanak a levegőben... de ez lehetett képzeletének játéka is. A sólyom kurta győzelmi vijjogást hallatott. A galamb csapkodva aláhullott. Roland futva igyekezett a gyilkos felé, otthagya Cortot és a megszegyenyített Cuthbertet.

A sólyom a zsákmány mellett ért földet, és önelégülten tépni kezdte a galamb gömbölyű, fehér mellét. Néhány toll pilinckázott lassan lefelé.

– David! – kiáltotta a fiú, és tarisznyájából egy darab nyúlhúst vetett oda a ragadozónak. A sólyom röptében elkapta, egy fölfelé irányuló hát- és nyakrándítással elnyelte, Roland pedig megpróbálta újra megbéklyózni.

A sólyom, jóformán oda sem figyelve, megpördült, és hosszú, tátongó sebet tépett Roland karján. Azután visszatért zsákmányához.

Roland felnyögött, ismét meghurkolta a szíjat, de most felfogta David csapkodó, tépő csőrét a bőrkesztyűjével. Adott a madárnak még egy falat húst, majd a fejére tette a sapkát. David engedelmesen fölkapaszkodott a csuklójára.

A fiú büszkén felállt, karján a sólyommal.

– Mi ez? – kérdezte Cort, és rámutatott a Roland alkarján csöpögő vágásra. A fiú felkészült az ütésre, elzárta torkát a lehetséges kiáltások előtt, de az ütés nem jött.

– Megvágott – válaszolta.

– Feldühítetted – mondta Cort. – A sólyom nem fél tőled, fiam, és soha nem is fog. A sólyom Isten harcosa.

Roland csak nézett. Nem volt valami nagy képzelőereje, eleve lepergett volna róla minden erkölcsi prédikáció; amilyen gyakorlatiasan járt az esze, azt hitte, ez is egyike a bolondságoknak, amelyeket nagy néha hallott Corttól.

Cuthbert feltápászkodott mögöttük, és nyelvet öltött Cortra, mert biztonságban érezte magát. Roland nem mosolygott, csak biccentett.

– Most menjetek – vette át Cort a sólymot. – De te emlékezz a reflexekre, kukac – bökött Cuthbertre. – Meg a böjtre. Ma este és holnap reggel.

– Igenis – válaszolta Cuthbert, most már szabályszerű modorban. – Köszönet a tanulságos napért.

– Tanulsz – mondta Cort –, de a nyelvednek megvan az a rossz szokása, hogy kilóg abból az ostoba szádból, amint az oktatód elfordul. Talán eljön a nap, amikor a nyelv is, te is megtanuljátok, hol a helyetek. – Ismét megütötte Cuthbertet, ezúttal a szeme között, olyan erősen, hogy Roland tompa

puffanást hallott, olyasfélét, amelyet a fakalapács ad, mikor a kukta csapra ver egy söröshordót. Cuthbert hanyatt zuhant a fűbe, szeme először bávatag párába borult, azután kitisztult, és izzón nézett föl Cortra. Nem is leplezte a gyűlöletét, olyan feltűnően lángolt a pupillájában, mint a galamb vére.

Cuthbert biccentett, szája olyan rémítő mosolyra nyílt, amelyet Roland még sohasem látott.

– Akkor hát van számodra remény – mondta Cort. – Ha úgy gondolod, hogy képes vagy rá, rám támadhatsz, kukac.

– Honnan tudod? – szűrte a foga között Cuthbert.

Cort olyan sebesen fordult Roland felé, hogy a fiú majdnem hátrált egy lépést, akkor pedig mindketten a földre kerültek volna, vérükkel festve a friss fűvet. – Láttam a tükörképét ennek a kukacnak a szemében – felelte. – Emlékezz erre, Cuthbert. Ez az utolsó lecke mára.

Cuthbert megint bólintott, ugyanazzal a rémítő mosollyal.

– Mélységesen fájlalom – kezdte. – Megfeledkeztem atyám...

– Hagyd ezt a hülyeséget – legyintett Cort, aki már elveszítette érdeklődését. Roland felé fordult. – Most aztán tűnés. Mindkettőtöknek. Ha tovább kell néznom azt a hülye kukacképeteket, kihányom a belem.

– Gyerünk – mondta Roland.

Cuthbert megrázta a fejét, hogy kitisztuljon, majd talpra állt. Cort már a dombon járt szögletes, karikalábú lépteivel. Hatalmasnak, és valahogy őskorinak. tűnt. Feje tetején megnyúlt a borotvált, őszes folt.

– Megölöm ezt a kurafit – mondta Cuthbert még mindig mosolyogva. Lilás, csomós púp növekedett

rejtelmesen a homlokán.

– Sem te, sem én – mondta Roland és hirtelen elvigyorodott. – Vacsorázz velem a nyugati konyhában. A szakács ad valamit.

– Szólni fog Cortnak.

– Nem a barátja – válaszolta Roland, azután vállat vont. – Na és, ha mégis, akkor mi van?

Cuthbert visszavigyorgott. – Hát persze. Igaz. Mindig is tudni szerettem volna, milyen a világ, ha a feje tetejére állítják.

Együtt indultak visszafelé a zöld gyepen, árnyékuk követte őket a finom, fehér, tavaszi fényben. A nyugati konyha szakácsát Haxnak hívták. Ételpécsetes, fehér ruhát viselt, toronymagas volt, nyersolaj színű bőre egy-negyedrészlet feketéből, egy-negyedrészlet sárgából, egy-negyedrészlet a mára csaknem elfelejtett (változik a világ) délszigetiből, egy-negyedrészlet Isten tudja, miből keveredett. Hatalmas, törökös papucsában úgy csoszogott a három magas mennyezetű, gőzfelhős helyiségben, mint egy kis sebességfokozatra kapcsolt traktor. Azon kevés felnőttek közé tartozott, akik egész jól megtalálják a szót a gyerekekkel, és részrehajlás nélkül szeretik őket – nem amolyan édeskés módon, inkább üzletszerűen, amivel éppen úgy velejárhat az ölelés, ahogy az üzletkötés után elmaradhatatlan a kézrázás. Még azokat a fiúkat is szerette, akiknek elkezdődött a Kiképzés, bár különböztek a többi gyerektől – nem feltűnően, nem veszélyesen, nem felnőttesen, sokkal inkább úgy, mintha hétköznapi gyerekek lennének, akiket meglegyintett az örültség –, és nem Cuthbert volt az első Cort tanítványai között, akinek titokban enni adott. Most ott állt irdatlan, zezugos villanykemencéje előtt, amely egyike volt az állam hat megmaradt szerkezetének. Ez volt az ő birodalma, onnan figyelte a két fiút, amint behabzsolják a tőle kapott mártásos húst. Mögötte, előtte, körülötte

kukták, konyhalegények, különböző alattvalók rohanguáltak a nyirkos párában, serpenyőkkel zörögve, gulyást kevergetve, az alsóbb régiókban krumplics és zöldségpuccolással bajlódvá. A félhomályos éléskamrában egy ronggyal felkötött hajú, siralmas, tésztás képű takarítóasszony éppen felmosott.

Konyhalegény rontott be, nyomában az őrség egyik tagja.

– Ez az ember keresi, Hax.

– Jól van. – Hax biccentett az őrneK, aki viszonzta a bölintást. – Fiúk, menjetek oda Maggiehez, ad nektek süteményt. Azután tűnés. Bölintottak, és odamentek Maggie-hez, aki hatalmas szelet süteményt rakott a tányérjukra... de olyan óvatosan, mintha megvadult kutyák lennének, akik megmarhatják.

– Együk meg a lépcsőn – javasolta Cuthbert.

– Jól van.

Leültek a hatalmas, izzadó kőoszlopok tövében, ahol nem láthatták őket a konyhából, és kézzel tömték a szájukba a pitét. Alig néhány pillanat múlva árnyékok hullottak a tágas lépcsőház túlsó ívelt falára. Roland megmarkolta Cuthbert karját. – Gyerünk – mondta. – Valaki jön. – Cuthbert meglepetten, lekvárfoltos arccal bámult rá.

De az árnyékok megálltak, mielőtt látótávolságba kerültek volna. Hax volt az és az őr. A fiúk mozdulatlanul ültek. Ha megmozdulnak, meghallják őket.

– ...a jó ember – mondta az őr.

– Farsonban?

– Két hét múlva – válaszolta az őr. – Vagy talán három. Velünk kell jönnöd. Van egy hajórakomány a raktárban... – Az edények és serpenyők feltűnően hangos csörömpölése, majd az edényeket elejtő boldogtalan kuktára zúduló szitokáradat elnyelte a folytatást. A fiúk már csak azt hallották, ahogy az őr

befejezi: – ...mérgezett hús.

– Kockázatos.

– Ne azt kérdezd, mit tehet érted a jó ember... – kezdte az őr.

– ...hanem azt, mit tehetsz te érte. – Hax felsóhajtott. – A katona ne kérdezősködjék.

– Tudod, hogy ez mit jelenthet – mondta nyugodtan az őr.

– Igen. És tudom, mivel tartozom neki; szükségtelen kioktatnod. Én is szeretem annyira, mint te. – Rendben. A hús a rövid lejáratú tárolás jelzésével kerül a fagyasztószobádba. De sietned kell. Ezt megértheted.

– Vannak gyerekek Farsonban? – kérdezte szomorúan a szakács. Nem is volt igazi kérdés.

– Gyerekek mindenütt vannak – mondta szelíden az őr. – Nekünk – és neki – épp ők a legfontosabbak.

– Mérgezett hús. Sajátos eszköze a gyerekek iránti szeretetnek. – Hax nehézkesen, sípolva sóhajtott. – Összegörnyednek, a hasukat fogják, és a mamájuk után sírnak? Gondolom, így lesz.

– Olyan, mintha elaludnának – válaszolta az őr, de a hangja túlságosan magabiztosan csengett.

– Hát persze – felelte Hax, és fölnevetett.

– Te magad mondtad: „A katona ne kérdezősködjék.” Hát örülsz, ha a gyermekeknek a fegyver parancsol, holott annak a kezében kellene lenniük, aki megcselekedte, hogy az oroszlan a bárány mellé heverjen?

Hax nem válaszolt.

– Húsz perc múlva kezdődik a szolgálatom – mondta lecsillapodva az őr. – Adj nekem egy darab ürühúst és én megcsipkedem az egyik konyhalányt, hogy megnevettessem. Amikor elmegyek...

– Az én ürühúsomtól nem lesz hascsikarásod, Robeson.

– Fogsz-e... – Az árnyak megmozdultak, a hang

elhalkult.

Megölhettem volna őket, gondolta Roland fagyott bűvöletben. Megölhettem volna mindkettőt, a késemmel vághattam volna el a torkukat, mint a disznókét. A kezét bámulta, amely mártástól, lekvártól és az aznapi munkától volt szutykos.

– Roland!

Cuthbertre pillantott. Hosszan összenéztek az illatos félhomályban. Forró kétségbeesés égette Roland torkát. Amit érzett, egyfajta halál is lehetett, valami olyan durva és végleges, mint a galamb pusztulása a játéktér fölötti fehér ég alatt. Hax?, gondolta zavartan. Hax, aki valamikor meleg borogatást tett a lábamra? *Hax?* Azután elméje bezáródott, félbeszakítva a témát.

Cuthbert derűs, értelmes arcán nem látszott semmi, de semmi. Pillantását eltompította Hax végzete. Már meg is történt. Megetette őket, ők pedig a lépcsóházba vonultak el falatozni, azután Hax a Robeson nevű őrt a konyha rossz sarkába vezette áruló kis csevegésükre. Ez minden. Roland látta Cuthbert szemén, hogy Hax meg fog halni árulásáért, mint vipera a gödörben. Ennyi, semmi más. Semmi.

Cuthbertnek harcosszeme volt.

Roland apja, aki alig valamivel korábban érkezett a felföldről, egyáltalán nem illett a nagy fogadóterem kárpitjai és tüllfodrai közé, ahová a gyerekek, tanulóideje elismeréseképpen, csak mostanában volt szabad belépnie.

Az apa fekete farmert és kék munkásinget viselt, hozzá hanyagul a vállára kanyarított poros, csíkos köpenyt, amelynek egy helyen elszakadt a bélése. Nem érdekelte, hogy nem illik a fogadóterem eleganciájához. Iszonyúan sovány volt, és mintha fölfelé pödört, vastag bajsza húzta volna előre a fejét,

amikor ránézett a fiára. Csipője mellett viselt két pisztolya tökéletes szögben igazodott a kezéhez, a kopott szantálfa agyak tompán, álmosan csillogtak a bágyadt fényben.

– A főszakács – mondta halkán a férfi. – Most gondold el! A nyomok a felföldre vezetnek, a vasút végállomásához. A halott raktárhoz Hendricksonban. És talán még... most gondold el! Gondold el! Figyelmesebben nézett a fiára.

– Marcangol téged.

– Mint a sólyom – mondta Roland. – Marcangol téged. – Elnevette magát, sokkal inkább a meglepően találó képen, nem azért, mintha bármi nevetnivaló lett volna ezen a helyzeten.

Az apja elmosolyodott.

– Igen – folytatta Roland. – Azt hiszem... marcangol engem.

– Cuthbert veled volt – mondta az apja. – Mostanra ő is elmondhatta az apjának.

– Igen.

– Mindketten ettetek, amikor Cort...

– Igen.

– És Cuthbert. Gondolod, hogy őt is marcangolja?

– Nem tudom. – Az ilyen hasonlatok nem érdekelték igazán. Nem nagyon izgatta, milyenek az érzései a másokéihoz viszonyítva.

– Marcangol téged, mert úgy érzed, hogy öltél? Roland önkéntelenül vállat vont, hirtelen nem tetszett neki, hogy így firtatják az okait.

– Mégis megmondtad. Miért?

A fiú szeme kitágult. – Mi mást tehettem volna? Árulás volt...

Az apja kurtán legyintett. – Ha valami iskoláskönyvből vett olcsó eszme miatt csináltad, akkor a tetteted értéktelen. Inkább mérgezzék meg egész Farsont.

– De nem! – robbant ki belőle. – Meg akarom ölni

őket – mindkettejüket! Hazugok! Kigyók! Ők...

– Folytasd.

– Bántottak – fejezte be dacosan. –Valamit csináltak velem. Valami megváltozott. Ezért akarom megölni őket.

Az apja bólintott. – Ez már értékes. Nem erkölcsös, de nem a te dolgod a moralizálás. Igazából... – A fiára pillantott. – Lehet, hogy az erkölcs neked mindig is magas lesz. Te nem vagy olyan fürge elme, mint Cuthbert vagy Wheeler fia. Ez tesz ijesztővé.

A fiú, aki eddig türelmetlenkedett, most egyszerre örült és aggódott. – Ő...

– Lógni fog.

A gyerek bólintott. – Látni akarom!

Az idősebb Roland hátravetette a fejét és hahotázott.

– Nem is olyan ijesztő, mint gondoltam... vagy talán csak ostoba. – Hirtelen becsukta a száját. Egyik keze villámsebessen kinyúlt, fájdalmasan elkapta a fiú felkarját. A gyerek elfintorodott, de meg sem rezsent. Az apja szúrósan meredt rá, a fiú állta a tekintetét, noha ez nehezebb volt, mint a sapkát a sólyom fejére húzni.

– Rendszerben van – mondta az apa, és hirtelen megfordult, hogy távozzék.

– Apám!

– Mi van?

– Tudod, kiről beszéltek? Tudod, ki a jó ember? Az apja visszafordult, töprengve nézett rá.

– Azt hiszem, tudom.

– Ha őt elkapnád – mondta Roland a maga fontolgotó, már-már nehézkes módján –, akkor az ilyeneknek, mint a szakács, nem kellene... megkötni a nyakravalóját.

Az apja halványan elmosolyodott. – Egy darabig talán nem. De végül valakinek, embernek vagy

néembernek, mindenképpen meg kellene kötni a nyakravalóját, ha már ilyen sajátosan fejezted ki magad. A nép megköveteli. Előbb-utóbb, ha nincs renegát, a nép talál egyet.

– Igen – bólintott Roland, aki azonnal megértette ezt a gondolatot, hogy sohase felejtse el. – De ha te kapod el...

– Nem! – vágott közbe nyersen az apja.

– De miért?

A férfi egy pillanatig mintha azon tűnődött volna, ne indokolja-e meg, azután visszanyelte.

– Azt hiszem, most már eleget beszéltünk. Távozz.

A gyerek figyelmeztetni akarta az apját, hogy ne feledkezzen meg ígéretéről, amikor Hax föllép az emelvényre, de érzékelte apja hangulatát. Sejtette, hogy kefélni akar. Gyorsan becsukta ezt az ajtót. Gyanította, hogy az apja és az anyja együtt szokták csinálni... azt a dolgot, meglehetősen tájékozott volt tevékenységük természetéről, de az erről alkotott képzettől mindig bizonytalan és furcsán büntudatos lett. Néhány évvel később, amikor Susan majd elmeséli neki Oidipusz történetét, Roland néma töprengéssel hallgatja, meghányva-vetve magában a különös, véres háromszöget, amelyet apja, anyja és a bizonyos körökben jó emberként ismert Marten alkotott. Bár lehet, hogy négyszög volt, ha az ember magát is hozzászámítja.

– Jó éjt, apám – mondta Roland.

– Jó éjt, fiam – válaszolta szórakozottan az apja, és gombolni kezdte az ingét. Az ő szemében a gyerek már távozott. Az alma nem esett messze a fájától.

Az Akasztódomb a Farson Roadon emelkedett, ami meglehetősen költői ötlet volt. Cuthbert bizonyára méltányolta volna, de Roland nem. Ő a fenségesen baljós vesztőhelyet méltányolta, amely a szekérút

fölött feketén, szögletesen rajzolódott a ragyogó kék égre.

A két gyerek ezúttal kihagyta a Reggeli Gyakorlatokat. Cort nehézkesen mozgó ajakkal, itt-ott bólogatva végigsilabizálta apáik üzenetét. Amikor mindkettőn átrágtta magát, fölnézett az ibolyakék hajnali égre, és ismét bölintott.

– Várjatok itt – mondta, és elindult a szállásaként szolgáló, megroskadt kókunyhó felé. Egy szelet kemény, kovásztalan kenyérral jött vissza, kettétörte, és a két felet odaadta nekik.

– Amikor vége, ezeket tegyétek a cipője talpa alá. Pontosan úgy cselekedjeteK, ahogy mondom, különben úgy elkalapállak, hogy arrul kódultok.

Nem értették, amíg meg nem érkeztek. Kettesben ültek Cuthbert heréltjén. Ők voltak az elsők, teljes két órával előzték meg a közönséget, négyvel magát az akasztást. Senki se volt az Akasztódombon, kivéve a pápista varjakat és a hollókat. Mindenütt ott voltak és természetesen mind feketék voltak. Zsinatolva tolakodtak a halál armatúráján, az emelvény fölé magasodó, kiugró gerendán. Sorban ültek az emelvény szélén, lökdösődtek, hogy jobb helyet találjanak a lépcsőkön.

– Itt hagyják őket – motyogta Cuthbert. – A madaraknak.

– Menjünk föl – válaszolta Roland.

Cuthbert iszonyodó pillantással nézett rá.

– Gondolod...

Roland egy kézmozdulattal félbeszakította.

– *Évekk*el előztük meg a többieket. Senki sem fog jönni.

– Jó.

Lassan elindultak a bitó felé, a madarak sértődötten szárnyra kaptak, károgtak, köröztek, akár a kisemmizett parasztok sokasága. Testük lapos és

fekete volt az ég tiszta hajnalszíne előtt.

Roland most először érezte, milyen irdatlan a felelőssége az ügyben; ez a fa itt nem nemes, nem része a civilizáció áhítatot keltő gépezetének, csupán madárürüléktől göcsörtös fenyőtörzs. A madarak mindenüvé odarondítottak – a lépcsőre, a korlátra, az emelvényre –, és a vesztőhely büzlött.

Döbbsenten, rémülten bámult Cuthbertre. Barátja ugyanúgy nézett vissza.

– Nem bírom megtenni – suttogta Cuthbert. – Nem bírom végignézni.

Roland lassan csóválta a fejét. Rájött, hogy ennek is van tanulsága, nem valami ragyogó, inkább öreg, rozsdás, formátlan. Ezért is engedték apáik, hogy idejöjjenek. Ő pedig, szokásos makacs és tagolatlan konokságával meg fogja markolni a lecke lényegét, akármi legyen is az.

– Dehogynem bírod, Bert.

– Nem alszom az éjjel.

– Hát akkor nem alszol – felelte Roland. Nem értette, mi köze egymáshoz a kettőnek.

Cuthbert hirtelen megragadta a kezét, és olyan néma kinnal nézett rá, hogy magának Rolandnak is visszatértek a kételyei, és émelyegve gondolt arra, bárcsak ne mentek volna aznap este a nyugati konyhába. Az apjának igaza volt. Ennél az is jobb, ha Farsonban minden férfi, nő és gyerek meghal.

De akármi legyen is az a rozsdás, félig eltemetett tanulság, nem engedi elmenekülni, nem engedi ki a szorításából.

– Ne menjünk föl – mondta Cuthbert. – Már mindent láttunk.

Roland kelleetlenül bölintott, érezve, hogyan csúszik ki a kezéből az a dolog – bármi legyen is az. Az bizonyos, hogy Cort lecsapta volna, aztán fölkényszerítette volna őket az emelvényre, hogy a saját vérükön szörcsögve tegyék meg egyik

istenverte lépést a másik után... Cort valószínűleg maga kötött volna friss hurkot a kenderkötélre a gerenda végén, még a nyakukba is vetette volna, kényszerítve őket, hogy álljanak a csapóajtó fölé, csak hogy érezzék, milyen az; és el is tángálta volna őket még egyszer, ha valamelyikük elbőgi magát vagy a nadrágjába vizek. Cortnak természetesen igaza lenne. Roland életében először gyűlölte a saját gyerekségét, és a korral járó magasság, kemény kéreg és magabiztosság után vágyakozott.

Mielőtt elfordult volna, ráérősen lefeszített egy szilánkot a gerendáról, és a mellsebébe tette.

– Ezt meg miért csináltad? – kérdezte Cuthbert.

Valami hetykét akart válaszolni: *Hát tudod, az akasztófa szerencsét hoz...* de csak ránézett Cuthbertre, és megrázta a fejét. – Csak hogy nálam legyen – felelte. – Hogy mindig nálam legyen. Leballagtak a vesztőhelyről, leültek, várakoztak. Úgy egy óra múlva kezdtek gyülekezni az első nézők, főképp családok, akik kiszolgált szekereken, bricskákon érkeztek. Reggelit is hoztak magukkal, számócalekvárral töltött hideg palacsintát, kosárszámra. Roland gyomra éhesen felmordult, elkeseredetten törte a fejét megint, hogy hol van ebben a becsület és a nemesség. Úgy érezte, hogy Haxnak, aki pezsétes fehér ruhájában tolatott fel-alá gőzölgő, föld alatti konyhájában, több becsülete volt, mint ennek itt. Beteg álmélkodással babrálta az akasztófáról lefeszített szilánkot. Cuthbert nyugodt arccal hevert mellette.

Végül nem is volt olyan nagy dolog. Roland örült neki. Haxot nyitott szekéren hozták, de csupán vastag dereka árulta el, mert arcába lógó, széles, fekete kendővel kötötték be a szemét. Néhányan megdobálták kövel, de a többség reggelizett tovább.

Egy harcos, akit a fiú nem ismert, óvatosan

fölsegítette a kövér szakácsot a lépcsőn. Az őrség két gárdistája ment elől, ők álltak a csapóajtó két oldalán. Amikor Hax és vezetője fölért, a harcos áthajította a hurokban végződő kötelet a gerendán, azután átbújtatta a szakács fejét a hurkon, meghúzta a csomót, hogy a bal füle mellé kerüljön. A madarak elszálltak, de Roland tudta, hogy csak várakoznak.

– Akarsz győnni? – kérdezte a harcos.

– Nincs mit meggyőnnöm – mondta Hax. Szavait jól lehetett hallani, a hangja különös módon méltóságteljes volt, bár a szájára lógó rongy eltompította. A szövet lebegett a föltámadó kellemes, enyhe szellőtől. – Nem felejtettem el apám arcát; egész idő alatt velem volt.

Roland éles pillantást vetett a tömegre, és zavarba ejtette, amit látott. Együttérzés volt? Talán csodálat? Meg fogja kérdezni az apját. Amikor az árulókat hősöknek nevezik (vagy a hősöket árulónak, tünődött elkomorodva), akkor sötét idők közelednek. Bárcsak jobban értené a dolgot! Gondolatai visszatértek Corthoz és a kapott kenyérhez. Megvetést érzett. Eljön a nap, amikor Cort őt fogja szolgálni. Cuthbertet talán nem; lehet, hogy Cuthbert megtörik Cort állandó tüzeiben, és apród vagy lovász marad (vagy ami sokkal rosszabb, illatos diplomata válik belőle, aki fogadószobákban pocsékolja az időt, vagy totyakos királyokkal és hercegekkel bámul hamis kristálygömbökbe), ő azonban nem. Tudta..

– Roland!

– Itt vagyok. – Megfogta Cuthbert kezét, ujjai acélláncként kapcsolódtak össze.

A csapóajtó lehullott, Hax keresztülzuhant rajta. Egyetlen hang hallatszott a hirtelen némaságban, olyan, mint amikor hideg téli éjszakán szétduzzan egy fenyőgöcs.

De nem volt valami nagy dolog. A szakács egyszer

kirúgott széles Y alakban; a tömeg elégedetten füttyült; a testőrök feladták katonás tartásukat, és slamposan szedelőzködni kezdtek. A harcos lassan leballagott a lépcsőn, nyeregbe ugrott és ellovagolt, gorombán átrúgtatva egy csoport gágogó piknikezőn, akik iszkoltak előle.

A tömeg ezután gyorsan széteszlott, negyven perc múlva a fiúk egyedül maradtak a kis dombon, amit kiválasztottak maguknak. A madarak visszatértek, hogy megvizsgálják a friss zsákmányt. Egyikük Hax vállára telepedett. Fesztelenül ücsörgött, csőrével a ragyogó, fényes karikát csipkedte, amelyet Hax a jobb fülében hordott.

– Egyáltalán nem hasonlít rá – mondta Cuthbert.

– Dehogyanem – mondta Roland magabiztosan, miközben az akasztófa felé lépkedtek, kezükben a kenyérdarabokkal. Cuthberten látszott, hogy kínban van.

Megálltak a keresztgerenda alatt, fölnéztek a himbálózó, forgó testre. Cuthbert fölnyúlt, és kihívóan megérintette az egyik szőrös bokát. A test újabb rángatózó ívbe fogott.

Gyorsan összetörték a kenyeret, a morzsákat a hintázó lábak alá szórták. Roland csak egyszer nézett vissza, miközben elvágattak. Most már ezernyi madár gyűlt össze. Ezek szerint, vélte bizonytalanul, a kenyér jelkép volt.

– Jó volt – mondta hirtelen Cuthbert. – Ez... én... nekem tetszett. Tényleg.

Roland nem botránkozott meg, bár nem érdekelte különösebben a jelenet. Úgy vélte, érti. – Nem tudom – mondta. – Azért ez volt valami. Az biztos.

A föld még tíz év múlva sem lett a jó emberé. Rolandból addigra harcos lett és anyagyilkos, az apja meghalt, és a világ ment tovább.

– Nézze! – mutatott Jake a magasba.

A harcos fölnézett, érezte, hogy egy rejtett izület megroppan a hátában. Két napja haladtak a hegylábak között, és noha a tömlők ismét csaknem kiürültek, most már ez sem számított. Hamarosan annyi vizet ihatnak, amennyit akarnak.

Követte Jake ujjának irányát a zöld fensíkokon, a fölöttük villogó meztelen sziklákön, erdős ligeteken át... föl a csillogó hósapkáig.

Messze odafent parányi folt feketéllett (állandóságát nem számítva olyan pötty is lehetett volna, amelyek örökké a szeme előtt táncoltak): a feketébe öltözött ember volt, feltartóztathatatlanul haladt fölfelé a lejtőn, akár egy apró légy a gránitfalön.

– Ó az? – kérdezte Jake.

A harcos a távoli akrobatamutatványt végző személytelen foltot nézte, de semmit sem érzett, csak az eljövendő bánat sejtelmét.

– Ó az, Jake.

– Mit gondol, utolérjük?

– Ezen az oldalon nem. A másikon. Akkor azonban semmi esetre sem, ha csak itt állunk és beszélgetünk.

– Olyan magas – jegyezte meg Jake. – Mi van a másik oldalon?

– Nem tudom – válaszolta a harcos. – Nem hiszem, hogy bárki is tudná. Valaha talán tudták. Gyerünk, fiam.

Ismét kapaszkodni kezdtek, apró kavics- és homokpatakokat fakasztva, amelyek leperegtek a mögöttük és alattuk végtelen sütőlapként terpeszkedő sivatagba. Messze a magasban egyre följebb kúszott a feketébe öltözött ember. Nem lehetett látni, hogy visszanéz-e. Átugorhatatlan nyiladékokon szökkent át, függőleges sziklafalakat mászott meg. Egyszer-kétszer nyoma veszett, de mindig előbukkant, amíg az alkonyat ibolyaszín függőnye el nem takarta a szemük elől. Amikor este táborot vertek, a kisfiú keveset

beszél, a harcos azon tűnődött, tudja-e vajon, amit ő már megérezett. Eszébe jutott Cuthbert áttüzesedett, elszörnyedt, izgatott arca. Emlékezett a morzsákra. A madarakra. Így lesz vége, gondolta. Újra és újra így lesz vége. Vannak kalandok s utak, amelyek mindig tovább vezetnek, de mindnek ugyanott lesz vége: a halál földjén.

Talán a Toronyba vezető út a kivétel.

A fiú, az áldozat, akinek az arca ártatlan és nagyon fiatal volt apró tűzük fényében, éppen elaludt a babkonzerv fölött. A harcos betakarta az egyik lópokróccal, azután maga is összegömbölyödött és elaludt.

A JÓSDA ÉS A HEGYSÉG

A fiú találta meg a jósdát, amely majdnem elpusztította.

Valami halvány ösztön ébresztette a harcost az alkonyatkor forrásvízként rájuk zuhogó bársonyos sötétségben. Akkor történt, amikor a girbegurba hegylábak első emelkedőit elhagyva odaértek a füves, csaknem vízszintes oázisba. Már odalent a pusztaságban, ahol minden lépésért meg kellett küzdeniük a gyilkos nap alatt, hallották a tücsköket, amint csábítóan összedörgölik lábukat a fűzfaligetek örökzöldjében. A harcos szelleme higgadt maradt, a fiú pedig legalább a látszathoz ragaszkodott, és a férfi büszke is volt rá. De Jake nem tudta elrejtteni fehér, merev tekintetének tébolyát; a ló néz így, amely vizet érez, és csak a gazda akaratának vékony lánc tartja vissza a vágától, a ló, amely odáig jutott, ahol már csak a belátás, nem a sarkantyú ösztökéli kitartásra. A harcos, akit ugyancsak majd' megőrijtett a tücsökcirpelés, magán mérhette föl Jake szomszúságát.

A nap egész úton gyötörte őket; még alkonyati lázvörös gömbként is áttűzött a bal kéz felőli pengevékony nyiladékon, elvakította őket, s a fájdalom prizmájává változtatott minden verejtékcsöppet.

Azután jött a fű: először csak sárga haraszt, amely félelmetes életerővel kapaszkodott a sívó talajba azon a helyen, ameddig az olvadékvíz utolsó cseppjei elértek. Majd a sátánfű következett, ritkásan, aztán zölden és buján... utána megcsapta az orrukat az első törpefenyők árnyékában nőtt igazi fűnek a komócsin aromájával elegendő, édes illata. A harcos barna villanást látott az árnyak között. Előrántotta pisztolyát, tüzelt, elejtette a nyulat, mielőtt Jake fölkiálthatott volna meglepetésében. Egy pillanat múlva visszacsúsztatta tokjába fegyverét.

– Na – mondta a harcos. Fölöttük a fű átolvadtt a

fűzfák zöld dzsungelébe, ami döbbenetes volt a végtelen síkság kiszikkadt élettelenisége után. Egy forrásnak kellett lennie erre, talán többnek, biztosan hűvösebb is volt a fák között, de jobb volt idekint. A fiú már annyit menetelt, amennyit csak bírt, és a liget árnyai között vérszívó denevérek is élhetnek. A denevérek megzavarhatják, a gyerek álmát, akármilyen mélyen aludjék, és ha vámpírok, akkor egyikük sem ébred föl többé... legalábbis ezen a világon nem.

– Hozok fát – mondta a gyerek.

– Nem mész sehova – mosolyodott el a harcos. – Ül csak le, Jake. – Kitől hallotta ezt a mondatot? Valami asszonytól.

A kisfiú leült. Amikor a harcos visszajött, Jake már aludt a fűben. Homlokába hulló tincsenek ruganyos hegyén egy nagy imádkozó sáska tisztálkodott. A harcos tüzet rakott, majd vízért ment.

A füzes nagyobb volt, mint gondolta, és megzavarta az embert a halványodó fényben. De azért talált egy forrást, melynek környéke hemzsegett a békáktól és tavaszi tirregőktől. Megtöltötte az egyik tömlőt... és megállt. Az éjszakában zsongó hangok olyan feszengető érzékiséget ébresztettek benne, amelyet még Allie sem tudott szítani, akivel Tullban osztotta meg az ágyat. Végül is az érzékiség és a kefézés a legfinomabb szálakkal összekötött unokatestvérek. Az egészet a sivataggal szögesen ellentétes, vakító élmény számlájára írta. A sötétség puhasága már-már dekadensnek tűnt.

Visszatért a táborba, és megnyúzta a nyulat, amíg a víz felforr a tűzön. A nyúlból, az utolsó konzervjükkal összekeverve, kitűnő ragu lett. Fölkeltette Jake-t, és nézte, amint bávatagon, de farkasétvággal eszik.

– Holnap itt maradunk – mondta a harcos. – **De** az az ember, akit üldöz... az a pap.

– Nem pap. És ne aggódj. Utolérjük.

– Honnan tudja?

A harcos csak a fejét csóválta. Tudta... de ez nem volt jófajta tudás.

Étkezés után kiöblítette a konzervdobozokat, amelyekből ettek (ismét elálmélkodott, milyen sok vizük van), és mire megfordult, Jake már elaludt. A harcos ismét érezte a mellében azt az emelkedést és süllyedést, amelyet csak Cuthberttel tudott társítani. Cuthbert egykorú volt Rolanddal, de sokkal fiatalabbnak látszott.

Cigarettája ernyedten nyaklott a fű felé. A tűzbe dobta, és a lángokba bámult. Ez a tiszta, sárga égés annyira más, annyira tiszta a sátánfű tűzéhez képest. A levegő csodálatosan hűvös volt. Ledőlt, háttal a tűznek. Messziről, a hegyek közé vezető nyiladékból az örök mennydörgés mély mordulását hallotta. Elaludt és álmodott.

Susan, az ő szerelme ott haldokolt a szeme láttára: Karjait két falusi markolta kétfelől, nyakát hatalmas, rozsdás vasgyűrű szorította, és a lány a szeme láttára haldokolt. Roland még a lángok zsíros bűzén át is érezte a gödrök nedvességét... és látta saját örülete színét. Susan, bájos lány az ablakban, a fölövász lánya. Bőre megfeketedett, fölrepedezett a lángokban. – A fiú! – sikoltotta. – Roland, a fiú!

Megpördült, magával rántva fogvatartóit. A gyűrű belevájt a nyakába, torkából csukladozó, fuldokló hangok törtek fel. Sülő hús émelyítően édeskés szaga úszott a levegőben.

A fiú magasan az udvar fölött egy ablakból nézett le rá, ugyanabból, amelyből Susan, aki megtanította, hogy férfi legyen, aki eldalolta a régi dalokat: a „Hey Jude”-ot, az „Ease on Down the Road”-ot és a „Hundred Leagues to Banberry Cross”-t. Úgy állt ott az ablakban, mint egy szent alabástromszobra a székesegyházban. Márványból

volt a szeme. Egy szög szúrta át a homlokát.

A harcos érezte a fojtogató, hasító sikoly készülődését, amely azt jelentette, hogy zsigerei mélyéből feltörőben a téboly:

– Nnnnnnnn...

Roland felhördült, mert a tűz megperzselte. Mereven felült, még mindig az álmodást érezte maga körül, úgy fojtogatta, mint a vasgallér. Amíg hánykolódott, forgolódott, egyik keze beleért a zsarátnokba. Arcához kapta a kezét, érezte, hogy az álom elszáll, nem maradt más, csak Jake képe, viaszfehéren, szent a démonok között.

– Nnnnnnnn...

Mindkét fegyverét előrántotta, lövésre tartotta, és tekintetét vadul körüljártatta a füzes rejtelmes sötétségében. Szeme vörös hurok volt a tűz utolsó fellobbanásában.

– Nnnn-nnn...

Jake!

Felugrott, rohanni kezdett. Feljött a hold kegyetlen korongja, látni lehetett a gyerek csapáját a harmatban. Lebukott az első fűzfa alatt, keresztülgázolt a patakon, fölkapaszkodott a túlparton, megcsúszva a nedvességben (teste még most is élvezetet talált benne). Fűzfaágak csaptak az arcába. A fák itt már vastagodtak, eltakarták a holdat. Fatörzsek vetettek hánykolódó árnyékokat. A fű térdmagasságban csapkodta a lábát. Félig szétkorhadt, halott ágak nyűlkáltak sípcsontja, heréi után. Egy pillanatra megállt, fölemelte a fejét, a levegőbe szimatolt. A gyöngye szellő is segített. A kisfiú természetesen bűdös volt; mindketten bűzlöttek. A harcos orrcimpái kitágultak, mint egy majomé. A gyenge, zsíros verejtékszagot nem lehetett eltéveszteni. Áttört a fű, a szederindák, a lehajló ágak fonadékán, végignyargalt a lógó fűzágak és

szömörcebokrok alagútján. Moha cirógatta a vállát, sóhajto, szürke kacsokban tapadt hozzá.

Keresztülrontott a fűzfák utolsó barikádján, kiért egy csillagokba bámuló tisztásra, ahonnan látni lehetett a heglánc legmagasabb csúcsait, amelyek koponyafehéren ragyogtak a lehetetlen magasságban.

Magas, fekete kövek álltak körben, gyűrűjük valami szürreális csapdának rémlett a holdfényben. Középen kőasztal állt... egy oltár. Ősöreg volt, vaskos bazaltoszlopon meredt ki a földből.

Előtte, előre-hátra imbolyogva, ott állt a kisfiú.

Keze úgy reszketett, mintha statikus elektromossággal töltötték volna föl. A harcos éles hangon a nevéen szólította, Jake pedig a tagadásnak ugyanazzal a tagolatlan hangjával válaszolt. Arcának halvány foltja, amelyet csaknem eltakart bal válla, egyszerre tűnt rémülnék és lelkesnek. De volt itt még valami más is.

A harcos belépett a körbe. Jake fölsikoltott, égnek emelt karokkal hátraugrott. Most tisztán látszott az arca, amelyet eltorzított a félelmet és rettegést fölváltó, csaknem gyötrelmes kéj.

A harcos érezte, hogy őt is megérinti a jóshely szelleme, a lidérc. Ágyékában hirtelen rőzsás fény lobbant. Ez a fény puha volt, mégis kemény. Feje megrándult, nyelve megvastagodott és kínzóan érzékeny lett még a nyálra is.

Gondolkodás nélkül rántotta elő a zsebéből a félig elrothadt állkapcsot, ahol azóta hurcolta, hogy megtalálta a Beszélő Démon odújában a pihenőállomáson. Nem gondolkodott, de annyira nem ijedt meg, hogy csakis ösztöneinek engedelmesséjén. Maga elé emelte az állkapocs történelem előtti dermedt vigyorát, másik karját mereven kinyújtotta, mutató- és kisujját a szemmelverést háritó ősi mozdulattal bökte előre.

Az érzéki áram lepelként hullott le róla.

Jake megint sikoltott.

A harcos odament hozzá, a szeme elé tartotta az állkapcsot. Nyálkás, elgyötört hang. A fiú félre akarta fordítani a tekintetét, de nem tudta. Szeme hirtelen fennakadt, csak a fehérje látszott, és Jake összeesett. Teste ernyedten puffant a földön, egyik keze majdnem érintette az oltárt. A harcos fél térdre ereszkedett, fölnyalábolta. Megdöbbenően könnyű volt, annyira kiszáradt a hosszú sivatagi vándorlás alatt, mint az őszi levél.

Roland érezte maga körül a sziklakörben tanyázó szellem suhogását, irigy dühét, amiért elvették tőle zsákmányát. Amikor a harcos kilépett a körből, a csalódott irigység érzése elhalványodott. Visszavitte Jake-et a táborba. Mire odaértek, az öntudatlanul vonagló gyerek mélyen elaludt. A harcos egy pillanatra megállt a tűz szürke hamvai mellett. Jake az arcára hulló holdfényben ismét a templomi szentekre emlékeztette, semmit sem tudó alabástrom tisztaságával. Hirtelen magához szorította a gyereket. Tudta, hogy szereti, és csaknem érezte, valahonnan a magasból, a feketébe öltözött ember hahotázását.

Arra ébredt, hogy Jake szólítja. A gyereket jó erősen kikötötte az egyik közeli, szívós bokorhoz. Jake éhes volt és mérges. A nap állásából ítélve fél tízre járt.

– Miért kötözött meg? – kérdezte sértődötten a fiú, amikor a harcos kioldotta a takaró szoros csomóját. – Nem akartam elszaladni!

– Elszaladtál – válaszolta a férfi. Jake olyan arcot vágott, hogy kénytelen volt mosolyogni. – Utánad kellett mennem, hogy visszahozzalak. Alvajáró vagy.

– Igen? – Jake gyanakodva nézett rá.

A harcos bólintott. Hirtelen elővette az állkapcsot, és Jake arca elé emelte. A gyerek fölkapta a kezét, és hátrahőkölt.

– Látod?

Jake elhűlve bólintott.

– Most egy időre el kell mennem. Lehet, hogy egész nap távol leszek. Ezért jól figyelj, fiam. Ez nagyon fontos. Ha leszáll az alkonyat és nem jövök vissza...

Jake arcán átvillant a félelem. – Maga itthagya engem!

A harcos csak nézett rá.

– Nem – mondta Jake egy pillanat múlva. – Azt hiszem, maga nem hagy itt.

– Azt akarom, hogy maradj, ahol vagy, amíg vissza nem jövök. Ha különös, esetleg muris dolgokat érzel, akkor emeld föl ezt a csontot, és tartsd a magasba.

Hüledezéssel elegy utálkozás futott végig a gyermek arcán.

– De én nem bírom. Én... egyszerűen nem bírom.

– Dehogynem. Lehet, hogy muszáj megtennem. Különösen, ha elmúlt dél. Fontos. Megjegyezted?

– Mért kell elmennie? – tört ki Jake-ből.

– Mert kell.

Egy újabb lenyűgöző pillanatra láthatta az acélt, amely a fiú bőre alatt rejtőzött, és éppolyan rejtélyes volt, mint a történet, miszerint egy olyan városból jött, ahol az épületek annyira magasak, hogy a felhőket karcolják.

– Rendben van – bólintott Jake.

A harcos gondosan lefektette az állkapcsot a földre a tűz maradványai mellé, ahonnan úgy vigyorgott fel a fűvön át, mint szétmállott kövület, amely ötezer évnyi éjszaka után pillantotta meg a napfényt. Jake rá nem nézett volna. Szánalmas és sápadt volt. A harcos elgondolkodott, nem lenne-e jobb, ha elaltatná és kifaggatná, de úgy döntött, nem sokat nyerne vele. Anélkül is tudta, hogy a sziklakörben tanyázó szellem bizonyosan démon, és nagy valószínűséggel jós is. Egy démon, amelynek nincs

formája, csupán alaktalan szexuális sugárzása és szeme a jövő meglátására. Az a gúnyos gondolata támadt, hogy nem Sylvia Pittstonnak, az óriás asszonynak a lelke-e, akinek vallási fondorlatai Tull végzetét okozták... de tudta, hogy nem erről van szó. Ennek a démonnak a felségterületét akkor tűzték ki az ősi kövekkel, amikor a történelemnek még az előszele sem fűjt. Ám a harcos ismerte a beszéd módjait, és nem hitte, hogy a fiúnak használnia kell az állkapocsamulettet. Ő annál sokkal inkább lefoglalja az orákulum hangját és szellemét. A kockázat ellenére meg kell tudnia bizonyos dolgokat... márpedig nagy a kockázat. Jake és a maga érdekében nagyon fontos megszerezni ezt a tudást.

A harcos kibontotta dohányzacskóját, belenyúlt, és addig matatott a szárított dohányszálak között, amíg rá nem bukkant egy fehér papírba csomagolt, apró tárgyra. A tenyerén tartogatta, üres tekintettel nézett az égre. Azután széthajtogatta a papírt, és a kezébe ejtette a tartalmát: egy apró, fehér tablettát, amelynek széle lekopott az utazás során.

Jake érdeklődve figyelte. – Mi az?

A harcos kurtán fölnevetett. – A bölcsek köve – válaszolta. – Cort szokta mesélni, hogy a Régi Istenek a sivatagra hugyoztak, abból keletkezett a meszkál.

Jake csak bámult meglepetten.

– Kábítószer – mondta a harcos. – De nem olyan, amitől elalszol. Olyan, amitől kis időre minden értelemben éber vagy.

– Mint az LSD – értette meg azonnal a gyerek, és csodálkozva nézett rá.

– Az mi?

– Nem tudom – vont a vállát. – Csak úgy eszembe jutott. Azt hiszem, onnan jött... tudja, honnan.

A harcos bölintott, de kételkedett. Sohasem hallotta, hogy a meszkalint LSD néven említették

volna, még Marten öreg könyveiben sem.

– Nem árt? – kérdezte Jake.

– Eddig még soha nem ártott – felelte a harcos, noha tudta, megkerüli a választ.

– Nem tetszik nekem.

– Nem baj.

A harcos lekuporodott a tömlőhöz, szájába vett egy korty vizet, lenyelte a tablettát. A szájában szokás szerint rögtön érezte a hatást: valósággal elárasztotta a nyál. Leült a kialudt tűz mellé.

– Mikor történik magával valami? – kérdezte Jake.

– Egy ideig semmi sem történik. Hallgass.

Így hát Jake hallgatott, és látható gyanakvással figyelt, miközben a harcos higgadtan végigcsinálta a fegyvertisztítás szertartását.

Visszadugta a pisztolyokat a tokjukba, aztán megszólalt:

– Az inged, Jake. Vedd le, add ide nekem.

Jake kelleetlenül levette a kifakult inget, és odaadta.

A harcos kihúzta a farmerja oldalvarrásába szűrt tüt, fegyverövének egyik üres tölténytartó zsebéből pedig cérnát vett elő. Varni kezdte az egyik ingujj hosszú szakadását. Amikor végzett és visszaadta az inget, érezte, hogy a meszkalin hatni kezd. Gyomra megfeszült, testének minden izma összerándult.

– Mennem kell – állt föl.

Aggodalmasan elborult arccal félig fölemelkedett a fiú is, azután visszaült.

– Legyen óvatos – mondta. – Kérem.

– Ne feledkezz meg az állkapocsról – válaszolta a harcos. Miközben elment a gyerek mellett, a fejére tette a kezét, és beleborzolt búzaszőke hajába. A mozdulat annyira meglepte, hogy kurtán fölnevetett. Jake gondterhelt mosollyal nézett utána, amíg el nem tűnt a fűzfák dzsungelében.

A harcos egyenesen a kör felé tartott, csak egyszer állt meg, hogy hideg vizet igyon a patakból.

Egy mohával szegélyezett, tavorózsával benőtt apró tócsában megpillantotta a képmását, és egy pillanatra olyan elbűvölten bámulta, mint Narkisszosz. Agyi reakciói kezdtek csillapodni, gondolatainak lánc lelassult, minden új gondolatnak, az érzékszervek minden jelzésének egyre több mellékjelentése lett. Addig láthatatlan súlyt és vastagságot nyertek a dolgok. Megállt, lábujjhegyre emelkedett, átnézett a fűzfák zavaros fonadékán. Ide ferde, poros aranyrúdban hullott be a napfény. A harcos egy pillanatig figyelte a porszemek és az apró szárnyas lények kölcsönhatását, mielőtt továbbment volna.

A kábítószer gyakran fölzaklatta: énje túl erős (vagy csak túl egyszerű) volt ahhoz, hogy élvezze, amint kioltott, lecsupaszított tudatát sokkal kiélezettebb érzetek bombázzák, amelyek úgy csiklandozták, mint a macska bajsza. Most azonban elég nyugodt volt, aminek örült.

Kilépett a tisztásra, és elindult a kör közepe felé. Megállt, engedte, hogy agya elszabaduljon. Igen, most keményebb, gyorsabb. A fű zölden harsogott; úgy érezte, ha lehajolna és hozzádörgölné a kezét, megfesterne az ujjait, a tenyerét. Ellenállt a kísértésnek, hogy elvégezze a kísérletet.

A jósda felől azonban nem jött hang vagy szexuális késztetés.

Odament az oltárhoz, megállt mellette egy pillanatra. Az összefüggő gondolkodás most csaknem lehetetlen volt. Idegennek érezte a fogait a fejében. A világban túl sok lett a fény. Fölmászott az oltárra és hanyatt feküdt. Agyában sohasem látott, nem is sejtett furcsa gondolatpalánták burjánzóttak, fűzfadzsungel egy meszkalinforrás körül. Az ég víz volt, ő pedig fölötte függött. A gondolattól szédülni kezdett, de a szédülés is távoli volt és érdektelen.

Egy régi vers jutott az eszébe, most nem

bölcsődal, nem; az anyja félt a kábítószerektől és attól, hogy szükségesek lehetnek (mint ahogy félt Corttól és attól, hogy erre a gyerekpüföldre szükség van); ez a vers a sivatagtól északra levő egyik Menedékből származott, ahol az emberek még gépezetek között éltek, amelyek rendszerint nem működtek... és ha működtek, rendszerint megették az embereket. Újra és újra visszatértek a sorok, arra kellett gondolnia (a meszkalin áradására jellemző logikátlansággal), hogyan esett a hó gyermekkori titokzatos, félig fantasztikus üveggömbjében:

*Egy csepp pokol, egy csepp idegenség
Ott, hová emberkéz már el nem ér...*

A fákban, amelyek az oltár fölé lógatták ágait, arcok voltak. Elvont bűvölettel figyelte őket: emitt zölden vonagló sárkány. Amott erdei nimfa hívogatta faág karjaival. Itt egy nyálkás, élő koponya. Arcok. Arcok.

A tisztás fűszálai hirtelen csattanással meghajoltak.

Jövők.

Jövők.

Bizonytalan bizsergés a testben. Milyen messzire jutottam, gondolta. Attól, hogy Susannal heverésztünk az édes illatú szénában, idáig.

A lény rásimult, teste szél volt, melle illatozó jázmin, rózsa, lonc.

– Mondj jóslatot – szólalt meg. Szájában fémízt érzett.

Sóhaj. Gyenge sírás. A harcoss nemi szerve megmerevedett. Maga fölött, a lombkoronák arcain túl látta a hegyeket – kemények, kíméletlenek, tele fogakkal.

A test mozgott rajta, küzdött vele. Érezte, hogy keze ökölbe szorul. A lény Susan képét idézte föl. Susan volt fölötte, a szépséges Susan az ablakban,

hátára-vállára lebontott fűrtökkel várja őt. Félrefordította a fejét, de a látomás követte.

Jázmin, rózsza, lonc, régi széna... a szerelem illata. Szeress engem.

– Jósolj – felelte.

Kérlek, sírta a szellem. Ne légy hideg. Itt mindig olyan hideg van...

Kezek futottak végig a testén, mesterkedtek, tüzet gyújtottak benne. Rángatták. Húzták. Fekete hasadék. A nagy parázna. Nedves és meleg... Nem. Hideg. Élettelen.

Legyen benned egy szikrányi könnyörület, harcos! Ó, kérlek, légy kegyes hozzám! Könyörülj rajtam!

– A fiún talán könnyörültél?

Miféle fiún? Nem ismerek fiút. Nem fiúkra van szükségem. Ó, kérlek!

Jázmin, rózsza, lonc. Száraz széna, leheletnyi nyári lóhere. Ősi urnákból kiöntött olaj. A hús kicsapongása.

– Utána – mondta.

Most. Kérlek. Most.

Engedte, hogy agya, az érzelem ellentéte odavájon a lénynek. A fölötte hullámozó test megfagyott, és mintha sikoltott volna. Kurta, gonosz kötélhúzás folyt a két halántéka között, szürke, rostos agya volt a köté. Egy hosszú pillanatig nem hallatszott más hang, mint az ő lélegzésének csendes susogása és a gyenge szellő, amelytől a fák arcai libegtek, kacsintottak, fintorogtak. Nem énekelt madár.

A lény szorítása engedett. Megint a zokogás. Gyorsnak kell lennie, különben itthagya. A maradás most gyengülést jelentett, talán a lény halálát. Máris érezte, hogy a lény a sziklakör felé távolodik. A szél elkínzott mintákba rendezte a leveleket.

– Jósolatot – mondta az egyetlen sivár főnevet.

Sírás, fáradt sóhaj. Már-már megadta neki a kegyet, amelyért könnyögött, de... ott volt Jake. Ha tegnap

éjjel elkésik, a fiú halott vagy örült lett volna, mire megtalálja.

Aludj hát.

– Nem.

Akkor merülj félálomba.

A harcos a lombokban villogó arcok felé fordította a tekintetét, ahol az ő szórakoztatására folyt a játék. Világok épültek és omlottak össze előtte. Birodalmak emelkedtek a fénylő homokban, ahol örök gépek robotoltak elektromos lázban. Birodalmak hanyatlottak le és buktak el. Kerekek, amelyek simán pörögtek, lelassultak, csikorogni kezdtek, sikoltottak, megálltak. A koncentrikus körben épült utcák rozsdamentes acélárkai homokba fulladtak a csillagok hideg drágaköveivel teleszórt, sötét egek alatt. És mindezeket át az októbert vég fahéjillatát sodorva fújt a változás haldokló szele. A harcos nézte, ahogy a világ elmozdul.

Félálomba merült.

Három. Ez a sorsod száma.

– Három?

Igen, a három misztikus szám. A hármás áll a mantra szívében.

– Milyen három?

Most rész szerint van bennünk az ismeret, és a prófécia tükre elhomályosodott.

– Akkor mondd el, amit tudsz.

Az első fiatal, sötét hajú. A rablás és gyilkosság határán áll. Egy démon szállta meg. A démon neve HEROIN.

Miféle démon ez? Még a mesékből sem ismerem.

„Most rész szerint van bennünk az ismeret, és a prófécia tükre elhomályosodott.” Vannak más világok és más démonok, harcos. Mélyek ezek a vizek.

– A második?

Az asszony keréken érkezik. Elméje vas, de a szíve

és a szeme bársony. Nem látok többet.

– A harmadik?

Láncokban.

– A feketébe öltözött ember. Hol van?

Közel. Beszélni fogsz vele.

– Miről?

A Toronyról.

– A fiú? Jake?

.....

– Beszélj a fiúról!

A fiú a kapu, amelyen át a feketébe öltözött emberhez juthatsz. A feketébe öltözött ember a kapu a másik háromhoz. A hármak jelentik utadat a Setét Toronyhoz.

– Hogyan? Hogy lehet ez? Miért kell ennek így lennie?

Most rész szerint van bennünk az ismeret, és a prófécia tükre...

– Az Isten verjen meg!

Nem Ő vert meg.

– Ne kezelj le, Lény! Erősebb vagyok nálad.

.....

– Akkor minek hívnak? Csillagkurva? Szelek Lotyója?

Némelyeket a szerelem éltet, amely ősi helyekről érkezik... még ezekben a szomorú, gonosz időkben is. Másokat, harcos, a vér éltet. Amennyire látom, a fiatal fiúk vére is.

– Nem tudom megmenteni?

De igen.

– Hogyan?

Ha abbahagyod, harcos. Szedd a sátorfádat, indulj nyugatnak. Nyugaton még szükség van olyan emberekre, akik a fegyverükből élnek.

– Esküt tettem apám fegyvereire, Marten árulása miatt.

Marten nincs többé. A feketébe öltözött ember

megette a lelkét. De ezt te is tudod.

– Megesküdtem.

Akkor átkozott vagy.

– Hát akkor szórakozz velem, kurva.

Mohóság.

Az árnyék fölėje suhant, beburkolta. Hirtelen előrobbanó eksztázis a fájdalom galaxisából, olyan halvány és ragyogó, mint az összeomlóban bevörösödő, vénséges csillagok. Hívatlanul arcok lobbantak fel közösülésük csúcspontján: Sylvia Pittston, Alice, a tulli nő, Susan, Aileen, száz másik. Végül, egy örökkévalóság múlva, kijózanodva, holtfáradtan és undorodva ellökte magától a lényt.

Ne! Ez nem volt elég! Ez...

– Hagyj békén – mondta. Föülte, és csaknem lezuhant az oltárról, mielőtt lábra tudott volna állni. A lény tétován megérintette,

(lonc, jázmin, édes rózsajaj)

ő pedig térdre hullva, erőszakosan ellökte magától.

Feltápáskodott, és részegen tántorogni kezdett a sziklakör széle felé. Keresztülvonszolta magát a kövek között, érezte, nagy súly hullik le a válláról. Reszketegen, zihálva sóhajtott. Miközben továbbindult, érezte, hogy a lény bőrtöne rácsainál állva figyeli őt, amint távolodik. Vajon mennyi idő múlva kél át megint valaki a sivatagon, és találja meg itt ezt az éhes és magányos lényt? Egy pillanatra törpének érezte magát az idő lehetőségei mellett.

– Maga beteg!

Jake fürgén fölpattant, amikor a harcos bebotorkált az utolsó fák közül a táborba. A fiú a tüzecke maradványai mellett kuporgott, bánatosan szopogatta a nyúl csontjait, az állkapocs a térdén hevert. Olyan aggodalmas pillantással szaladt oda a harcoshoz, hogy Rolandot teljes súlyával nyomasztani kezdte jövőendő árulása – amelyet, úgy érezte, még sok

más árulás követhet.

– Nem – mondta. – Nem beteg. Csak fáradt. Kimerültem. – Szórakozottan az állkapocsra mutatott. – Azt már eldobhatod.

Jake azonnal és hevesen elhajította, majd beletörölte a kezét az ingébe.

A harcos leült – jóformán elzuhant. Érezte fájó izületeit, megviselt, dagadt tudatát, ami a meszkalin kellemetlen utóhatása volt. A heréi tompán, fájdalmasan lüktettek. Körülményes, gondolattalan lassúsággal sodort magának egy cigarettát. Jake figyelte. A harcos hirtelen szerette volna elmondani neki, amit megtudott, azután rémülten vetette el a gondolatot. Azon töprengett, nem fog-e megsemmisülni egy része, például a tudata vagy a lelke?

– Ma éjjel itt alszunk – mondta. – Holnap hegyet mászunk. Kicsit később elmegyek, megnézem, nem tudok-e lőni valamit vacsorára. Most aludnom kell. Rendben?

– Hát persze.

A harcos bólintott, leheveredett. Amikor fölébredt, hosszú árnyak kereszteztek a kicsiny, füves tisztást. – Rakj tüzet – mondta Jake-nek, és odadobta neki a kovát és az acélt. – Tudod használni?

– Azt hiszem, igen.

A harcos megindult a füzes felé, azután balra fordult, megkerülve a sűrűt. Egy dús fűvű tisztásnál az árnyékba húzódott, némán megállt. Halványan, de tisztán hallotta a *klikk-klikk-klikk-et*, amint Jake összeütötte a tűzszerszámokat. Tíz, tizenöt, húsz percig állt mozdulatlanul. Három nyúl közeledett, a harcos lőtt. A két kövérebbet eltalálta, megnyúzta, kibelezte, majd visszavitte a táborba. Jake megrakta a tüzet, a víz már gőzölgött.

A harcos biccentett. – Jó munka!

Jake elpirult örömeiben. Némán visszaadta a kovát

és acélt.

Amíg a leves főtt, a harcos fölhasználta a maradék világosságot, hogy visszamenjen a fűzesbe. Az első tavacska közelében vagdosni kezdte az ingoványos parton nőtt, kemény indákat. Később, amikor a tűz zsarátnokká ég, Jake pedig elalszik, kötéllel fonja őket, amelyet esetleg használhatnak majd: Valamiért úgy vélte, nem lesz különösebben nehéz a kapaszkodás. Úgy érezte, tudja, mi lesz a sorsa, és ezen már nem is csodálkozott.

Az indák zöld nedvet sirtak a kezére, miközben visszavitte őket Jake mellé.

A nappal keltek, fél óra alatt összecsomagoltak. A harcos reménykedett, hogy lóhet még egy nyulat a mezőn, ahova legelni jártak, de nem volt sok idejük, és egyetlen nyúl sem mutatkozott. Maradék élelmük batyuja most már olyan könnyű és kicsi lett, hogy Jake is könnyedén vihette. Megkeményedett a fiú; látszott rajta.

A harcos vitte a vizüket, amelyet frissen merítettek a patakból. A három indából font kötelet a dereka köré tekerte. A sziklakört széles ívben elkerülték (a harcos félt, hogy a fiúban újra fölbredhet a félelem, de amikor elhaladtak fölötte egy köves lejtőn, Jake csupán futó pillantást vetett rá, azután a levegőben szitáló madarat figyelte). A fák hamarosan összetöpörödtek s kiszikkadtak. A törzsek megcsavarodtak, a gyökerek mintha viaskodtak volna a földdel a nedvesség utáni gyötrelmes kutatásban.

– Minden olyan öreg – mondta Jake borúsan, amikor megpihentek. – Semmi fiatal nincs itt? A harcos elmosolyodott, és könyökével oldalba bökte. – Te az vagy – mondta.

– Nehéz lesz a hegymászás?

A harcos kíváncsian nézett rá. – A hegyek magasak. Nem gondolod, hogy tényleg nehéz lesz?

Jake visszaneézett, borongó csodálkozással. – Nem.

A nap a zenitre érkezett, ahol mintha rövidebb ideig tartózkodott volna, mint bármikor sivatagi vándorlásuk során, azután lenyugodott, visszaadva a vándoroknak az árnyakat. Sziklapadok türemlettek ki a lejtőből, mint földbe temetett óriásfotelek karjai. A dús fű sárgává aszott. Végül kürtőszerű, mély szakadék állta útjukat, amelyet csak úgy kerülhettek ki, hogy megmásztak egy alacsony, málladozó szirtet. Nem csalta meg őket a sejtésük: valóban könnyű volt kapaszkodni, mert a repedések lépcsőzetessé tördelték az ősi gránitfalat. A tetőn, a másfél méter széles nyergen megálltak, és visszapillantottak a sivatagba zuhanó meredélyre. A pusztaság irdatlan sárga mancsként markolta a hegyvidéket. Távolabb szemvakító fehér pajzsként villogott, mielőtt belemosódott volna a reszkető hóhullámokba. A harcos kissé meghökkent a gondolattól, hogy ez a homokpuszta csaknem meggyilkolta. Onnan, ahol álltak, a friss hűvösségben, a sivatag csakugyan lenyűgöző volt, de azért nem tűnt halálosnak.

Folytatták a hegymászást, kőomlásokon kúsztak, térdrogyasztva kapaszkodtak kvarc- és csillámerektől sziporkázó, ferde sziklasíkokon. Kellemesen langyos volt a kő, ám a levegő határozottan lehűlt. Késő délután a harcos mennydörgés halk moraját hallotta. A heglánc emelkedő vonala azonban eltakarta a túlnani eső látványát.

Amikor az árnyak lilásra kezdtek válni, letáboroztak egy kiugró sziklaeresz alatt. A harcos alul-fölül rögzítette takaróikat, amolyan fészkerfélét mesterkedett belőlük. Ültek a bejáratnál, nézték, ahogy az ég felhővel takarja be a világot. Jake a szakadék fölött lóbálta a lábát. A harcos az esti cigarettáját sodorta, és mulatva figyelte a gyereket.

– Nehogy forogjál álmodban – figyelmeztette –,

különben a pokolban ébredsz föl.

– Nem fogok – válaszolta komolyan Jake. – Az anyám azt mondja... – elhallgatott.

– Mit mond?

– Hogy úgy alszom, mint egy halott – fejezte be Jake. A harcosra nézett, aki látta, hogy a gyerek megremegő szájjal igyekszik visszaparancsolni a könnyeit – *ez csak egy kisfiú*, gondolta, és belé nyilallt a fájdalom, ahogy a borzongás szokott, mikor az ember túl sok hideg vizet locsol a homlokára. *Csak egy kisfiú. Miért?* Ostoba kérdés. Amikor egy testben vagy lélekben megsebzett fiú ezt kérdezte Corttól, akinek az volt a dolga, hogy beleverje a harcosok fiaiba a szükséges tudás alapjait, az öreg, forradásos harci gép azt válaszolta: – *Hogy mért? Azért. Ne törődj a mértekkel, húgyagyú! Te csak állj talpra! Talpra! Fiatal még a nap!*

– Miért vagyok itt? – kérdezte Jake. – Miért felejtettem el mindent a korábbi életemből?

– Mert a feketébe öltözött ember idehozott – válaszolta a harcos. – És a Torony miatt. A Torony valamiféle... energiakapcsolatban áll. Az időben.

– Ezt nem értem!

– Én sem – ismerte el a harcos. – De valami történik. Még a tulajdon időben is. „A világ megy tovább”, ahogy mi szoktuk mondogatni... mindig ezt mondjuk. De most gyorsabban megy. Valami történt az idővel.

Csöndesen üldögéltek. Gyenge, de csipős szél nyaldosta a lábukat, és mély *húúúú* hangon dudált valamelyik lenti hasadéokban.

– Maga honnan jön? – kérdezte Jake.

– Egy olyan helyről, amely nem létezik többé. Ismered a Bibliát?

– Jézus meg Mózes. Hát persze.

A harcos elmosolyodott. – Így van. Az én hazámnak bibliai neve volt: Új-Kánaánnak hívták. A tejjel-

mézzel folyó ország. A bibliai Kánaánban állítólag akkora szőlőfürtök termettek, hogy saroglyán kellett szállítani. Nálunk nem nőtt ekkorára, de azért szép vidék volt.

– Hallottam Ulyssesről – mondta habozva Jake. – Ő a Bibliában szerepel?

– Lehet – biccentett a harcos. – A Könyv mostanra elveszett... kivéve azt, amit az emlékezetembe véstem.

– De hát a többiek...

– Nincsenek többiek – válaszolta a harcos. – Én vagyok az utolsó.

Emelkedni kezdett az apróra sorvadt hold, és ferde pillantással nézett a sziklagubancra, ahol ültek.

– Szép volt? Az országa... a földje.

– Gyönyörű – felelte szórakozottan a harcos. – Voltak mezők, folyók, hajnali párák. De mindez csak szép. Az anyám szokta ezt mondani... és azzal folytatta, hogy az igazi szépség a rend, a szeretet és a fény.

Jake semmitmondóan hümmögött.

A harcos szívta a cigarettáját, és arra gondolt, milyen is volt – az éjszakák a hatalmas nagyteremben, ahol sok száz ékesen öltözött alak leng lassú, egyenletes keringőlépésekkel vagy a *pol-kam* fürgébb, könnyedebb ritmusára, Roland karjában Aileen, akinek szeme szebben ragyog a legdrágább ékköveknél, kristályba foglalt villanykörték világítják meg a kurtizánok frissen fésült frizuráját és félig-meddig cinikus szerelmeiket. A terem irdatlan fénysziget, a korát nem is tudják, mint ahogy a Fő térét sem, amelyet majdnem száz sziklakastély vesz körül. Tizenkét éve látta utoljára, és mikor örökre elhagyta, fájó szívvel fordított hátat neki, hogy először vegye üzöbe a feketébe öltözött embert. A falak már akkor, tizenkét éve leomlottak, gyom nőtt az udvarokon, denevérek lógtak fürtökben a nagyterem gerendái között, fecskék csivitelésétől, halk

suhanásától visszhangoztak a galériák. A mezők, ahol Cort íjászatra, pisztolylövésre, solymászatra tanította őket, eltűntek a széna, a komócsin és a vadszőlő indái alatt. Az óriási, kongó konyhában, ahol egykor Hax tartotta füstös, jószagú udvarát, Lassú Mutánsok groteszk telepe fészkelte, akik éléskamrák és árnyékos oszlopok irgalmas sötétjéből leselkedtek utána. Penész nyirkos bűze szorította ki a sülő marha- és disznóhústól szaftos, meleg párát, és hatalmas bolondgombák nőttek a sarkokban, ahol még a Lassú Mutik sem mertek tanyát ütni. A pincegádor óriási tölgyfa ajtaja nyitva állt, innen tört elő a legocsmányabb bűz, a megecetesedett boré, amely ellentmondást nem tűrő, sallangtalan véglegességgel jelképezte a pusztulás és a bomlás kegyetlen tényeit. Nem került nagy vívódásába, hogy délnek forduljon és az egészszet maga mögött hagyja, de azért fáj a szíve.

– Háború volt? – kérdezte Jake.

– Még jobb – válaszolta a harcos, és elpöccintette cigarettájának utolsó füstölgő parazsát. – Forradalom. Minden csatát megnyertünk, és elvesztettük a háborút. Senki sem nyert, talán csak a dögevők. Nekik még éveken át terített asztaluk volt.

– Szerettem volna ott élni – mondta Jake vágyakozva.

– Más világ volt – vont vállat a harcos. – Ideje lefeküdni.

Az árnyékká halványodott fiú az oldalára fordult, maga köré csavarta a lazán ráterített pokrócot. A harcos még talán egy órán át örködött fölötte, sorra véve hosszadalmas, józan gondolatait. Az ilyen elmélkedés újdonság volt számára, még kedves is a maga bánatos módján, ám egy fikarcnyi gyakorlati értéke sem volt; nem adott más megoldást Jake problémájára, mint amit a jósdá ajánlott, az pedig egyszerűen lehetetlen. Elképzelhető, hogy ez a

helyzet tragikus, ám a harcos ezt nem látta; ő csak az elrendelést érezte, amely elejétől fogva vezette. Végül felülkerekedett igazi énje, és ő álomtalan mély álomba merült.

Másnap nehezebbé vált az araszoló kapaszkodás a hágó V-je felé. A harcos ráérősen haladt, még mindig nem sietett. A lába alatti holt kő nem őrizte meg a feketébe öltözött ember nyomát, de azért tudta, hogy itt járt előttük. És nem csak azért, mert a heglábnál látták Jake-vel a fölfelé kapaszkodó apró bogarat. Zsíros szag csapott gúnyosan az orrába, csaknem olyan keserű, mint a sátánfű bűze.

Jake haja megnőtt és enyhén göndörödött napégette nyaka tövében. Keményen kapaszkodott, biztos lábbal lépett, akkor sem látszott rajta tériszony, amikor egy hasadékot kereszteztek vagy a sziklák peremén másztak. Már kétszer előfordult, hogy olyan helyen is továbbment, ahova a harcos nem tudta követni. Jake a sziklára erősített egy kötelet, így a férfi képes volt utánakapaszkodni.

Másnap reggel egy hideg, nedves felhőfolton haladtak át, amely éppen ráhenteredett a lenti kuszált kősviatagra. A mélyebb üregekben megmaradt a kemény porhó. Ragyogott, mint a hegyikristály, és száraz volt, akár a homok. Délután az egyik ilyen hófolton egyetlen lábnyomot találtak. Jake egy pillanatig félős bűvölettel bámulta, majd olyan rémülten nézett föl, mintha azt várná, hogy a feketébe öltözött ember egyszer csak megjelenik saját lábnyomán. A harcos megveregette a vállát, és előremutatott: – Indulj. Múlik az idő.

Később, a nap utolsó sugarainál letáboroztak egy széles, egyenes sziklaperemen, amely északkeletre volt a hegység szívébe hasító hágótól. A levegő dermesztő volt; látszott a lélegzetük, és az alkony lilászvörös utóizzásában irreálisan morgott a nyálkás

mennydörgés.

A harcos arra gondolt, hogy a gyerek ismét kérdegetni fogja, de Jake meg se mukkant, szinte azonnal álomba zuhant. A harcos követte példáját. Ismét a föld alatti sötét kazamatáról álmodott, ismét ott volt Jake alabástromszentként, homlokában a szöggel. Zihálva ébredt, ösztönösen az állkapocsért nyúlt, amely nem volt velük többé, azt várta, hogy az ősberek fűvere tapint, de csak a sziklát érezte és tüdejében a hideg, ritka levegőt. Jake mellette aludt, de az ő álma sem lehetett zavartalan: hánykolódott, tagolatlan szavakat motyogott, saját kísértetei üldözték. A férfi szorongva elnyúlt mellette, és ismét elszunnyadt.

Újabb hét telt el, mire elérték a kezdet végét, ami a harcosnak azt jelentette, hogy befejeződött a szülőföldje végromlásával és a hármak összegyülekezésével elkezdődött, kanyargós prológos. Jake-nek a másik világban elszenvedett, különös halál nyitott kaput, a harcosnak pedig egy még különösebb halál: a végtelen hajsza a feketébe öltözött ember után egy olyan világon át, amelynek se térképe, se emlékezete. Cuthbert és a többiek eltűntek, vége valamennyiüknek: Randolphnak, Jamie de Currynek, Aileennek, Susannek, Martennek (igen, levonszolták, volt tűzharc, de még az a szőlőfürt is keserű volt). És most már csak hárman maradtak a régi világból, három zord lap egy félelmetes pakli cigánykártyából: a harcos, a fekete ember és a Setét Torony.

Egy héttel azután, hogy Jake fölfedezte azt a lábnyomot, rövid időre szembenézhetek a feketébe öltözött emberrel. Abban a pillanatban, abban az örökkévalósággá nyúló pillanatban a harcos majdnem megértette magának a Toronynak a roppant jelentőségét.

Délnyugat felé tartottak, talán útjuk felénél járhattak a gigászi hegyvonulaton át, és éppen amikor

először látszott igazán nehéznek a továbbjutás (fölöttük mintha kifelé dőltek volna a jeges sziklaperemek és előtüremelő sziklák, amitől a harcosnak kellemetlen szédülése támadt), ismét ereszkedni kezdett a szűk hágó. Fűrészesen kanyargó ösvény vezetett le egy szakadékba, amelynek fenekén még magasabb régiókból érkezett hegyi patak fortyogott palaszürkén, jeges partok között.

Azon a délutánon a fiú megállt és visszanezett a harcosra, aki azért állt meg, hogy lemossa arcát a patak vizével.

– Érzem a szagát – mondta Jake.

– Én is.

Előttük emelkedett a hegység utolsó védvonala: egy felhős végtelenségbe nyúló, megmászhatatlan, titáni gránitsánc. A harcos minden pillanatban várta, mikor vezeti őket a patak egy hatalmas vízesés, meg a járhatatlan, sima szikla zsákutcájába. De itt a levegőnek valami sajátságos torzító hatása volt, ami nagy magasságokban mindennapos jelenség, így még egy napba telt, mire elérték a gránitfalat.

A harcost ismét elfogta az a félelmes előérzet, hogy minden a markában van. Végül már küzdenie kellett magával, nehogy futásnak eredjen.

– Várjon! – kiáltott hirtelen a gyerek. Éles kanyarhoz értek; a víz hatalmas energiával fortyogott és habzott a fölébe hajló, gigászi homokkószirt körül. Egész délelőtt a hegység árnyékában haladtak, a szakadék egyre keskenyedett.

Jake erősen reszketett, az arca elsápadt.

– Mi a baj?

– Menjünk vissza – suttogta a fiú. – Gyorsan menjünk vissza!

A harcos arca megkövült.

– Kérem! – A gyerek arca megnyúlt, álla reszketett az elfojtott szenvedéstől. A súlyos kőfal mögül most is hallatszott a mennydörgés, olyan kitartással, mint

föld alatti gépek moraja. Azt a szelet eget, amit láttak, vadul gomolygó szürkéségbe öltöztették az összetalálkozó és csatára kelő meleg és hideg áramlatok.

– Kérem, *kérem!* – A fiú fölemelte az öklét, mintha mellbe akarná vágni a harcost.

– Nem.

– Maga meg fog ölni – mondta döbbenten a fiú. – Először ő ölt meg, most maga fog.

A harcos érezte a száján a hazugságot, és kimondta: – Nem lesz baj. – Majd egy még nagyobb hazugsággal folytatta: – Én majd vigyázok rád. Jake arca elszürkült, és nem szólt többet. Kelletlenül kinyújtotta a kezét, megkerülték a kanyart, és szembetalálták magukat a végső emelkedővel, meg a feketébe öltözött emberrel.

Alig hat méterrel fölöttük állt, jobbra a sziklafal irdatlan, tépett szélű hasadékából előzúduló vizeséstől. Csuklyás köpenyét láthatatlan szél lobogtatta-cibálta. Egyik kezében botot tartott, a másikat gúnyos üdvözlésre nyújtotta. Prófétaának látszott, a végítélet prófétájának a sziklaperemen, a rohanó ég alatt, és úgy beszélt, mint Jeremiás.

– Harcos! Milyen jól beteljesíted a régi jóslatokat! Jó napot és jó napot és jó napot! – Fölnevetett, a visszhang túlharsogta még a zuhatag bömbölését is. Még a parancs sem futott végig az idegpályán, mire a harcosnak markában volt a két pisztoly. Jobbra mögötte apró árnyként lapult a fiú. Roland háromszor lött, mielőtt visszanyerte az uralmat áruló kezei fölött. A sziklavölgy ide-oda dobta a bronz visszhangot a szél és a víz harsogása fölött.

Gránitszilánkok permete szóródott a feketébe öltözött ember fejére; egy második a csuklyája bal oldalára; egy harmadik a jobbra. A harcos mindháromszor mellétalált.

A feketébe öltözött ember fölnevetett, erőteljes,

szívből jövő nevetéssel, mintha versenyre akarna kelni a pisztolylövések halkuló visszhangjával.

– Ilyen könnyen megölnéd az összes választ, harcos?

– Gyere le – válaszolta a férfi. – Itt válaszolj.

Ismét az a harsány, gúnyos hahota.

– Nem a te lövedékeidtól félek én, Roland, hanem attól, ahogy a választ értelmezed.

– Gyere le!

– Majd inkább a másik oldalon – mondta a feketébe öltözött ember. – A másik oldalon majd tanácskozunk.

Szeme Jake-re villant, és hozzátette:

– Csak mi ketten.

Jake nyűszítő sírással hőkölt hátra. A feketébe öltözött ember megfordult, köpenye denevérszárnyként csapkodott a szürke levegőben, és eltűnt a zuhatagot okádó sziklahasadékban. A harcos komor önfegyelemmel nem küldött golyót utána – *ilyen könnyen megölnéd az összes választ, harcos?*

Csak a szél és a víz hangja zúgott, amelyek évezredek óta süvöltenek e sivár helyen. A feketébe öltözött ember mégis itt volt. Tizenkét év után Roland közelről látta, beszélt vele. A feketébe öltözött ember kinevette.

A másik oldalon majd tanácskozunk.

A kisfiú tompa, belenyugvó birkatekintettel nézte, és reszketett. A harcos egy pillanatra Alice-nak, a tulli nőnek az arcát látta Jake nyakán, a heg néma vádként sötétlett a homlokán, és ő vadul gyűlölte mindkettejüket (csak jóval később fog eszébe jutni, hogy Alice-nak ugyanott volt a sebhelye, mint az álombeli Jake homlokában a szög). A fiú, mintha megérezett volna valamit a gondolataiból, nyöszörögni kezdett, ám egy pillanat múlva összeprérelt szájjal elhallgatott. Megvoltak benne a nagy emberek adottságai, a maga idejében talán belőle is nagy harcos vált volna még.

Csak mi ketten.

Valahol mélyen, testének egy ismeretlen üregében a harcos olyan gyilkos szomjúságot érzett, amelyet aligha olthatott volna borral. Világok reszkettek szinte itt, az ujjai között, és ő ösztönösen küzdött a rontás ellen, ám a hidegebb ész tudta, hogy az ilyen küzdelem hiábavaló, és mindig is az marad.

Dél volt. Főlnézett, és utoljára megmerítette becsületességének törekeny napkorongját a tolongó felhőktől zaklatott világosságban. Senki sem fizet érte ezüsttel, gondolta. A gonoszság ára – akár szükséges, akár nem – csakis a hús.

– Gyere vagy maradj – mondta.

A fiú némán ránézett. Ebben a végső és életfontosságú pillanatban, amikor eloldotta magát az erkölcsi alapelvektől, a harcos számára nem volt többé Jake, csupán fiú, semleges létező, akit mozgatni, használni lehet.

Valami sikoltott a széljárta csöndben; mindketten hallották.

A harcos elindult, Jake egy pillanattal később követte. Együtt mászták meg a jéghideg vízesés melletti girbegurba sziklát, és ugyanott álltak meg, ahol korábban a feketébe öltözött ember. Együtt léptek be a nyílásba, ugyanott, ahol az eltűnt, majd elnyelte őket a sötétség.

A LASSÚ MUTÁNSOK

A harcos álmatagon fel-felröppenő, majd ereszkedő hangon mesélt Jake-nek:

– Hárman voltunk: Cuthbert, Jamie és én. Nem kellett volna ott lennünk, mert még egyikünk sem lépett ki a gyerekkorból. Ha elkapnak, Cort megnyúz. De nem kaptak el. És nem hinném, hogy bárkit előttünk elkaptak volna. A fiúknak, ha magukban vannak, muszáj felpróbálniuk az apjuk nadrágját, parádézniuk benne a tükör előtt, azután visszaakasztaniuk a fogásra; ez is ilyesmi volt. Az apák úgy tettek, mintha nem vették volna észre, hogy a ruha másképp lóg, mintha nem látták volna a cipőkrémmel mázolt bajusz maradványát a gyerek orra alatt. Érted?

A fiú nem szólt. Azóta hallgatott, hogy elhagyták a napvilágot. A harcos kapkodva, lázasan beszélt, hogy kitöltse ezt a csöndet. Nem nézett vissza a fényre, miközben behatoltak a sötétbe a hegy alatt, de a fiú igen. A harcos a gyerek arcának puha tükréről olvashatta le a nappali fény fogyatkozását: most halvány rózsaszín; most tejüveg; most fakó ezüst; most az alkony utolsó hamvas izzása; most semmi. A harcos hamis fényt csiholt, továbbmentek.

Most tábort vertek. Nem hallották a feketébe öltözött ember visszhangját. Talán ő is megállt pihenni. Az is lehet, hogy vezérfény nélkül suhant tova az éjszaka tárnáin át.

– Évente egyszer tartották a Nagyteremben – folytatta a harcos. – A Nagyapák Csarnokának hívtuk. De csak Nagyterem volt az.

Csöpögő víz neszét hallották.

– Udvari szertartás – nevetett lenézően a harcos. Az érzéketlen falak eszelős harákolásként verték vissza a hangot. – A régi időkben, ahogy a könyvek mondják, a tavaszt köszöntötték vele. De hát tudod, a civilizáció...

Elhallgatott, képtelen volt szavakba foglalni azt a

változást, ami ebben az elgépiesedett főnévben rejlett, a halott romantika meddő kísértetét, amelyet a fény és a szertartások kényszerű mesterséges lélegeztetése tartott életben; hogy a Nagyteremben járt húsvét esti udvari tánc mértani lépései szorították ki a szerelem nyers tombolását, amelyre már csak ösztönei emlékeztek halványan. Üres páváskodás az egykori lelket sorvasztó, közönséges, sodró szenvedélyek helyén.

– Valami dekadenset hoztak ki belőle – folytatta. – Játékot. Mulatságot – folytatta a harcos, az aszkéták öntudatlan viszolygásával. Ha erősebb a fény, amely megvilágítja, látni lehetett volna, hogy nyers szomorúság ömlik el rajta. Ám legfontosabb erőforrásai nem apadtak el, nem gyengültek. Az arcán még mindig feltűnően látszott, hogy nincs képzelőereje.

– De a bál – mondta. – A bál...

A fiú nem szólt.

– Volt öt kristálycsillár, súlyos üvegből, villanyvilágítással. Minden világos volt, a világosság szigete. Felkúsztunk az öreg balkonokra, amelyekről azt állították, hogy nem biztonságosak. De hát mi gyerekek voltunk. Mi voltunk legfelül, lenézhattünk mindenre. Nem emlékszem, hogy bármelyikünk megszólalt volna. Csak bámultunk és bámultunk órákon át.

Volt ott egy nagy kőasztal, amelynél a harcosok és asszonyaik ültek, a táncolókat figyelve. Néhány harcos is táncolt, de csak néhány. A fiatalabbja. A többiek csak ültek, és nekem úgy rémlett, hogy félig-meddig zavarba ejti őket a fény, a civilizált világítás. Tisztelték őket, félték tőlük, az őrizőktől, de afféle lovászoknak tüntek az uracsok és finom hölgyeik között...

Négy kerek forgóasztal roskadásig volt ennivalóval.

A kukták egyfolytában futkostak, este héttől hajnali háromig. Az asztalok az óramutató irányában forogtak, és mi éreztük a disznósült, a marhaszelet, a homár, a csirke, a sült alma illatát. Volt fagyalt és cukorka is. Rablóhús hosszú nyársakon, flambírozva.

Marten ott ült apám és anyám mellett – még abból a magasból is megismertem őket –, egyszer táncolt az anyámmal, lassan, forogva, a többiek helyet hagytak nekik a parketten, és megtapsolták őket, amikor befejezték. A harcosok nem tapsoltak, az apám lassan fölállt, és nyújtotta a karját anyám felé, aki mosolyogva odament hozzá.

A végzet pillanata volt az, fiam. Olyan pont, mint mikor a Toronynál a dolgok összejönnek, egyben maradnak és hatalmat nyernek az időben. Az apám átvette az irányítást, és elismerték, hogy ő az, aki parancsol. Marten tudomásul vett, apám parancsolt. A felesége, az anyám odament hozzá, ő volt a kapocs közöttük. Az áruló. Az apám volt a fény utolsó ura.

A harcos lenézett a kezére. A kisfiú még mindig nem szólt semmit. Az arcán elgondolkodó kifejezés ült.

– Emlékszem, hogyan táncoltak – folytatta a harcos halkan. – Az anyám és Marten, a varázsló. Emlékszem, hogyan táncoltak, lassan, forogva, együtt és külön, az udvari illem régimódi lépései szerint. Mosolyogva nézett le a gyerekre. – De tudod, ez azért semmit sem jelentett. Mert a hatalom valahogy a másé lett, senki sem tudta, hogyan, de mindenki megértette, és az anyám mindenestül ahhoz volt hozzáláncolva, aki ezt a hatalmat birtokolta és gyakorolta. Talán nem így volt? Talán nem ment vissza az apámhoz, amikor vége lett a táncnak? És nem fogta meg apám kezét? Nem tapsolták meg? Nem zúgott az egész terem az örömfűk és puhány asszonyaik magasztalásától és dicséretétől? Így volt? Így volt?

Keserű víz csöpögött a távoli sötétségben. A fiú egy szót sem szólt.

– Emlékszem, hogyan táncoltak – mondta halkán a férfi. – Emlékszem, hogyan táncoltak... – Úgy nézett a láthatatlan kőmennyezetre, mint aki ordítani, szitkozódni akar, mindjárt nekitámad az érzéketlen gránit tehetetlen tonnáinak, amelyek eltúrték apró életüket megkövült zsigereikben.

– Milyen kéz foghatta azt a kést, amely apám halálát okozta?

– Fáradt vagyok – sóhajtotta vágyakozva a fiú. A harcos némaságba süllyedt, a fiú lefeküdt, tenyerébe hajtotta az arcát. Előttük remegett az apró láng. A harcos sodort magának egy cigarettát. Mintha még mindig a csillárfényt látta volna az emlékezés gúnyos csarnokában, és az ünneplés harsogását hallotta volna. Üresen csengett egy üres földön, amely már akkor is reménytelenül próbált ellenállni az idő szürke óceánjának. Fájt neki a fény szigete, azt kívánta, bár sose kellett volna látnia sem azt, sem apja felszarvazását.

Orrán-száján egyszerre engedte ki a füstöt, és lenézett a fiúra. Vajon, gondolta, milyen köröket teszünk meg a föld belsejében? Meddig tart, amíg ismét megpillantjuk a napfényt?

Elaludt.

Amint a férfi hosszan, egyenletesen, szabályosan kezdett lélegezni, a kisfiú kinyitotta a szemét, és olyan kifejezéssel nézett rá, amely leginkább a szeretetre hasonlított. Szembogara még érzékelte a tűz utolsó fényét, azután a láng ellobbant, a gyerek is elaludt.

A harcos időérzekének java részét elvesztette a változatlan sivatagban; a maradék itt, a hegy méhében, a fénytelen tárnákban veszett el. Egyiküknek sem volt időmérője, maguknak az óráknak a fogalma is elveszítette a jelentését. Bizonyos értelemben az időn kívül léteztek. Egy nap

egy hétig is tarthatott, vagy egy hét egy napig. Mentek, aludtak, ettek valamicskét. Egyetlen társuk a víz mennydörgő rohanása volt, amely utat vágott magának a kőben. Követték, ittak sima, ásványi sókkal teli medréből. A harcosnak néha úgy rémlett, hogy lidércfényre emlékeztető illékony lobbanásokat lát a felszín alatt, de feltételezte, hogy ezek csak agyának játéka, mivel az még nem felejtette el a fényt.

Mindazonáltal figyelmeztette a fiút, hogy ne lépjen bele a vízbe.

A fejében levő távolságmérő kitartóan hajtotta őket előre.

A patak melletti ösvény (mert az volt; sima, enyhén homorúvá kopott) mindig fölfelé, a forrás irányába tartott. Szabályos időközökben ívelt kőoszlopok mellett haladtak el, amelyekbe vasgúrókat rögzítettek; valaha talán ökröket vagy igáslovakat kötöttek ki hozzájuk. Mindegyiken volt egy acéldoboz és abban egy villanylámpa, de egyik sem működött.

A harmadik alvás előtti pihenéskor a fiú kicsit elbódorgott. A férfi hallotta a kavicsok zörgését, ahogy vigyázva haladt előre.

– Óvatosan! – szólt után. – Nem látod, hol vagy.

– Mászom. Ez... nahát!

– Mi az? – kérdezte a harcos félig fölemelkedve; keze a fegyverére siklott.

Kis szünet. A férfi hasztalanul erőltette a szemét. – Azt hiszem, vasúti sín – mondta bizonytalanul a gyerek.

A harcos fölállt, és óvatosan elindult Jake hangjának irányába, egyik előrenyújtott lábával tapogatva gödrök után.

– Ide! – Egy kéz nyúlt feléje, és megérintette a férfi arcát. A kisfiú nagyon jól tájékozódott a sötétben, jobban, mint a harcos. A szembogara annyira kitégült, hogy szinte nem is maradt

szivárványhártyája: ezt akkor vette észre a harcos, amikor gyatra kis világosságot csinált. A szikla méhében nem volt tüzelő, amit magukkal hoztak, az gyorsan hamuvá lett. Időnként csaknem elviselhetetlen vágy fogta el őket, hogy fényt gyűjthassanak.

A kisfiú egy ívelt sziklafal mellett állt, amelyen párhuzamos fémszálak haladtak a sötétségben. Mindegyiken fekete buborékok voltak, amelyek valaha elektromosságot vezethettek. Mellette, alatta, alig néhány centire a kőpadlótól, párhuzamos vasösvény fénylett. Vajon mik haladhattak ezen valaha? A harcos csak valami fekete villanyhengereket tudott elképzelni, amint rémült fényszórókkal rohannak előre az örök éjszakában. Még sohasem hallott ilyesmiről. De hát csontvázak is éppúgy léteznek a világban, mint démonok. Egyszer összeakadt egy remetével, aki azáltal nyert csaknem isteni hatalmat holmi nyomorult pásztorok fölött, hogy volt egy ősrégi benzinpumpája. Ott kuporgott mellette, fél karral tulajdonosi mozdulattal átölelte, és vadul fröcsögve tartott baljós szentbeszédeket. A még csillogó acélcsapot, amely rothadó gumicsőben folytatódott, néha a lába közé vette. A pumpán tökéletesen olvasható (bár vastagon rozsdás) betűkkel ismeretlen értelmű felirat állt: *AMOCO. Ólommentes.* Amocóból egy mennydörgésisten totemje lett, akinek birka-hekatombákkal áldoztak a félőrült hívek.

Roncsok, gondolta a harcos. Értelmetlen roncsok a homokban, ahol valaha tengerek voltak. Most meg itt van egy vasút.

– Ezt fogjuk követni – mondta.

A fiú semmit sem szólt.

A harcos eloltotta a tüzet, és elaludtak. Amikor a férfi fölébredt, a fiú már ébren volt, az egyik sínen ült, és mit sem látó szemmel bámult a sötétbe.

Vakon haladtak, a harcos elöl, a fiú mögötte, fél lábbal mindig a sánt sűrölva. Jobbról továbbra is kísérte őket a folyó állandó dübörgése. Nem beszélgettek és ez így maradt három éber szakaszon át. A harcos nem érezte szükségét az összefüggő gondolkodásnak vagy tervezésnek. Álomtalanul aludt. A negyedik ébrenlét és előrehaladás idején szó szerint belebotlottak egy kézihajtányba.

A harcos a mellét ütötte bele, a fiú pedig, aki a másik oldalon haladt, a homlokát. Feljajdult és elesett.

A férfi azonnal tüzet csiholt. – Jól vagy? – Olyan nyersen, már-már zsémbesen szakadtak föl belőle a szavak, hogy összerezzenet.

– Igen. – A fiú óvatosan tapogatta a fejét. Egyszer megrázta, hogy tényleg az igazat mondta-e. Megfordultak, hogy lássák, minek mentek neki. Lapos fémnégyszög kuporgott némán a síneken. Közepén mérleghintaszerű szerkezet. A harcos nem jött rá azonnal, mire való, de a gyerek rögtön fölismerte.

– Ez egy kézihajtány.

– Egy micsoda?

– Kézihajtány – felelte türelmetlenül a gyerek. – Mint a régi filmekben. Nézze.

Föltápászkodott, és odament a fogantyúhoz. Le akarta húzni, de ehhez egész súlyával rá kellett akaszkodnia. Kurtán felnyögött. A hajtány néma időtlenséggel vagy harminc centit gurult előre a síneken.

– Egy kicsit nehezen működik – jegyezte meg a fiú, mintha bocsánatot kérne.

A harcos maga is fölmászott, és lenyomta a kart. A szerkezet engedelmesen előrehaladt, majd megállt. Érezte, hogy egy hajtótengely elfordul alatta. A művelet örömmel töltötte el – a pihenőállomáson látott szivattyút leszámítva évek óta ez volt az első

öreg gép, amely tisztességesen működött –, ugyanakkor nyugtalanította is. Ezzel sokkal gyorsabban célhoz érhetnek. Már megint az átokcsók, gondolta. A feketébe öltözött ember módolta ki, hogy ezt itt megtalálják.

– Klassz, mi? – kérdezte utálkozva a gyerek.

– Mik azok a filmek? – kérdezett vissza a harcos. Jake most sem válaszolt. Álltak a fekete némaságban, mintha kriptában lennének, amelyből elszállt minden élet. A harcos hallotta tulajdon szervei munkálkodását és a gyerek lélegzését. Ez volt minden.

– Álljon az egyik oldalra. Én állok a másokra – mondta Jake. – Maga húzgálja, amíg bele nem lendül. Azután én is tudok segíteni. Először maga húzza meg, azután én. Így haladhatunk. Érti?

– Értem – válaszolta a harcos. Keze tehetetlenül, kétségbeesetten ökölbe szorult.

– De egymagának kell húzgálni, amíg jól bele nem lendülünk – ismételte a fiú, és rápillantott. A harcos előtt élénk színekben felvillant a Nagyterem, amilyen egy évvel a tavaszi bál után volt, a lázadástól, polgárháborútól, megszállástól romosan. Azután Allie jutott eszébe, a sebhelyes tulli asszony, ahogy a gépiesen kilőtt golyók átlökik vonagló testét a halálba. Majd Jamie holtában megkékült arca. Majd Susan eltorzult, síró arca. Minden régi barátom, gondolta a harcos, és ocsmányul vigyorgott.

– Meghúzom – mondta.

Rángatni kezdte a kart.

Most már gyorsabban haladtak a sötétségben, többé nem kellett tapogatniuk. Attól kezdve, hogy a hajtány kidolgozta magából eltemetett korának merevségét, simán gurult. A fiú igyekezett kivenni a részét a munkából, a harcos rövidebb szakaszokban hagyta is dolgozni, de legtöbbször egymaga hajtotta a

szerkezetet, nagy, izomfeszítő húzásokkal-nyomásokkal. Jobbról tovább kísérte őket a patak, néha közelebbről, néha távolabbról. Egyszer valami irdatlan üregben visszhangzott mennydörögve, mintha egy történelem előtti székesegyház hajójában rohanna, máskor meg alig hallatszott a zubogása.

A sebesség és az arcukat legyező szél mintha átvette volna a látás helyét, mert ismét visszakerültek az idő és az okság keretei közé. A harcos úgy becsülte, hogy óránként tíz-tizenöt mérföldes sebességgel haladnak, állandó, alig érzékelhető, de álnokul kimerítő emelkedéssel. Ha megálltak, a harcos úgy aludt, mint akit agyonvertek. Az élelmük már megint majdnem kifogyott. Egyikük sem törődött vele.

A harcos számára a készülődő válság feszültsége éppen olyan növekvő, érezhető és valós volt, mint a kézihajtány okozta fáradtság. Közel jártak a kezdet végéhez. Színésznek érezte magát, aki a színpad közepén áll, néhány perccel azelőtt, hogy fölmenne a függöny: felveszi a megfelelő testtartást, az első sorokat memorizálja, hallja, amint a láthatatlan közönség a programokkal zörögve elfoglalja a helyét. Gyomrát feszes gömbként nyomta az eljövendő szörnyűség, és örült a testedzésnek, ami lehetővé tette, hogy elaludjon.

A fiú egyre kevesebbet szólt, ám amikor megálltak aludni, közvetlenül a Lassú Mutánsok támadása előtt, csaknem félnéken megkérte a harcost, hogy meséljen a férfivá avatásáról.

A harcos a fogantyúnak dőlt, szájában a fogyatkozó dohánytartalékból sodort cigarettával. Már majdnem elmerült a szokásos gondolattalan alvásba, amikor a kisfiú föltette a kérdést.

– Miért akarod tudni? – kérdezte.

A gyerek hangja különös módon makacs volt, mintha a zavarát szeretné elrejteni. – Csak. – Rövid szünet után hozzátette: – Mindig érdekelt a

felnőtség. Annyit hazudnak róla.

– Nincs olyan, hogy felnőni – válaszolta a harcos. – Sose nőttem egyszerre mindenütt. Hol itt fejlődtem, hol ott. Egyszer láttam egy akasztott embert. Ez is része volt a dolognak, bár akkor nem tudtam. Tizenkét évvel ezelőtt otthagytam egy lányt a Király Tornya nevű helyen. Ez egy másik rész volt. Amikor ezek megtörténtek, sohasem tudtam, hogy részei a fejlődésemnek. Csak sokkal később jöttem rá.

Némi feszengeccsel állapította meg, hogy kertel.

– Azt hiszem, része volt a férfitá avatás is – mondta kelletlenül. – Formális volt. Csaknem stilizált; mint egy tánc. – Bántón fölnevetett. – Mint a szerelem. Szerelem és halál, ebből áll az életem. A fiú nem szólt.

– Be kellett bizonyítani, hogy az ember megállja a helyét a csatában – kezdte a harcos.

Nyár, forróság.

Eljött az augusztus, mint egy vámpírszerető, megölte a vidéket és a bérlők gabonáját, fehérre és élettelenre aszalta a kastélyváros környékét. Onnan néhány mérföldre nyugatra, ahol véget ér a civilizált világ, már dúltak a harcok. Kizárólag vészjósló hírek érkeztek, és azokat is eltompította a központra ülepedő hőség. A szarvasmarhák üres tekintettel lógatták a fejüket az istállóban. A disznók nyughatatlanul rőfögtek, nem törődve a közeledő ősszel, amikor fenni kezdik a késeket. Az emberek az adókon és a sorozásokon nyavalyogtak, mint mindig, de most üresség tátongott a fásult politikai szenvedélyek mögött. A központ elkopott, mint egy agyonmosott, agyonjárált, kifacsart, száradni kiakasztott rongyszőnyeg. Szemenként feslett föl a háló, amely az utolsó ékkövet tartotta a világ kebelén. A dolgok szétestek. A föld visszatartotta a lélegzetét a közeledő homály nyarában.

A fiú aki az otthonául szolgáló kőház felső folyosóján téblábolt, érezte ezt, ha nem is értette. Ő is üres és veszedelmes volt.

Három éve akasztották föl a szakácsot, aki mindig adott valami harapnivalót az éhes fiúknak. Azóta ő is jócskán megnőtt. Most, amikor egyetlen szál fakult farmert viselt, látni lehetett, hogy tizennégy éves létére olyan széles a melle és hosszú a lába, amilyen férfikorában lesz. Még nem hált nővel, de a nyugati városrészben élő egyik kereskedő két szutykos lánya már szemet vetett rá. Ő viszonzta az érdeklődést, és most még erősebben érezte. Még a hűvös folyosón is izzadt.

Egykedvűen közeledett anyja lakosztálya felé. El akart menni előtte, föl a tetőre, ahol az enyhe szellő és marka öröme várja.

Éppen az ajtó előtt járt, amikor megállította egy hang:

– Hé, te! Kölyök!

Marten volt az, a varázsló. Gyanús, nyugtalanító lezserséggel öltözködött, fekete szövetnadrágja harisnyaként tapadt a lábára, fehér ingét mellközépig kigombolta. A haja kócos.

A fiú némán bámult rá.

– Gyere be, gyere be! Ne ácsorogj a folyosón! Anyád beszélni szeretne veled. – A szája mosolygott, arca ráncaiban azonban mélyebb, gunyorosabb jókedv rejtőzött, és azalatt nem volt más, mint hidegség.

Az anyja azonban nem úgy festett, mint aki látni akarja. Ott ült egy alacsony támlájú széken, lakosztálya középső fogadószobájának nagy ablakánál, amely a középső udvar forró, üres kövezetére nézett. Bő, hétköznapi köntöst viselt, és egyetlenegyszer nézett a fiúra; gyors, ragyogó, bánatos mosoly volt, mint az őszi nap a patak vizén. A beszélgetés további részében a kezét tanulmányozta.

Mostanában ritkán látta, a bölcsődalok árnya is

csaknem eltűnt az agyából. De azért az anyja még mindig kedves idegen volt, és a fiúban formátlan félelem és kiforratlan gyűlölet ébredt Marten, apjának jobbkeze (vagy bal?) iránt.

És természetesen már eljutottak hozzá holmi pletykák, szófia beszédek, amelyekről ő becsülettel hitte, hogy meg se hallja őket.

– Jól vagy? – kérdezte az anyja lágyan, a kezét bámulva. Marten mellette állt, súlyos, zavarba ejtő keze azon a ponton pihent, ahol az asszony fehér válla átolvadt a hattyúnyakba, és közben mindkettejükre mosolygott. Mosolygás közben barna szeme annyira besötétedett, hogy csaknem feketének látszott.

– Igen – válaszolta.

– Haladsz a tanulmányaiddal?

– Igyekszem – felelte. Mindketten tudták, hogy nem olyan lángész, mint Cuthbert, még csak nem is fürge eszű, mint Jamie. Ő szorgalmas magoló és kötekedő volt.

– És David? – Anyja tudta, hogy szereti a sólymot.

A fiú az atyaián mosolygó Martenre nézett. – Túl van a csúcson.

Az anyja mintha megrándult volna; Marten arca egy pillanatra elsötétült, marka megfeszült az asszony vállán. Azután az anyja kinézett a nappal forró fehérségébe, és minden ugyanolyan lett, mint azelőtt.

Találós kérdés, gondolta a fiú. Játék. De ki játszik kivel?

– Egy sebhely van a homlokodon – jegyezte meg Marten még mindig mosolyogva. – Harcos leszel, mint apád, vagy csak túlságosan lassú vagy?

Ez alkalommal ő rándult meg.

– Mindkettő – felelte. Kínos mosollyal meredt Martenre. Még idebent is rekkenő hőség volt. Marten hirtelen abbahagyta a mosolygást. – Most már mehatsz a tetőre, fiam. Azt hiszem, dolgoz van ott.

De Marten félreértette, alábecsülte. A fesztelenség paródiájaként az alja nyelven beszéltek. Most azonban a fiú a Nemes Nyelvre váltott:

– Az anyám még nem bocsátott el, jobbágy! Marten arca eltorzult, mintha korbáccsal vágtak volna végig rajta. Anyja levegő után kapott, riadtan, szájalmasan, és a fia nevét mondta.

Még mindig ugyanolyan kínosan mosolyogva, a fiú előrelépett.

– Adod-e jelét húségednek, jobbágy? Apám nevében, akit szolgálatsz?

Marten dühödt hitetlenséggel meredt rá.

– Eredj – mondta halkán. – Eredj, keresd meg a kezedet.

A fiú mosolyogva távozott.

Ahogy becsukta az ajtót és elindult arra, ahonnan jött, meghallotta az anyja jajgatását. Kísérteties hang volt.

Azután Marten hahotázott.

A fiú mosolyogva ment tovább a vizsgája elé. Jamie a kofáktól jött, és amikor megpillantotta a gyakorlóudvaron átvágó fiút, odarohant, hogy elmondja Rolandnak a legújabb pletykákat a nyugati felkelésről és a vérengzésről. De meggondolta magát, a szavak elmondatlanok maradtak. Kisgyerekkoruk óta ismerték egymást, együtt hőzöngtek, egymással pofozkodtak, ezernyi fölfedezést tettek a falak között, ahol születtek.

A fiú kínosan vigyorogva, üres tekintettel maga elé meredve sietett el mellette. Cort kunyhója felé tartott, amelynek ablaktábláit behajtották, védekezésül a vad délutáni hőség ellen. Cort ebéd után szunyókált, hogy teljes mértékben élvezhesse az esti kandúrkodást a girbegurba alsóváros mocskos bordélyaiban.

Jamie ösztönös felvillanással tudta, mi következik, félelem és lelkesedés közt őrlődött, hogy

Rolanddal tartson-e vagy a többieket szedje össze.

Azután dermedtsége megtört, kiabálva rontott a főépület felé: – Cuthbert! Allen! Thomas! – Kiáltása gyöngének, erőtlennek tűnt a hőségben. Mind tudták, azon a felfoghatatlan módon, ahogy a fiúk szokták, hogy Roland lesz az első, aki átlépi a vonalat. De túlságosan hamar történt.

Roland borzalmas vigyora annyira földúlta, amennyire egyetlen háborúról, felkelésről, boszorkányságról szóló hír sem lett volna képes. Ez több volt, mint néhány szó egy fogatlan szájból a légyiszkos salátafejek fölött.

Roland odament tanítómestere kunyhójához, berúgta az ajtót. Az kivágódott, neki a sima, durván vakolt falnak, azután visszapattant.

A fiú még sohasem járt itt. Az ajtó egy spártai konyhába nyílt, amely hűvös volt és barna. Egy asztal, két szék, két szekrényke. A kifakult linóleumpadlón fekete nyomok vezettek az asztalig, meg a hűtőszekrénytől a pultig, ahol a kések lógtak.

Egy közéleti szereplő magánélete. Egy erőszakos éjszakai garázda józanságának utolsó fakuló jelei, aki három nemzedék fiait szerette a maga nyers módján, és néhányukból harcost is faragott.

– Cort!

Belerúgott az asztalba, amely keresztülszánkázott a konyhán, neki a pultnak. A falitartóról csörömpölve hullottak le a kések, mint a marokkójáték pálcikái.

A másik szobából nehézkes csoszogás hallatszott, valaki félálomban megköszörülte a torkát. A fiú nem lépett be, tudta, hogy ez csak játék, Cort azonnal fölébredt a kunyhó másik szobájában, egyetlen szeme az ajtó mellett villog, várva, hogy kitörhesse az óvatlan behatóló nyakát.

– Cort, beszédem van veled, jobbágy!

A Nemes Nyelvet használta. Cort kitárta az ajtót. Egyetlen szál vékony alsógatya volt rajta,

tagbaszakadt, karikalábú, csomós izmú testét tetőtől talpig sebhelyek borították. A hasa kereken dagadt előre. A fiú tapasztalatból tudta, hogy az a pocak acélból van. Látó fél szeme kihívóan meredt a fiúra a dudoros és hoporcsos, tar koponyából.

Roland szabályszerűen üdvözölte.

– Ne taníts többé, jobbágy. Ma én tanítlak téged.

– Kicsit korán jöttél, taknyos – vetette oda Cort, de ugyancsak Nemes Nyelven. – Úgy nézem, legalább öt évvel korábban. Csak egyszer kérdezem. Nem akarsz visszakozni?

A fiú száján továbbra is ott ült az a borzasztó, kínos mosoly. Cortnak, aki számtalanszor látta ezt a mosolyt a becsület és becstelenség skarlátegű véres mezején, ez is elegendő válasz volt – talán az egyetlen, amelynek hitelt adott.

– Hát ez baj – mondta szórakozottan a tanítómester.

– Te voltál a legigéretesebb tanítványom, mondhatnám, a legjobb két tucat év alatt. Szomorú lesz látnom, ahogy letörsz és zsákcúba jutsz. De a világ megy tovább. A rossz idők lóháton járnak. A fiú még mindig nem szólt egy szót sem (képtelen lett volna bármilyen összefüggő magyarázatra, ha azt vártak volna tőle), de a félelmetes mosoly most először enyhült meg egy kicsit.

– Mégis, ez a vérvonal – folytatta komoran Cort –, akár van Nyugaton lázadás és boszorkányság, akár nincs. A jobbágyod vagyok, fiam. Tudomásul veszem a parancsodat, és most – még ha soha máskor nem is – szívből meghajlok előtte.

Cort, aki arcul csapta, rugdosta, megvérezte, szidalmazta, kigünyolta, franckóros seggfejnek szidta, fél térdre ereszkedett, és meghajtotta a fejét.

A fiú csodálattal érintette meg tanítója nyakának ráncos, sebezhető bőrét.

– Kelj föl, jobbágy. Szeretetben.

Cort lassan fölállt, és mintha mégis tükröződött

volna valami fájdalom a vonásaira kényszerített szentelen álarc mögött.

–Tékozlás ez. Visszakozz, fiam. Megszegem saját szavam. Visszakozz, várj még!

A fiú egy szót sem szólt.

– Hát jó – mondta Cort szárazzá, hivatalossá vált hangon. – Egy óra múlva. A fegyvert te választod.

– A botodat hozod?

– Mint mindig.

– Hány botot vettek el tőled, Cort? – Ez a kérdés azt jelentette: Hány fiú lépett be a Nagytermen túli szögletes udvarba és tért vissza tanuló harcosként?

– Ma nem vesznek el tőlem botot – felelte vontatottan Cort. – Sajnálom. Csak egyetlenegy esélyed van, fiam. A túl korai vizsgának ugyanaz a büntetése, mint a méltatlanságnak. Nem tudsz várni? A fiúnak ismét eszébe jutott Marten, amint ott áll fölötte hegymagasan. – Nem.

– Jó. Milyen fegyvert választasz?

Semmi válasz.

Cort mosolya feltárta fogainak csorba ívét.

– Kezdetnek elég okos. Egy óra. Tisztában vagy velem, hogy nagy valószínűséggel sohasem látod viszont a többieket, az apádat, vagy ezt a helyet?

– Tudom, mit jelent a száműzetés – válaszolta a fiú halkán.

– Akkor eredj.

A fiú hátra sem nézve távozott.

Pókhálótól és talajvíztől szaglott a csűr nyirkos, hűvös pincéje. A mindenütt jelen levő nap ide is besütött, de nem érződött a nappal forrósága; a fiú itt tartotta a sólymot, és a madár láthatólag jól érezte magát.

David megöregedett, már nem vadászott az égen. Tollai elveszítették a három évvel korábbi sugárzó, állati fényt, tekintete azonban éppen olyan szűrős és mozdulatlan volt, mint azelőtt. Azt mondják, nem

lehet barátod egy sólyom, hacsak nem vagy magad is az: magányos, csupán jövevény a földön, barátok vagy a barátok utáni vágy nélkül. A sólyom mit sem ad az erkölcsre.

David most már öreg sólyom volt. A fiú remélte (vagy túlságosan fantáziátlan volt még a reményhez is?, egyszerűen tudta?), hogy ő maga még fiatal sólyom.

– Szia – mondta halkán, és az ülőke felé nyújtotta a karját.

A sólyom rátelepedett a karjára, mozdulatlanul, csuklya nélkül. Roland másik kezével a zsebébe nyúlt, és előhalászott egy falat szárított húst. A sólyom ügyesen kicsippentette az ujjai közül, és eltüntette.

A fiú nagyon óvatosan simogatni kezdte a madarat. Cort valószínűleg nem hitt volna a szemének, de hát azt sem hitte el, hogy a tanítványa ideje elérkezett.

– Azt hiszem, ma meghalsz – mondta a fiú, és tovább cirógatta a sólymot. – Azt hiszem, áldozat leszel, mint azok a madárkák, amelyeken gyakoroltál. Emlékszel? Nem? Nem számít. Mostantól én vagyok a sólyom.

David csak ült a karján, némán, rebbenéstelen szemmel, élet és halál iránt közömbösen.

– Öreg vagy – folytatta a fiú elgondolkodva. – Talán nem is vagy a barátom. Még egy éve is inkább kellett volna a szemem, mint ez a kis húscafát, igaz? Cort nevetni fog. De ha mi elég közel vagyunk egymáshoz... mi miatt, madár? A kor miatt, vagy barátságból?

David nem válaszolt.

A fiú rátette a csuklyát, megkereste az ülőke végébe hurkolt béklyókat. Kilépett a csürből.

A Nagyterem mögötti udvar igazából nem udvar volt, hanem zöld folyosó, amelynek falait sűrű, kusza sövény alkotta. Időtlen idők óta itt tartották a beavatási szertartást, jóval előbb, még mielőtt Cort

elődje itt lelte volna halálát egy túlságosan ügybuzgó kéztől származó dőfés következtében. Sok fiú távozott férfiként a folyosó keleti végén, ahol mindig a tanítómester lépett be. A keleti vég a Nagyteremre, a civilizációra és a könnyebb világ bonyodalmaira nézett. De még többen somfordáltak el véresen, megverten, örök fiúként a nyugati végén, a hegyek, a kunyhólakók irányába. Azon túl a barbár őserdők voltak, és még azokon is túl a sivatag. Az a fiú, aki férfitá lett, az a sötétből és a tudatlanságból átlépett a fénybe és a felelőségbe. Az, akit megverték, mindörökké hátrálni kényszerült. A folyosó olyan sima és zöld volt, mint egy sportpálya, és éppen ötven méter hosszan nyúlt el.

Rendszerint mindkét vége zsúfolásig telt izgatott nézőkkel és rokonokkal, mert az volt a szokás, hogy a szertartást nagy akkurátussággal előre bejelentették. A leggyakoribb a tizennyolc éves kor volt (akik huszonöt éves korukig nem tették le a vizsgát, általában földbirtokosként tűntek el a sötétben, mert nem voltak képesek szembenézni a tér és a vizsga brutális mindent-vagy-semmit kockázatával). De ezen a napon nem volt ott más, csak Jamie, Cuthbert, Allen és Thomas. A fiúk számára kijelölt helyen csoportosultak, tátott szájjal, őszintén megrettenve.

– A fegyvered, te hülye! – szisszent rá kétségbeesve Cuthbert. – Megfeledkeztél a fegyverről!

– Nem feledkeztem meg – válaszolta a fiú közömbösen. Szórakozottan tűnődött, elérte-e már a hír a főépületeket, az anyját – és Martent. Az apja vadászaton volt, még hetekig nem várták vissza. Emiatt szégyenkezett, de érezte, hogy az apja megértené, ha nem is helyeselné, amit tenni készül. – Cort megjött már?

– Itt van! – hallatszott a folyosó túlsó végéből a válasz. Cort kurta trikót húzott, homlokára vastag bőrszíjat csatolt, hogy az izzadság ne csurogjon a

szemébe. Kezében vasfa botot tartott, amelynek egyik végét hegyesre, a másikat vaskos lapátalakra faragták. Belekezdett a litániába, amelyet gyerekkorukban tanultak meg mindazok, akiket őseik vére miatt kiválasztottak, arra a napra, amikor esetleg férfi lesz belőlük.

– Komoly céllal vagy itt, fiam?

– Komoly céllal, tanítóm.

– Száműzöttként jöttél el az apai házból?

– Úgy jöttem, tanítóm. – Az is marad, amíg fölé nem kerekedik Cortnak. Ha a férfi győz, akkor örökre száműzött marad.

– Választott fegyverreddel jöttél?

– Úgy jöttem, tanítóm.

– Mi a fegyvered? – Ez volt a tanító előnye: lehetőséget kapott, hogy haditervét a parittyához, lándzsához vagy hálóhoz alkalmazza.

– Az én fegyverem David, tanítóm.

Cort csak egy pillanatra állt meg.

– Akkor hát rám támadsz, fiam?

– Igen.

– Csak szaporán.

És Cort megindult a folyosóban, egyik kezéből a másikba dobálva a hegyes botot. A fiúk izgatott madarakként fészkelődve felsóhajtottak, amikor cimborájuk előrelépett, hogy összecsapjon a férfival.

Az én fegyverem David, tanítóm.

Vajon emlékezett Cort? Pontosan megértette, amit mondott? Ha így van, akkor talán minden elveszett. Ő a meglepetésre épített, meg arra, amit a sólyom adhat. Vajon csak ül majd közömbösen a karján, miközben Cort ész nélkül csépeleli a vasfával? Vagy fölívág a magas, forró égbe?

Egyre közeledtek egymáshoz, a fiú érzéketlen ujjakkal meglazította a sólyom csuklyáját, a zöld fűre ejtette, és megállt. Látta, hogy Cort pillantása a madárra téved, majd szemét tágra nyitja a

csodálkozás és a lassan derengő megértés.

Hát akkor most!

– Reá! – kiáltotta a fiú, és fölemelte a karját. És David repült, mint egy néma, barna golyó, egyet, kettőt, hármát csapott kurta, izmos szárnyával, mielőtt marcangoló csőrrel-karmokkal belevágódott volna Cort arcába.

– Híj! Roland! – sikoltotta lázasan Cuthbert.

Cort hátratántorodott, elvesztette az egyensúlyát. A vasfa bunkó fölemelkedett, de hasztalanul csépelte a levegőt a feje körül. A sólyom hullámzó tollas gomollyá mosódott össze.

A fiú előrevágódott, behajlított könyökkel, kezét ékként fölemelve.

Cort azonban még így is majdnem túl gyors volt hozzá. A madár eltakarta látóterének kilencven százalékát, de a vasfa ismét fölemelkedett, kanál alakú, bunkós végével előre, és Cort hidegvérrel megtette az egyetlen dolgot, amit az események ilyen fordulata mellett tehetett: karizmait kegyetlenül megfeszítette, és háromszor belecsapott a tulajdon arcába.

David összezúzott, kifícamodott testtel zuhant le. Egyik szárnya őrjöngve csapkodta a földet. Hideg, ragadozó szeme vadul meredt a tanító vértől csurgó arcába. Cort rossz szeme vakon düledt ki üregéből.

A fiú halántékon rúgta és keményen telibe találta. Ezzel véget kellett volna érnie a küzdelemnek. Lábszára elszibbadt a becsapódástól; ezzel véget kellett volna érnie. Mégsem így lett. Cort arca egy pillanatra elernyed, azután előrelendült, a fiú bokája után kapott.

Roland hátraugrott, megbotlott a saját lábában. Elterült. Messziről hallotta Jamie kiáltását. Cort föl pattant, hogy ráugorjon és végezzen vele. Az előny elveszett. Egy pillanatig nézték egymást, a tanító növendéke fölött állt, arcának bal oldalából vér

csurgott, rossz szeme fehér hasítékká szűkült. Ma éjjel hiába várják a bordélyokban.

Valami beletépett a fiú kezébe. A sólyom, David volt az. Vakon vagdalkozott, mindkét szárnya eltört. Csoda, hogy még élt.

Roland fölmarkolta, mint egy követ, ügyet sem vetett rá, hogy a veszedelmes horgas csőr csíkokban szaggatja csuklójának húsát. Amikor Cort szétterpesztett végtagokkal rávetette magát, a fiú földobta a sólymot.

– Hej! David! Ölj!

Azután Cort eltakarta a napot és rázuhant.

A madár közjük szorult, a fiú érezte, amint egy elszarusodott ujj a szemüregét keresi. Elkapta az arcát, ugyanakkor fölemelte a combját, hogy Cort ne térdelhessen bele a heréjébe. Tenyere élével háromszor lecsapott Cort vaskos nyakára. Mintha érdes felületű követ ütött volna.

Cort felhördült és megremegett. A fiú homályosan látta, hogy egyik keze az elejtett bot felé vágódik. Nagy lendülettel arrébb rúgta. David egyik karmos lábát belevájta Cort jobb fülébe, a másik kegyetlenül rugdosta, merő sebbé szaggatva a tanítómester arcát. Rézforgács szagát árasztó meleg vér csorgott a fiú arcára.

Cort ökle ismét lecsapott a madárra, szétzúzva a gerincét. Újra lecsapott, a nyak eltört, lefittyent. A karmok mégsem engedtek. A tanítónak már nem volt füle, csak egy vörös lyuk vezetett a koponyájába. A harmadik ökölcsapással lesöpörte arcáról a sólymot.

A fiú a tenyere élével rávágott az ornyergére, és eltörte a vékony csontot. Fröcskölt a vér.

Cort markolászó, láthatatlan keze belemart a fiú ülepébe. Roland vakon félregurult, megtalálta Cort botját, feltérdelt.

Cort is föltérdelt, és vigyorgott. Az arca vérben ázott. Látó fél szeme vadul forgott üregében. Orra

ferdére zúzódott, arcáról csíkokban lógott a hús. A fiú úgy tartotta a botot, mint a baseballjátékos, ha ütést vár.

Cort oldaltámadást színlelt, azután szemből rárontott.

A fiú készen várta. A vasfa sima ívben meglendült, tompa puffanással eltalálta Cort koponyáját. A férfi oldalra zuhant és lomhán, vak tekintettel bámult föl rá. Vékony fonálban folyt a nyála.

– Add meg magad, vagy meghalsz! – mondta a fiú. Mintha vizes vatta lett volna a szájában. Cort elmosolyodott. Majdnem eszméletlen volt, legalább egy hétig fogják ápolni, miközben az önkívület fekete batyujába csomagolva hever a kunyhójában, de most még könnyörtelen, árnyéktalan élete minden erejével tartotta magát.

– Megadom magam, harcos. Mosolyogva adom meg. Lecsukódott a szeme.

A harcos szelíden, de állhatatosan rázogatta. A többiek már köréje gyűltek, reszkető kezük alig várta, hogy hátba paskolhassák és a vállukra kaphassák, de visszatartotta őket az újonnan támadt félelem. Ez egyáltalán nem volt különös, mivel ilyenkor a győztes és a többiek közé hirtelen szakadék ékelődik.

Cort pillája gyengén megrebbent.

– A kulcs – mondta a harcos. – Születésem jogán megillet, tanító. Szükségem van rá.

Születése jogán illették meg a fegyverek, nem olyan súlyosak, mint apja szantálfa agyú pisztolyai, de mindegy, akkor is fegyverek. A kevesek kiváltsága. A végső, gyilkos fegyver. A vaskos boltívek mélyén, a kaszárnya alatt, ahol az ősi törvény parancsára mostantól neki is laknia kell, távol az anyai kebeltől, ott lógtak újoncfegyverei. Otromba, nehéz acél-nikkel szerkezetek. Mégis ezek szolgálták ki apja

újoncidejét, és az apja most uralkodik – legalábbis névleg.

– Hát olyan félelmes a helyzet? – motyogta Cort, mintha álmában beszélne. – Olyan sürgős? Ettől tartottam. Mégis győztél.

– A kulcsot.

– A sólyom... ügyes csel volt. Ügyes fegyver. Mióta idomítottad erre a fattyút?

– Sohasem idomítottam Davidot. Megbarátkoztam vele. A kulcsot.

– Az övem alatt van, harcos. – A szeme ismét lecsukódott.

A harcos Cort öve alá nyúlt, érezte a has feszülését, a most ernyedten alvó, hatalmas izmokat. A kulcs egy rézgyűrűn lógott. Megmarkolta, leküzdvé az eszeveszett vágyat, hogy a győzelem öröme az ég felé hajtsa.

Feltápáskodott, és végre már fordult volna a többiek felé, amikor Cort matatni kezdett a bokája körül. Egy pillanatra attól tartott, most jön a végső támadás, teste megfeszült, de Cort csak nézett rá, és intett neki egyik elszarusodott ujjával.

– Most elalszom – suttogta nyugodtan. – Nem is tudom, talán örökre. Nem tanítlak többé, harcos. Meghaladtál engem, pedig két évvel vagy fiatalabb, mint az apád, aki annak idején a legfiatalabb volt. De hadd adjak egy tanácsot.

– Mit? – kérdezte türelmetlenül.

– Várj.

– He? – szökött ki a száján meglepetten.

– Hagyd, hogy a szó, a legenda előtted járjon. Vannak, akik mindkettőt terjesztik. – Megrebbenő szemmel nézett valamit a harcos háta mögött. – Talán bolondok. Hagyd, hogy a szó előtted járjon. Hagyd, hogy az árnyékok megnövekedjenek. Hagyd, hogy szakáll nőjön az arcán. Hagyd, hogy megsötétedjen. – Torz mosoly. – Ha elég idő van, talán még a

varázslót is el lehet varázsolni. Érted, mit mondok, harcos?

– Igen.

– Megfogadod utolsó tanácsomat?

A harcos a sarkán billegett, görnyedt, töprengő pózban, amelyben már ott sejlett az eljövendő férfi. Főlnézett. Az ég lilásra sötétedett. Csökkent a hőség, nyugaton a felhőgomolyagok esőt jósoltak. Villámok ágai barázdálták a sok mérföldre emelkedő előhegyek békés oldalát. Azon túl vannak a hegyek. Azon túl a vér és az esztelenség szökőkútjai. Fáradt volt, csontja velejéig, sőt még azon túl is fáradt.

Ismét Cortra nézett. – Ma este eltemetem a sólymomat, tanító. Később lemegyek az alsóvárosba, hogy elvigyem a hírt a bordélyokba, ahol csodálnak téged.

Cort ajka fájdalmas mosolyra nyílt. Azután elájult.

A harcos talpra állt, és a többiekhez fordult.

– Csináljatok hordágyat, vigyétek a házába. Azután kerítsetek mellé ápolónőt. Nem, kettőt. Rendben?

Még mindig csak bámulták. Senki sem tudott kitörni a dermedt pillanatból. Egyre csak keresték rajta a tűzkoronát, vagy azt, nem változik-e farkasemberré.

– Két ápolónőt – ismételte a harcos, és elmosolyodott. A fiúk visszamosolyogtak.

– Te átkozott lókupec! – ordított föl hirtelen Cuthbert vigyorogva. – Húst se hagytál nekünk a csonton, hogy lecsípegethetnénk!

– A világ nem holnap változik meg – idézte mosolyogva a harcos a régi mondást. – Allen, te lajhár! Vonszold már magad!

Allen nekilátott hordágyat készíteni; Thomas és Jamie elindultak a Nagycsarnokba és az ispotályba. A harcos és Cuthbert összenéztek. Mindig ők álltak egymáshoz a legközelebb, legalábbis annyira,

amennyire eltérő jellemvonásaik lehetővé tették. Nyílt, fontolgató fény égett Cuthbert szemében, és a harcos csak nehezen tudta megállni, hogy ne figyelmeztesse, várjon még legalább egy, de inkább másfél évig a vizsgával, ha nem akar elmenni Nyugatra. De annyi mindent csináltak együtt, úgy érezte, nem szabad kockáztatnia a vállveregetés látszatával. Már is fondorkodom, tűnődött viszolyogva. Azután eszébe jutott Marten, az anyja, és hazug mosollyal nézett barátjára.

Nekem kell az elsőnek lennem. Első alkalommal tisztult le így benne, noha már többször megjárta az agyát a ködös gondolat. Nekem kell az elsőnek lennem.

– Menjünk – mondta.

– Örömmel, harcos.

Elhagyták a sövénykerítéses tér keleti végét; Thomas és Jamie már hozták az ápolónőket. Olyanok voltak, akár a szellemek, vastag, fehér ruhájukban, mellükön a vörös kereszttel.

– Segíthetek eltemetni a sólymot? – kérdezte Cuthbert.

– Igen – válaszolta a harcos.

Később, amikor leszállt a sötétség és meghozta a mennydörgő zivatart, miközben titáni szellemhordók gurultak az égen és villámok mosták kék tűzzel az alsóváros girbegurba utcáit, miközben lovak álltak lehorgasztott fejjel, lógó farokkal a lózikötő oszlopokhoz kötve, a harcos asszonyt vett magának, és vele hált.

Gyors és jó volt. Amikor vége lett, és némán elnyúltak egymás mellett, a harcosban kurtán, szilajon felüvöltött a diadal. Lent valahol messze valaki a *Hey Jude* ragtime változatát játszotta. A harcos elméje ösztönszerűen befelé fordult. Mielőtt elaludt volna a csapzott csöndben, akkor jutott eszébe először, hogy talán ő lehet az utolsó is.

Mindent persze nem mondott el, de lehet, hogy a fiú így is sokat felfogott belőle. A harcos már rájött, hogy rendkívül fogékony gyerek, eléggé hasonlít Cuthbertre vagy éppen Jamie-re.

– Alszol? – kérdezte.

– Nem.

– Megértetted, amit mondtam?

– Megérteni? – kérdezte a fiú óvatos lekicsinyléssel.

– Megérteni? Maga viccel?

– Nem. – Úgy érezte, védekeznie kell. Még senkinek sem beszélt férfivá avatásáról, mert neki sem volt egyértelmű a dolog. A sólyom persze tökéletesen elfogadható fegyvernek, mégis trükk volt. Árulás. Az első a sorban: *Arra készülök, hogy odavessem a fiút a feketébe öltözött embernek?*

– Megértettem – mondta a gyerek. – Játék volt az egész, igaz? A nagyoknak mindig játszaniuk kell? Minden csak ürügy, hogy játszani lehessen? Egyáltalán felnőnek az emberek, vagy csak öregszenek?

– Nem tudsz mindent – válaszolta a harcos, és megpróbálta elfojtani a haragját.

– Nem. De azt igen, hogy mi vagyok magának.

– Micsoda? – kérdezte összeharapott fogakkal a férfi.

– Tét a pókerjátzmában.

Úgy érezte, mindjárt fölkap egy darab sziklát, és szétveri a fiú fejét, de csak hallgatott.

– Aludj – mondta. – A gyerekeknek alvásra van szükségük.

Eredj, keresd meg a kezedet, visszhangzottak fejében Marten szavai.

Mozdulatlanul, iszonyattól hűdötten ült a sötétben, és rettegett (életében először), hogy milyen mélységesen megutálhatja magát.

Az ébrenlét következő szakaszában a sínpár közelebb

került a patakhoz, ők pedig találkoztak a Lassú Mutánsokkal.

Jake látta meg őket elsőnek, és hangosan fölsikoltott.

A harcos, aki a fogantyú rángatása közben mereven előre nézett, jobbra kapta a fejét. Alattuk, valamivel messzebb rothadt töklámpásra emlékeztető fénykör lüktetett halványan. Most először érzett szagot – gyenge, kellemetlen, nyirkos bűzt.

A zöld fény egy arcból áradt, és az az arc abnormális volt. A lapított orr fölött kifejezéstelen szempár rovarszerű göbjei meredtek rájuk. A harcos belsején, nemi szervén atavisztikus borzongás futott végig. Kissé fokozta a hajtókar és a járgány sebességét.

A derengő arc elhalványodott.

– Mi volt ez? – kérdezte a fiú lekushadva. – Mi... – A szavak a torkában rekedtek. Odaértek és elhaladtak egy sápadtan derengő hármassal csoport mellett, amely a sínek és a láthatatlan patak között álldogált mozdulatlanul, őket figyelve.

– Ezek a Lassú Mutánsok – válaszolta a harcos. – Nem hiszem, hogy zargatnának bennünket. Valószínűleg éppen annyira megrémültek, mint mi a... Az egyik lény megmozdult, és feljűk csoszogott. Közben felizzott, és megváltozott az alakja. Az arca olyan volt, mint egy kiéhezett idiótáé. Halványan csillogó, csupasz teste szívókorongokkal teli tapogatónyalábbá változott.

A kisfiú ismét fölsikoltott, és rémült kutyaként bújt a harcos lábához.

Az egyik tapogató végigsepert a hajtány lapos platóján. Búzlott a nedvességtől, a sötétségtől, az idegenségtől. A harcos elengedte a hajtókart, pisztolyt rántott, és golyót eresztett az éhező idióta arc homlokába. A lény elesett, fakó lidércfénye elhalványult, mint a fogatkozó holdé. A pisztolylövés

tüzes ragyogása beleégett kitágult szembogarába és csak lassan, kelletlenül foszlott szét. Az égett puskapor vad, forró, idegen szagot árasztott az eltemetett tájon.

Még sokan voltak. Nyíltan egyik sem támadt, de közelebb húzódtak a sínekhez: ocsmány kíváncsiskodók néma hada.

– Lehet, hogy neked kell hajtánod – mondta a harcos. – Képes leszel rá?

– Igen.

– Akkor készülj.

A fiú a férfi mellé állt, kihúzta magát. Futtában látta csak a Lassú Mutánsokat, ahogy áthaladtak közöttük, nem bámulta meg őket, nem látott többet, mint amennyit muszáj. Dagadt benne a rettegés, majd mintha id-je átszökkent volna pórusain, hogy telepatikus pajzsot vonjon köréje.

A harcos kitértően pumpálta a hajtókart, de nem növelte a sebességet. Tudta, hogy a Lassú Mutánsok megérezhetik rettegésüket, de kételkedett benne, hogy ez elég lenne nekik. Végül is ő és a fiú a fény, a világ teremtményei. Hogy gyűlölhetnek minket, gondolta. Vajon a feketébe öltözött embert is így gyűlölték? Úgy vélte, hogy nem. Vagy talán észrevétlenül suhant át siralmas odvaikon, mint egy sötét szárny árnyéka?

A kisfiú torokhangon felnyögött, a harcos szinte hanyagul fordította arra a fejét. Négy dülöngélő alak támadta meg a hajtányt, az egyik éppen fogást keresett a járművön.

A harcos elengedte a hajtókart, majd megint lőtt, most is azzal az álomszerűen hanyag mozdulattal. Fejbe lőtte a vezérmutit. A lény sóhajtó, zokogásszerű hangot hallatott, és elvagyorodott. Keze ernyedt, halszerű, halott volt; ujjai összeragadtak, akár egy olyan kesztyűé, amely sokáig ázott a sárban. Az egyik hullaszerű kéz megfogta a fiú lábát és húzni kezdte.

A gyerek hangosan sikoltott a gránitméhben.

A harcos mellbe lőtte a mutit. A lény vigyorgó szájából nyál csordult. Jake oldalra dőlt. A harcos elkapta a karját, közben ő is majdnem elesett. A lény meglepően erős volt. Újabb golyót eresztett a fejébe. Az egyik szem kialudt, mint egy gyertya, mégis tovább húzta a gyereket. Folytatták néma kötélhúzásukat Jake rángatózó, vonagló testéért. Úgy rángatták, ahogy a gondolom-csontot szokás.

A hajtány lelassult. A többiek közeledtek – a sánták, a bénák, a vakok. Talán csak gyógyító Jézust kerestek, aki, mint Lázárt, őket is feltámasztja a sötétségből.

Hát ez a fiú vége, gondolta a harcos tökéletes hidegséggel. Erre a végre gondolt. Engedd el és pumpálj tovább, vagy húzd, és itt temetnek el. Ez a fiú vége.

Hatalmasat rántott Jake karján, és hasba lőtte a lényt. Egy dermesztő pillanatig a mutáns még erősebben markolta a gyereket, Jake ismét kezdett átcsúszni a járgány szélén. Azután a sáros hullakéz engedett, a Lassú Muti arcra zuhant a sínek közé a lassuló hajtány mögött, de még akkor is vigyorgott.

– Azt hittem, itthagytok – zokogott a gyerek. – Azt hittem... azt hittem...

– Kapaszkodj az övembe – mondta a harcos. – Olyan erősen, ahogy bírsz.

A gyerekkéz megkereste az övet, és jól megmarkolta; a fiú görcsösen, hüppögve kapkodta a levegőt.

A harcos ismét pumpálni kezdett, a hajtány felgyorsult. A Lassú Mutánsok hátráltak egy lépést, és nézték, ahogy elmennek; alig-alig (vagy szívfájdítóan) emberi arcuk éppúgy foszforeszkált, mint azok a fura mélytengeri halak, amelyek lent élnek a hihetetlen, fekete nyomás alatt; báva szemgolyóikban nem volt sem düh, sem gyűlölet, csak valami félig

tudatos, idióta sajnálkozás.

– Fogyatkoznak – mondta a harcos. Hasának, ágyékának izmai egy kicsit ellazultak. – Ezek...

A Lassú Mutánsok sziklákat raktak a sínekre. Az út el volt zárva. Hamari, hitvány munka volt, talán egy perc alatt el lehet takarítani, de meg kell hozzá állni. Valakinek le kell szállnia, hogy elhordja a köveket. A fiú felnyögött, megborzongott, közelebb húzódott a harcoshoz. A férfi elengedte a hajtókart, a jármű lelassult, zajtalanul gördült a sziklákig, ott puffanva megállt.

A Lassú Mutánsok ismét közeledtek, mintegy mellékesen, mint akik elkeveredtek a sötétség álmaiban, és most találkoztak valakivel, akitől megkérdezhetik a helyes irányt. Kárhozottak sarki gyűlése az ősrégi sziklák alatt.

– Elkapnak minket? – kérdezte nyugodtan a fiú.

– Nem. Hallgass egy pillanatig.

A kövekre nézett. A mutánsok természetesen gyengék, nem képesek nagy tömböket odavonszolni, hogy elzárják a útjukat, csupán kisebb darabokat. Azok pedig csak arra elegendők, hogy megállítsák őket, hogy valakinek le kelljen szállni.

– Szállj le – mondta a harcos. – El kell dobálnod őket. Majd én fedezlek.

– Ne – suttogta a fiú. – Kérem.

– Neked nem adhatok fegyvert, és nem tudok egyszerre köveket dobálni és lőni. Le kell szállnod. Jake szeme rémülten forgott, egy pillanatig a teste is ugyanabban az ütemben reszketett. Azután átkászálódott a jármű oldalán, és sehová se nézve, vadul dobálni kezdte jobbra-balra a köveket. A harcos előhúzta a fegyverét és várakozott. Ketten, inkább vánszorogva, mint lépegetve, a fiú felé lódultak, karjuk olyan volt, akár a tészta. A fegyverek elvégezték a munkájukat, vörös-fehér lándzsákat döftek a sötétbe, a fény fájdalomtúkkal szurkálta a

harcos szemét. A gyerek felkiáltott, de tovább hajigálta a köveket. Lidércfények ugráltak és táncoltak. A legrosszabb az volt, hogy alig látott. Minden árnyékba borult.

Az egyik alig derengő alak hirtelen a fiú után kapott gumiszerű mumuskezével. Fél fejét betöltő szeme nyálkásan forgott.

Jake ismét sikoltott, és odafordult, hogy megküzdjön vele.

A harcos tüzelt, nem engedte meg magának, hogy addig gondolkodjék, amíg a szeme előtt táncoló pontok áruló módon megremegtetnék a kezét. A két fej csupán centiméterekre volt egymástól. Végül a muti lottyant magába.

Jake kétségbeesetten dobálta a sziklákat. A mutánsok egy láthatatlan határvonal körül hemzsegték, egy kicsit mindig közelebb hömpölyödvé, már csaknem elérték őket. Mások is csatlakoztak hozzájuk, létszámuk egyre nőtt.

– Rendben – szolt oda a harcos. – Szállj föl! Gyorsan!

Amikor a fiú elindult, a mutánsok nyomban utánalódultak. Jake fölvergődött a platóra és feltápászkodott; a harcos már ismét rángatta a kart. A két fegyver eltűnt a tokban. Menekülniük kellett.

Idegen kezek csapkodták a hajtány acélburkolatát. A fiú két kézzel markolta a férfi övét, arcát a harcos hátához szorította.

Egy csoport mutáns, arcukon ugyanazzal a bamba, nemtörődöm várakozással, felrohant a sínekre. A harcos sistergett az adrenalintól, a hajtány száguldott a sötétben. Telibe találták a négy-öt siralmas roncsot, úgy pattogtak szét, ahogy a rohadt banán pottyán le a száráról.

Szálltak némán a kísérteties sötétségben.

Egy örökkévalóság múltán a kisfiú, reszketve, mégis kíváncsian fölemelte arcát a menetszélbe. A

pisztolylövések villanása még mindig ott világított a recehártáján. Semmit sem lehetett látni, csak sötétséget, semmit sem lehetett hallani, csupán a patak mormolását.

– Eltűntek – mondta, és hirtelen megriadt: hátha véget ér a vágány a sötétben, és ők mennydörgő reccsenéssel fölrepülnek, majd roncsok között zuhannak vissza. Szokott autózni: humortalan apja egyszer kilencvennel ment a New Jersey-i bekötőúton, amikor lemeszelték. De sohasem utazott úgy, hogy rettegés várja és kísérje őket, ilyen vakon, süvöltő szélben, fülükben a patak hangjával, amely olyan, mint a kuncogás – a feketébe öltözött ember kuncogása. A harcos karja úgy járt, mint egy tébolyuk emberi gépezet.

– Eltűntek – mondta félénken a kisfiú. A szavakat kitepte a szájából a szél. – Most már lassíthat. Elhagytuk őket.

De a harcos nem hallotta. Tovább száguldottak az idegen sötétségben.

Három ébrenlétén át haladtak előre minden különösebb esemény nélkül.

A negyedik ébrenlét idején (félúton?, háromnegyed úton?, nem tudták, csak azt tudták, hogy még nem elég fáradtak a megálláshoz) élesen koppant alattuk valami, a hajtókar megdőlt, és ők nyomban jobbra lendültek a nehézkedési erőtől, amikor a sínek fokozatosan bal felé kanyarodtak.

Fény gyúlt előttük, olyan gyöngé és idegenszerű izzás, hogy először új elemnek látszott, ami se nem föld, se nem levegő, nem tűz és nem víz. Nem volt színe, csak abból vették észre létezését, hogy ismét lett kezük és arcuk. A szemük olyan érzékennyé vált a fényre, hogy öt mérfölddel előbb észlelték, mintsem odaértek volna.

– Végállomás – mondta feszülten a kisfiú. – Itt a

vége.

– Nem - válaszolta a férfi különös magabiztossággal.

– Még nem az.

És tényleg nem értek az út végére. Az ott fény volt, de nem napvilág.

Ahogy közeledtek a forrásához, először azt vették észre, hogy baloldalt eltűnt a sziklafal, sínpárjukhoz más sínek csatlakoznak, bonyolult pókhálót alkotva, csillogó utat mutatva a fényben. Némelyik vágányon sötét, zárt vasúti kocsik, személykocsik álltak, meg egy kerekekre szerelt plató. A harcos olyan ideges lett, mintha kísértetgályákat látna egy föld alatti Sargasso-tenger fogságában.

A fény erősödött, kicsit szemfájdítón, de elég fokozatosan ahhoz, hogy szemük alkalmazkodhasson hozzá. Úgy érkeztek a sötétből a fénybe, mint a bűvárok, akik lassú szakaszokban merülnek föl a sötét mélységből.

Előttük irdatlan hangár rajzolódott ki a sötétségből. Huszonnégy szögletes nyílása mögött sárgán izzott a fény; ahogy közeledtek hozzájuk, a négyszögek babaházajtóból hatméteres kapukká nőttek. Az ő hajtányuk az egyik középső kapun gurult át. A kapuk fölött mindenféle írásjelek voltak különböző nyelveken, legalábbis a harcos így vélte. Döbbenet látta, hogy az utolsót el tudja olvasni; a Nemes Nyelv egyik ősi változata volt, és így szólt:

10 VÁGÁNY A FELSZÍN ÉS A NYUGATI VÁLTÓK IRÁNYÁBA

Odabent erősebb volt a fény; a sínpárok találkoztak, váltók sora olvasztotta össze őket. Működött néhány közlekedési lámpa is, örökké vöröset, zöldet és borostyánszínt villogtatva.

Magas kőpillérek között haladtak, amelyeket feketére festett a közöttük elhaladó sok ezer jármű füstje, azután valamiféle központi pályaudvarra érkeztek. A harcos hagyta, hogy a hajtány lelassuljon,

majd megálljon. Körülnéztek.

- Olyan, mint a földalatti – szólalt meg a fiú.
- Földalatti?
- Nem érdekes.

Jake fölmászott a kemény betonra. Néma, kihalt kioszkokat láttak, ahol valaha újságokat és könyveket árultak; volt egy ódon cipőbolt, egy fegyverüzlet (a harcos hirtelen izgalommal vette szemügyre a pisztolyokat és a puskákat; amikor közelebből megvizsgálta őket, észrevette, hogy csövüket ólommal tömték be; azért kivett egy íjat, amelyet a vállára vetett, meg egy tegeznyi csaknem használhatatlan, rosszul súlyozott nyílvevesszőt), egy divatbutik. Valahol egy konverter kavargatta a levegőt immár évezredek óta, de az is lehet, hogy csak nemrég. Forgás közben olykor csikorgott, ami eszükbe juttatta, hogy az örökmozgó még szigorúan ellenőrzött körülmények között is egy bolond lázáalma. A levegőnek gépíze volt. Bakancsuk tompán koppant.

- Hé! Hé... – kiáltott föl a fiú.

A harcos megfordult, odament. A gyerek bénultan állt a könyveskioszknál. Bent, a túlsó sarokban egy múmia ült, kezét-lábát szétvetve. Aranypaszományos, kék egyenruhát viselt, első pillantásra látszott, hogy vasutas. Az ölében ősrégi, tökéletes épségben megmaradt újság hevert, amely porrá omlott, amint a harcos hozzáért. A múmiának olyan volt az arca, mint egy összeaszalódott alma. A férfi óvatosan megérintette. Kis porfelhő pöffent, és ők máris láthatták a múmia szájában a megvillanó aranyfogat.

- Gáz - motyogta a harcos. - Tudtak olyan gázt csinálni, ami ezt művelte.

- Háborúban harcoltak vele – közölte sötéten a fiú.
- Igen.

Más múmiákat is találtak, nem sokat, de azért

akadt néhány. Valamennyien aranypaszományos kék egyenruhát viseltek. A harcos feltételezése szerint a gázt akkor vethették be, amikor éppen állt a kimenő és bejövő forgalom. Talán valamelyik ködbe vesző napon lett az állomás egy rég elmúlt hadsereg és ügy céltáblája.

A gondolat elcsüggesztette.

– Jobb, ha továbbmegyünk – mondta, és indult volna a tízes vágányhoz, ahol a hajtányt hagyták, de a fiú dacosan megvetette a lábát.

– Nem megyek!

A harcos meglepetten fordult hátra.

A fiú arca eltorzult és remegett.

– Maga nem érheti el a célját, amíg én meg nem halok. Magamban próbálok szerencsét.

A harcos egykedvűen biccentett, és utálta magát. – Rendben. – Megfordult, átment a pillérek között, könnyedén felugrott a hajtányra.

– Üzletet kötött velem! – kiáltotta utána a gyerek. – Tudom!

A harcos nem válaszolt. Hogy ne sérüljön meg az íj, óvatosan letette a T-idom elé, amelyből a hajtókar kiemelkedett.

A kisfiú keze ökölbe szorult, arcát eltorzította a fájdalom.

Milyen könnyű becsapni egy ilyen gyereket, gondolta ridegen a harcos. Ösztöne újra és újra eljuttatja idáig, te pedig újra és újra az orránál fogva vezeted, végül is rajtad kívül nincsen senkije.

Hirtelen roppant egyszerű gondolata (csaknem látomása) támadt: annyit kell tennie, hogy föladja, visszafordul, magával viszi a gyereket, őt teszi meg egy új erő központjává. A Tornyt nem lehet elérni ilyen megalázó, gerinctelen módon. Majd akkor indulunk, ha a gyerek néhány évig még növekszik, erősödik; akkor majd ők ketten olyan könnyen félrerúgják az útból a feketébe öltözött embert, mint

egy felhúzó autót.

Na persze, gondolta cinikusan. Persze.

Hirtelen hidegséggel érezte, hogy ha visszafelé mennek, az mindkettejük halálát jelenti – halált, vagy még rosszabbat: eltemetkezést a mögöttük levő élőhalottak közé, minden képesség elkorhadását. Talán az apai fegyverek jóval túléljük őket, mint rohadó pompával környékezett totemek, hasonlatosan ahhoz az emlékezetes benzinpompához.

Mutass egy kis kurázsit, mondta magának hazugul.

A hajtókarért nyúlt, és pumpálni kezdte. A hajtány lassan távolodott a kőpillérektől.

–*Várjon!* – sikoltott a fiú, és átlós irányban futásnak eredt arrafelé, ahol a hajtány eltűnni készült az előtte tátongó sötétségben. A harcos úgy érezte, legjobb lenne felgyorsítani, itthagyni a gyereket, ahol legalább bizonytalan a sorsa.

Ehelyett elkapta ugrás közben. Jake hozzásimult, a vékony ing alatt verdesett, dobogott a kis szív. Mintha egy csirke szívverése lett volna.

Közeledtek.

A patak robaja fölerősödött, még az álmaikat is betöltötte az állandó mennydörgés. A harcos leginkább szeszélyből hagyta, hogy a gyerek pumpálja a hajtókart, miközben ő nyilakat lődözött a sötétbe, amelyekre vékony fehér cérnát kötött.

Az íj roppant hitvány volt. Bár hihetetlen épségben maradt meg, rettenetesen félrehúzott, és a harcos tudta, hogy vajmi kevésbé vehetné hasznát. Még ha újrahunózná, az sem sokat segítene a fáradt fán. A nyílvevesszők nem repültek messzire a sötétben, de a legutolsót nedvesen és síkosan húzta vissza. Csak vállat vont, amikor a kisfiú megkérdezte, milyen messzire ment, de magában úgy vélte, a

korhadó íj miatt nem repülhetett messzebb száz méternél, és még ahhoz is nagy szerencse kellett.

És a dübörgés egyre erősödött.

Az állomás utáni harmadik éber szakaszban ismét kigyúlt a szellemfény. Bejutottak egy különös, foszforeszkáló kövekből rakott hosszú alagútba, ahol milliárdnyi csillagocska ragyogott-hunyorgott a nedves falakon, amitől kísérteties, horrorfilmbe illő szürrealitással érzékelték a dolgokat.

A sziklák természetes erősítőként továbbították a patak bömbölését; különös módon a hang mégis állandó maradt, még akkor is, amikor közeledtek a keresztúthoz, mert a falak kitágultak, távolabb húzódtak. Emelkedésük szöge meredekebbé vált.

A sínek összetartottak az új fényben. A harcos olyannak látta, mint a csövekbe gyűjtött mocsárgázt, amelyet a József-napi vásáron árultak gyerekjáték gyanánt, a fiú meg mint egy végtelen neoncsövet. De az izzásban mindketten láthatták, hogy a szikla, amely olyan sokáig magába zárta őket, fűrészpartvonalú ikerfélszigetben ér véget, amely a feneketlenül sötét mélység szakadékában habzó patak fölé nyúlt.

A sínek tovább haladtak föl- és kifelé az ismeretlen mélység fölött. Évezredes hídlábak támasztották alá őket. Azon túl, iszonyú messzeségben apró, tűhegynyi fény; nem foszforeszkálás vagy fluoreszcencia, hanem erős, valódi napvilág. Nem látszott nagyobbnak egy tűszúrásnál egy sötét vásznon, mégis félelmetes jelentése volt.

– Álljon meg – mondta a kisfiú. – Egy percre. Kérem.

A harcos semmit sem kérdezett. Hagyta, hogy a hajtány lelassuljon és megálljon. Előttük odalént szakadatlanul bömbölt a patak. Hirtelen meggyűlölte a nedves sziklák mesterséges izzását. Először érintette meg a klausztrrofóbia, ki akart menni, szabadulni

akart ebből az élve eltemettetésből.

– Átmegyünk – mondta a gyermek. – Ugye ő akarja? Hogy továbbmenjünk a hajtányon oda, ki... hogy... aztán leessünk?

A harcos tudta, hogy nem erről van szó, de azt mondta:

– Nem tudom, mit akar.

– Most már közel vagyunk. Ne menjünk gyalog? Leszálltak a járgányról, és közelebb óvakodtak a mélység pereméhez. Lábuk alatt emelkedett, majd hirtelen meredek szögben zuhanni kezdett a szikla, de a sínpár tovább ívelt a feketeségen át.

A harcos térdre ereszkedett, lebámult. Gerendák, keresztmervítők hihetetlenül bonyolult pókhálója sejlett a homályban; kecses ívben tartották a vágányt az úr fölött, és elvesztek valahol odalent, ahol a patak robajlott.

El tudta képzelni az idő és a víz öldöklő kettősének munkáját az acélon. Hány gerenda maradt meg? Kevés? Pár? Egy se? Hirtelen ismét maga előtt látta a múmia arcát, ahogy a látszólag szilárd hús minden erőkifejtés nélkül porrá omlik ujjainak puszta érintésétől.

– Gyalog megyünk – mondta.

Félig-meddig azt várta, hogy a fiú ismét megmakacsolja magát, de Jake nyugodtan, elsőnek lépett a sínek közé, az öntöttvas keresztgerendákra. Szilárdan, biztosan haladt. A férfi követte, készen rá, hogy elkapja, ha mellélépne.

Otthagyták a hajtányt, kióvakodtak a mélység fölé.

A harcos bőrét vékony rétegben borította az izzadság. Az állványzat nagyon-nagyon korhadt volt, a mélységben száguldó patak szédítő mozgásának ütemére mozgott, enyhén inogva a láthatatlan mervítőkábeleken. Akrobaták vagyunk, gondolta. Nézd, mama, háló nélkül dolgozunk. Repülök.

Egyszer letérdelt, megvizsgálta a keresztgerendákat, amelyeken lépdeltek. Likacsosak voltak, vastagon rozsdásak (arcán érezte az okát: a friss levegőt, a romlás barátját; most már nagyon közel jártak a felszínhez), egy erős ökölcsapástól csúnyán remegni kezdett a fém. Egyszer figyelmeztető nyögést hallott a lába alól, és érezte, hogy az acél mindjárt enged, ám akkor már továbblépett.

A fiú persze több mint ötven kilóval könnyebb, meglehetősen biztonságban érezheti magát, hacsak az út nem kezd még jobban omladozni. Mögöttük a kézihajtány beleolvadt a homályba. A bal oldali köperem talán hat méterre ugrott előre, sokkal hosszabb volt, mint a jobb oldali, de már mindkettő elmaradt. Egyedül voltak a mélység fölött.

Először úgy rémlett, hogy a tűszúrásnyi napvilág – mintegy gúnyból – ugyanakkora marad (talán ugyanakkora sebességgel távolodik tőlük, ahogy ők haladnak feléje – ez lenne csak az igazán csodálatos varázslat!), de aztán rájött, hogy fokozatosan növekedik, élesebbé válik. Még mindig alatta voltak, noha útjuk egyre emelkedett.

A fiú meglepetten felhorkant, hirtelen oldalra lendült, lassú, széles karkörzéseket végzett. Mintha nagyon hosszú ideig ingadozott volna a következő lépés előtt.

– Majdnem leszakadtam – mondta halkan, minden érzelem nélkül. – A szélére lépjen.

A harcos ezt tette. A talpfa, amelyre a fiú rálépett, csaknem teljesen lesüllyedt, lomhán hintázott egy megsemmisülőben levő sinszegen, mint fityegő zsalugáter egy kísérteties ablakon.

Fölfelé, mindig csak fölfelé. Lidércnyomásos út volt, sokkal hosszabbnak tűnt, mint ameddig igazából tartott; a levegő mintha megsűrűsödött volna, olyan lett, mint a karamell, a harcosnak sokkal inkább úgy rémlett, hogy úszik, és nem jár. Agya újra és újra

belebonyolódott az eszelős számításokba, hogy vajon mekkora távolság választhatja el a talpfát és a lenti patakot. Agya látványos részletességgel vetítette elé, mi történhet: meggömbülő fém sikolt, teste megbillen, oldalra dől, nemlétező kapaszkodó után markolászik, sarka sebesen kattog az álnok, korhadó vason – azután zuhanás, pörögve-forogva, meleg permet a lágyékában, amikor hólyagja elenged, a szél az arcába fúj, haja égnek áll, mint egy rémült rajzfilmfiguráé, szemhéja felhúzódik, a sötét víz rohan feléje a találkozóra, egyre sebesebben zuhan, megelőzi önnön sikolyát...

Alatta csikorgott a fém. Sietség nélkül lépett tovább, áthelyezve testsúlyát, nem gondolva tovább az esésre vagy arra, mennyit haladtak, mennyi van még hátra. Az sem jutott eszébe, hogy a fiú fogyóeszköz, és mostanra csaknem elkelt már az iszonyat vásárán.

– Itt hiányzik három talpfa – szólalt meg hidegen Jake. – Ugrani fogok. Itt! Itt!

A harcos egy pillanatra látta körvonalait a nappali fényben, amint ügyetlenül, széttárt kezekkel egyensúlyoz. Visszahuppant, az egész építmény részegen ingott tőle. A fém tiltakozott, valami odalent lezuhant, először koppant, azután csobbant.

– Átértél? – kérdezte a férfi.

– Igen – szólt vissza a fiú a távolból –, de itt nagyon rohad. Nem hiszem, hogy magát megtartaná. Engem igen, de magát nem. Menjen vissza. Menjen vissza, engem meg hagyjon itt.

A hangja hisztérikus volt, hideg, de hisztérikus. A harcos átlépte a hasadékot. Egyetlen lépéssel sikerült. A fiú tehetetlenül remegett.

– Menjen vissza! Nem akarom, hogy megöljön!

– Indulj már, az istenit! – mordult rá gorombán a harcos. – Ez szét fog esni.

A fiú most részegen tántorgott, maga elé tartva

széttárt ujjú, reszkető kezét.

Mentek fölfelé.

Igen, itt már sokkal jobban rohadt. Gyakran találkoztak egy, két vagy akár három törött talpfával; a harcos egyre várta, mikor jön egy hosszú, üres szakasz a sínek között; akkor vagy visszafordulnak, vagy szédelegve egyensúlyoznak a síneken a tátongó szakadék fölött.

Szemét nem vette le a fényről.

Az izzás most már szint kapott – kéket –, és ahogy közeledtek hozzá, úgy lett puhább, kikopott belőle a foszforeszkáló sugárzás. Ötven méter, vagy száz? Nem tudta volna megmondani.

Továbbmentek, de most a lába alá nézett, ahogy lépett egyik talpfáról a másikra. Mire ismét fölpillantott, az izzás lyukká növekedett, és nem lámpa volt, hanem kijárat. Már majdnem elérték.

Igen, még harminc méter. Kilencven kurta lépés. Meg lehet csinálni. Talán még a feketébe öltözött embert is ott találják. A ragyogó napfényben talán még az elme ördögi virága is elfonnyad, és bármi lehetséges lesz.

A napfény eltűnt.

Meglepetten nézett föl és látta, hogy egy alak takarja el, csupán vállai és a terpeszállás villája mentén enged be gúnyosan némi kékséget.

– Helló, fiúk!

Visszhangzott körülöttük a feketébe öltözött ember rikkantása, felhangosodva a kő természetes erősítőként szolgáló torkában, félelmetes nyomatékkaal érződött benne a gúny. A harcos vakon az állkapocs után kapott, de hát az már nincs, elveszett valahol, fölhasználták.

Hahotázott fölöttük, harsogott a hang, visszaverődött, mint hullámverés egy barlangi tóban. A fiú felsikoltott, megtántorodott, ismét szélmalomként forgatta a karját a ritka levegőben.

Fém hasadt-görbült alattuk; a sínek lassan, álomszerű fordulattal oldalra dőltek. A fiú leesett, egyik keze sirályként röppent a magasba a sötétségben, azután csak lógott a mélység fölött; csüngött, sötét szeme a végső, elveszett tudás vakságával nézett föl a harcosra.

– Segítsen!

– Gyere már, harcos! – bögte a visszhang. – Különben sohasem kapsz el!

Minden tét az asztalon, minden kártya leterítve. Egy kivétellel. A függő fiú, az eleven cigánykártya, az akasztott ember, a pun tengerész, az ártatlan áldozat, alig valamivel a Styx hullámai fölött.

Várj, várj egy kicsit!

– Menjek? – a hang olyan erős volt, hogy megnehezítette a gondolkodást, ereje elfelhőzte az elmét...

Ne tegyél rosszat, vegyél egy bús dalt, csináld meg jobbra...

– Segítsen!

A sín tovább görbült, sikoltva, lazulva, engedve...

– Akkor hát itthagylak!

– *Ne!*

Lábai hirtelen ugrásra ragadták, ki az eddig bénító entrópiából, át a mélybe csüngő gyerek fölött, szökellve rohant a hívogató fény felé, lelki szemébe fekete frizként dermedt bele a Torony, hirtelen csönd lett, a körvonal eltűnt, még szívverése is abbamaradt, ahogy az állványzat tovább dőlt, szakadozva megkezdte végső táncát a mélység felé, keze megtalálta a kárhozat sziklás, világos peremét; mögötte a szörnyű csendben, túlságosan mélyről még megszólalt a gyerek:

– Menjen hát! Vannak még más világok is!

A szerkezet teljes súlyával elhátrált; ahogy följebb húzózkodott, ki a fénybe, szellőbe, egy új karma valóságába (*mindnyájan fény leszünk*),

hátrafordította a fejét, egy pillanatnyi fájó vívódás, hogy Janus lehessen – ám semmit sem látott, csak a lezuhanó csönd volt mögötte, a gyerek hallgatott. Aztán már fönt volt, áttekergőzött a heglábnál elterülő, füves rétre néző sziklás kiugróra, ahol terpeszben, összefont karokkal állt a feketébe öltözött ember.

A harcos imbolyogva megállt, kísértetiesen sápadtan, óriásira nőtt szeme könnyezett, ingét fehér porral mocskolta a végső, szökellő kűszás. Arra gondolt, hogy mindig is gyilkosság elől fog menekülni. Arra gondolt, hogy a szellem olyan lezüllése várhat még rá, amelyhez képest ez semmiség, ő mégis egyre menekül, folyosókon le, városokon át, ágyból ágyba; menekül a gyerek arca elől, igyekszik majd pinákba vagy további pusztításokba rejtőzni, csak azért, hogy az utolsó szobába belépve őt találja ott, amint ránéz egy gyertya lángja fölött. Ő fiúvá lett, a fiú pedig férfivá vált. *Wurderlak* lesz, önmaga alkotta farkasember, mély álmaiban a fiúvá változik, és nyelveken fog szólni.

Ez a halál. Vajon az? Csakugyan az?

Lassan megindult, és ledülöngélt a sziklás lejtőn oda, ahol a fekete ember várta. Itt már eltűntek a sínek, a szellem napvilágában mintha sohasem léteztek volna.

A feketébe öltözött ember hahotázott, kézfejjével hátralökte csuklyáját.

– Na! – kiáltotta. – Nincs még vége, csak a kezdetnek, mi? Haladsz, harcos! Haladsz! Ó, mennyire csodállak!

A harcos villámsebessen rántotta elő fegyvereit, és tizenkétszer elsütötte őket. A villanások még a napot is elhomályosították, a robbanások dőreje visszaverődött a sziklás lejtőről.

– Nahát! – kacagott a feketébe öltözött ember. – Nahát! Pompásan tudunk mi varázsolni, te meg

én! Nem tudsz jobban megölni, mint tennen magadat.

Hátrálni kezdett, és vigyorgott.

– Gyere! Gyere! Gyere!

A harcos szakadozott bakancsában követte a tanácskozás helyére.

**A HARCOS ÉS
A FEKETE EMBER**

A feketébe öltözött ember egy régi mészárlás helyére vezette, hogy palávert tartsanak. A harcos azonnal megismerte, hogy a Golgotán van, a koponyák hegyén. A fehérre szívtott koponyák – szarvasmarhák, prérifarkasok, szarvasok, nyulak – jámboran bámultak föl rájuk. Itt egy évés közben legyilkolt fácántyúk bordáinak alabástromxilofonja; ott egy vakond finom csontjai, talán egy elvadult kutya szórakozásának maradványa.

A Golgota egy tál alakú völgy volt a hegység lejtőjén, alatta, az enyhébb magasságokban a harcos sivatagi jukkákat és törpefenyőket fedezett föl. Az ég lágyabb kék volt, mint amilyent tizenkét hónapon át látott, és ott sejlett benne valami meghatározhatatlan, ami azt súgta, hogy a tenger nem lehet nagyon messze.

Nyugaton vagyok, Cuthbert, gondolta csodálkozva. Természetesen minden koponyában, az üres szemgödrök minden körében a kisfiú arcát látta.

A feketébe öltözött ember egy öreg vasfa tönkjén ült. Bakancsát fehérre festette a por és a völgyben lerakódott rémes csontliszt. Ismét fölhúzta a csuklyáját, de a harcos világosan látta állának szögletes formáját, az állkapocs vonalát.

Az árnyékos ajak mosolyra húzódott. – Gyűjtsél tűzifát, harcos. Itt enyhe a lejtő, de ilyen magasságban akkor is vág a hideg. Ez meg itt a halál helye, nem?

– Megöllek – mondta a harcos.

– Nem teszed meg. Nem teheted. Viszont hozhatsz fát, Izsák emlékére.

A harcos nem értette a célzást. Szótlanul elment fáért, mint egy konyhásfiú. Nem sok tüzelőt lelt. Ezen az oldalon nem nőtt sátánfű, a vasfa pedig nem ég, csak megkövül. Végül nagy nyaláb ággal tért vissza, amit fehérre lisztezett a csontpor. A nap elmerült a legmagasabb jukkák mögött, vörösen izzó, baljós közömbösséggel bámult rájuk a fekete, agyongörbült

ágak között.

– Kitűnő! – mondta a feketébe öltözött ember. – Milyen különleges ember vagy te! Milyen módszeres! Üdvözöllek! – kuncogott. A harcos odadobta a fát a lába elé. Nagyon puffant és porfelhőt kavart. A feketébe öltözött ember meg se rezzent, nem ugrott föl, csak nekiállt tüzet rakni. A harcos lenyűgözve figyelte, amint az ideogramma (ez alkalommal frissen) formát ölt. Amikor a másik végzett, az eredmény leginkább egy kicsiny, bonyolult, hatvan centi magas, dupla kéményre hasonlított. A feketébe öltözött ember az égnek emelte a kezét, lerázta a bő ruhaujjat elkeskenyedő szép kezéről, majd mutató- és kisujját a szemmelverést háritó hagyományos mozdulattal előreszögezve lecsapott. Kék láng lobbant, és a tűz máris égett.

– Van gyufám – mondta kedélyesen a feketébe öltözött ember –, de úgy gondoltam, élveznéd a varázslatot. Tekintsd szórakozásnak, harcos. Most pedig főzd meg a vacsorát.

Ruhájának ráncai megremegtek, és egy kövér nyúl megnyűzött, kibelezett teteme pottyant a földre.

A harcos szó nélkül nyársra húzta a nyulat és megsütötte. Ínycsiklandó illat szállt, miközben a nap lenyugodott. Már lila árnyak sodródtak éhesen a katlan fölött, amikor a feketébe öltözött ember végre úgy döntött, hogy szembenéz vele. A harcos úgy érezte, az éhség végeérhetetlenül morajlik a hasában, ahogy a nyúl pirulni kezdett; de amikor a pecsenye készen lett, zsírja kisült, az egész nyársat szótlanul átnyújtotta a feketébe öltözött embernek, ő maga inkább lapos hátizsákjában turkált, előhúzta az utolsó szárított húsdarabot. Sós volt, fáj az evés, olyan íze volt, mint a könnyeknek.

– Értelmetlen gesztus – mondta a feketébe öltözött ember. Sikerült egyszerre haragosan és csúfondárosan szólania.

– Nem baj – válaszolta a harcos. A vitaminhiány miatt szája kisebesedett, a só pocsékul marta.

– Félpsz, hogy az étel el van varázsolva?

– Igen.

A feketébe öltözött férfi hátratolta csuklyáját.

A harcos szótlánul nézte. Valahogy kellemetlen csalódást okozott neki a feketébe öltözött ember arca. Csinos, szabályos arc volt, egyetlen jel, egyetlen redő sem mutatta, hogy ez az ember félelmetes időket élt meg, és hatalmas, ismeretlen titkok tudója. Haja fekete, kócos, filces. Homloka magas, szeme fekete, ragyogó. Orra jellegtelen. Ajka telt, érzéki. Bőre éppen olyan fakó, mint a harcosé.

– Idősebb emberre számítottam – szólalt meg végül.

– Nem szükségszerű. Csaknem halhatatlan vagyok. Fölvehettem volna persze olyasféle arcot, amilyet vártál, de úgy döntöttem, olyannak mutatkozom, amilyen vagyok, ó, illetve amilyennek születtem. Nézd, harcos, a naplementét!

A nap már lement, a nyugati égen zord kohóláng égett.

– Nagyon sokáig nem fogsz még egy naplementét látni – mondta halkán a feketébe öltözött ember. A harcosnak eszébe jutott a hegy alatti barlang, azután az égre nézett, ahol hemzsegték a csillagképek.

– Nem számít – válaszolta csöndesen –, most nem.

A feketébe öltözött ember röpködő gyorsasággal kevert, kezében összefolytak a lapok. Nagy kártyák voltak, a hátlapjukon csavart mintával. – Cigánykártya – mondta a feketébe öltözött ember –, a szokásos kártyák, saját válogatott elmeszüleményeimmel ötvözve. Jól figyelj, harcos.

– Miért?

– Meg fogom mondani a jövődet, Roland. Hét kártyát kell fölcsapni, egyiket a másik után, és

összefüggésbe kell hozni az előzőkkel. Több mint háromszáz éve nem csináltam ilyet. Ilyen embernek, mint te, gyanúm szerint még sohasem jósoltam. – Hangjába ismét belopózott a gúnyos felhang, akárcsak egy kuviai éjszakai harcos, markában gyilkos késsel. – Te vagy a világ utolsó kalandora. Az utolsó kereszties lovag. Ez biztosan nagyon tetszik neked, Roland! Még sincs fogalmad róla, hogy most milyen közel állsz a Toronyhoz, milyen közel vagy hozzá az időben. A világ elmozdul a fejed fölött.

– Jósolj hát – válaszolta a harcos nyersen. A másik fölcsapta az első kártyát.

– Akasztott Ember – mondta. A sötétségben visszahúzta fejére a csuklyát. – Mégis, egyedül erőt jelent és nem halált. Te magad vagy, harcos, az Akasztott Ember, ahogy haladsz egyre tovább célod felé, a Hádész minden bugyrain át. Egy útitársadat már beleejtetted a pokolba, igaz?

Felcsapta a következő lapot. – A Tengerész. Figyeld tiszta homlokát, szőrtelen arcát, rémült tekintetét. Elmerült, harcos, senki sem dobott neki kötelet. Ő a fiú, Jake.

A harcos megrándult, de egy szót sem szólt.

A fekete a harmadik lapot is felcsapta. Egy pávián vigyorgott egy ifjú vállán. Az ifjú fölfelé fordított arcán a félelem és rettegés stilizált fintora ült. Közelebbről megvizsgálva a harcos látta, hogy az állat ostort tart a mancsában.

– A Fogoly – folytatta a feketébe öltözött ember. A tűz bizonytalan, hajladozó árnyékokat vetett az áldozat arcára, és az mintha mozgott, vonaglott volna a néma rettegéstől. A harcos elkapta a pillantását.

– Kicsit idegesítő, nemde? – kérdezte már-már megvetően a feketébe öltözött ember.

Felcsapta a negyediket. Sállal bekötött fejű asszony ült a rokkánál és font. A harcos bódult szemének úgy

tűnt, hogy ravaszul mosolyog, de ugyanakkor zokog is.

– Az Árnyak Hölgye – jegyezte meg a feketébe öltözött ember. – Ugye, kétarcúnak látod, harcos? Az is. Egy valódi Janus.

– Miért mutogatod ezeket nekem?

– Ne kérdezz! – reccsent rá élesen a feketébe öltözött ember, de közben mosolygott. – Ne kérdezz. Csak figyelj. Tekintsd csupán céltalan szertartásnak, amely felszabadít és lehűt. Akár egy templom.

Fojtottan kuncogott, és fölcsapta az ötödik kártyát.

Egy vigyorgó kaszás markolta szerszámát csontos ujjaiival. – Halál – mondta egyszerűen a feketébe öltözött ember. – De még nem neked.

A hatodik kártya.

A harcos ránézett, és különös, bizsergő előérzet fogta el. Iszony és öröm keveredett ebben a megfogalmazhatatlan érzelemben. Mintha okádna és táncolna egyszerre.

– A Torony – suttogta a feketébe öltözött ember. A harcos kártyája a minta közepén volt, a következő négy a sarkokban, mint bolygók egy csillag körül.

– Ez hová megy? – kérdezte a harcos.

A feketébe öltözött ember letakarta a Toronnyal az Akasztott Embert.

– Ez mit jelent? – kérdezte ismét a harcos. A feketébe öltözött ember nem válaszolt.

– Mit jelent ez? – kérdezte nyersen.

A feketébe öltözött ember nem válaszolt.

– Az Isten verjen meg!

Semmi válasz.

– Akkor mi a hetedik kártya?

A feketébe öltözött ember fölcsapta a hetedik lapot. Nap kelt föl rajta a ragyogó, kék égen. Cupidók, manók múlatták magukat körülötte.

– A hetedik az Élet – mondta halkán a feketébe

öltözött ember. – De nem neked.

– Hogy illik össze a minta?

– Azt nem kell tudnod – válaszolta a másik. – Nekem sem. – Szórakozottan a kihunyóban levő tűzbe szórta a lapokat. Elszenesedtek, begörcbültek, lánggra kaptak. A harcos úgy érezte, hogy szíve elcsügged, jéggé válik a mellében.

– Aludj – mondta félvállról a feketébe öltözött ember. –Tán álmodsz majd, vagy ilyesmi.

– Meg foglak fojtani – mondta a harcos. Lenyűgöző, szilaj hirtelenséggel elrúgta magát, átrepült a tűzön, és rávetette magát a másikra. A mosolygó fekete ember felpuffedt, kitöltötte látóterét, majd visszahátrált egy obszidiánoszlopos, hosszú, visszhangzó folyosón át. A világ megtelt gúnyos kacajjal, a harcos pedig zuhant, halódott, aludt.

Álmodott.

A világegyetem üres volt. Semmi sem moccant. Semmi sem létezett.

A harcos hűdötten sodródott.

– Legyen világosság – szólt egykedvűen a feketébe öltözött ember hangja, és lőn világosság. A harcos közönyösen azt gondolta, hogy a világosság jó.

– Most legyen odafent sötétség és csillag. Odalent víz. – Megtörtént. A harcos végtelen tengerek fölött szállt. Fölötte a csillagok villóztak szüntelenül.

– Föld! – szólította a fekete ember. Máris ott volt; határtalan, galvanikus görcsök közepette dagadt elő a vízből. Vörös, száraz, repedezett, üveges, meddő volt. Vulkanok köpték szakadatlanul a lávát, mint gigászi pattanások valami csúnya serdülő tökfejen.

– Helyes – mondta a fekete ember. – Kezdetnek megteszi. Legyenek növények. Fák, füvek, mezők. Megtörtént. Dinoszauruszok dübörögtek morogva és fújtatva, megették egymást, és beleragadtak a bugyborékoló, büzlő kátránytavakba. Mindenfelé hatalmas trópusi esőerdők terültek el. Gigászi

páfrányok integettek az égre fogazott leveleikkel. Némelyiken kétfejű bogarak mászkáltak. A harcos mindezt látta, mégis nagynak érezte magát.

– Most az ember jön – mondta halkán a feketébe öltözött ember, de a harcos zuhant... fölfelé zuhant. A hatalmas, termékeny föld látóhatára görbülni kezdett. Igen, mondták neki, hogy gömb alakú, a tanítói ezt állították, és hogy ezt még sokkal korábban bizonyították be, mintsem a világ elmozdult volna. De ez...

Egyre zuhant. Világrészek vették föl formájukat megdőbbsent tekintete előtt, majd eltakarták őket a felhők órarugói. A világ légköre olyan volt, akár egy magzatburok. A nap, a fölkelő nap a világ vállán... Fölkiáltott, egyik kezét a szeme elé kapta.

– Legyen világosság! – Ezt már nem a feketébe öltözött ember kiáltotta. Gigászi, visszhangzó zengés volt. Betöltötte a teret és a tér közeit.

– Fényt!

Hullott és hullott.

A nap összezsugorodott. Csatornákkal behálózott vörös bolygó pörgött el mellette, vadul köröző két holdjával. Forgó sziklagyűrű. Gázoktól sístergő bolygóóriás, amely belapult a pólusain, mert túlságosan hatalmas volt, hogy megtarthassa magát. Egy gyűrűs világ, ragyogó jégtűkkel felövezve.

Fényt! Legyen...

Más világok, egy, kettő, három. Messze távolban az utolsó, egy magányos jég- és sziklavilág pörgött a halott sötétben egy nap körül, amely nem volt fényesebb egy kopott pénzdarabnál.

Sötétség.

– Ne! – mondta a harcos, a szó színtelenül, visszhangtalanul kongott a sötétben. Még a sötétnél is sötétebb volt. Emellett fényes dél az emberi lélek legsötétebb éjszakája is. A hegyek alatti sötétség pusztá pötty a Fény arcán. – Ne többet, kérlek,

most már elég. Ne többet...

– *VILÁGOSSÁG!*

– Ne többet. Ne többet, kérlek...

A csillagok is zsugorodni kezdtek. Egész csillagködök húzódtak össze, váltak értelmetlen foltokká. Mintha rázárult volna az egész világegyetem. – Jézusom, ne többet, ne többet, elég...

– Akkor visszakozz – susogta selymes hangon a fekete ember. – Ne törődj többé a Toronnyal. Menj az utadon, harcos, mentsd meg a lelkedet.

Összeszedte magát. Megtörtén, egyedül, sötétségbe burkoltan, a rátörő végső értelemről rémülten összeszedte magát az utolsó villámló kiáltásra:

– *NEM! SOHA!*

– *AKKOR LEGYEN VILÁGOSSÁG!*

És lőn, és kalapácsként vágta fejbe a hatalmas ősfény, amelyben elveszett az öntudat – de mielőtt megtörtént volna, a harcos valami kozmikus jelentőségű dolgot látott. Gyötrelmes erőfeszítéssel belekapaszkodott, és megkereste önmagát.

Elmenekült a tudás tébolyától, és visszaért önmagába.

Még mindig éjszaka volt – hogy ugyanaz-e, vagy másik, nem tudhatta. Feltápászkodott arról a helyről, ahova démoni ugrása dobta, amikor rávetette magát a feketébe öltözött emberre, és a vasfára pillantott, ahol a másik ült. Senki sem volt ott.

Iszonyú kétségbeesés vett erőt rajta – Istenem, az egész kezdődik előlről – amikor megszólalt a háta mögött a feketébe öltözött ember:

– Itt vagyok, harcos. Nem szeretem, ha túl közel vagy hozzám. Beszélj álmodban – kuncogott. A harcos ingadozva feltérdelt és megfordult. A tűz vörös parázssá és szürke hamuvá égett, kirakva az elhasznált tüzelő ismerős, széthulló mintáját. A

feketébe öltözött ember a parázs mellett ült, és cuppogva falta a nyúl zsíros maradványait.

– Egész jól csináltad – ismerte el. – Martenre sohasem küldhettem volna el ezt a változatot. Nyáladzva jött volna vissza.

– Mi volt ez? – kérdezte a harcos. A szavak reszketegen, kásásan buktak ki belőle. Attól tartott, ha fel akarna állni, nem tartanák meg a lábait.

– A világegyetem – válaszolta derűsen a feketébe öltözött ember. Bőffentett, és a tűzbe dobta a beteges-fehéren csillogó csontokat. A Golgota fölött a szél füttyült boldogtalan siratóéneket.

– A világegyetem – ismételte bávatagon a harcos.

– A Toronyt akarod – szólalt meg a másik. Kérdésnek tűnt.

– Igen.

– Nem kapod meg – mosolygott élvezkedő kegyetlenséggel. – Van róla valami fogalmam, hogy ez az álmom milyen közel lökött a peremhez. A Torony még egy fél világgal arrébb is megölt volna.

– Semmit sem tudsz rólam – mondta csendesen a harcos. A másik ajkán megfakult a mosoly.

– Én csináltam az apádat, és én is törtem össze – szólt sötéten. – Én mentem az anyádhoz Marten képében, én feküdtem össze vele. Így volt megírva, így történt. Én vagyok a Setét Torony legutolsó végrehajtója. A Föld a kezembe adatott.

– Mit láttam? – kérdezte a harcos. – A végén? Mi volt az?

– Mire hasonlított?

A harcos némán tűnődött. A dohánya után nyúlt, de nem volt egy szál se. A feketébe öltözött ember nem ajánlotta föl, hogy újratöltsi a zacskót fekete vagy fehér mágiával.

– Fény volt – mondta végül. – Nagy, fehér fény. Azután... – elhallgatott és rámeredt a feketébe öltözött emberre. Az előrehajolt. Valami idegen

érzelem ült az arcán, túlságosan nyilvánvalóan, hogy letagadható vagy vitatható lett volna. A töprengés volt az.

– Szóval nem tudod – szólalt meg, és elmosolyodott.
– Ó, nagy varázsló, élet és halál ura! Nem tudod!

– De tudom! – válaszolta a feketébe öltözött ember.
– Csak azt nem... hogy mit láttál.

– Fehér fényt – ismételte a harcos. – Azután... egy fűszálat. Egyetlen fűszálat, amely mindent betöltött. Én pedig apró voltam. Parányi.

– Fűszálat. – A feketébe öltözött ember behunyta a szemét. Arca üzötten megnyúlt. – Egyetlen fűszálat. Biztos vagy benne?

– Igen – komorodott el a harcos. – De bíborszínű volt.

Ekkor a feketébe öltözött ember beszélni kezdett. – A világegyetemben (mondta) van egy olyan paradoxon, amely túl nagy ahhoz, hogy a véges agy megragadhassa. Ahogy az élő agy nem képes megérteni egy élettelen agyat – noha gondolhatja, hogy igen –, a véges elme sem foghatja föl a végtelent.

A világegyetem létezésének prózai ténye egymagában vereséget mér a pragmatistákra és a cinikusokra. Volt olyan idő, száz emberi nemzedékkel korábban, mielőtt a világ elmozdult volna, amikor az emberiségnek elég technikai és tudományos ereje volt ahhoz, hogy néhány kőszilánkot lepattintson a valóság nagy kőoszlopáról. De a tudomány hamis fénye (vagy ha úgy jobban tetszik, az ismereteké) akkor is csupán néhány fejlett országban világított.

Mégis, a megfogható tények hihetetlen növekedése ellenére figyelemreméltóan kevés volt a tudás. Harcos, a mi apáink legyőzték a rothadó-kört, ahogy mi nevezzük a rákot, csaknem legyőzték az öregedést, felmentek a Holdra...

(– Ezt nem hiszem el – vágta a szemébe a harcos,

mire a másik csak elmosolyodott, és azt mondta: – Nem is kell.)

– ...és száz más csodálatos semmiséget csináltak vagy fedeztek föl. De az információk gazdagsága csekély vagy semmilyen mértékben nem világította meg a dolgok természetét. Nem írtak ódákat a mesterséges megtermékenyítés csodáiról...

(– Miről? – Arról, mikor fagyasztott férfispermából csináltak gyereket. – Lószart! – Ahogy gondolod... bár abból még őseink sem tudtak gyereket létrehozni.)

– ...vagy az önmozgó kocsikról. Keveset fogtak fel a Valóság Alapelvéből, már ha egyáltalán; az új tudás mindig még félelmetesebb titkokhoz vezetett. Minél többet tudunk meg élettanilag az agyról, annál kevésbé lehetséges a lélek létezése, mégis annál inkább valószínűsíti a kutatás természete. Érted? Természetesen nem. Téged körülvesz saját romantikus kisugárzásod, naponta bizalmas közelségbe kerülsz a misztikummal. Most mégis a határhoz közeledsz – nem hit, hanem megértés által. A lélek fordított entrópiájával nézel szembe.

De hogy hétköznapibb legyenek: A világegyetem legnagyobb rejtélye nem az élet, hanem a Méret. A Méret magába öleli az életet, és a Torony tartalmazza a Méretet. A gyerek, aki leginkább otthon van a csodák között, azt kérdezi: Papa, mi van az ég mögött? Az apa azt válaszolja: A világűr sötétje. A gyerek: És a világűr mögött? Az apa: Egy galaxis. A gyerek: És a galaxis mögött? Az apa: Újabb galaxis. A gyerek: Az újabb galaxisok mögött? Az apa: Senki sem tudja.

Érted? A Méret legyőz minket. A halnak a tó a világegyetem, amelyben él. Vajon mit gondol a hal, amikor szájánál fogva átrántják létezésének ezüst határán egy új világegyetembe, ahol a levegő megfojtja, a fény pedig kék örület? Ahol kopolyú

nélküli hatalmas kétlábúak egy fullasztó dobozba rakják, hogy nedves növények alatt pusztuljon el? Vagy vegyünk egy ceruzát és nagyítsuk föl. Elérünk egy ponthoz, ahol rá kell jönnünk egy megdöbbenő dologra: a ceruza hegye nem szilárd; atomokból áll, amelyek remegnek és forognak, mint trilliónyi démoni bolygó. Ami nekünk szilárdnak tűnik, az laza háló, amelyet a tömegvonzás tart össze. Ha megfelelő méretűre törpülünk, az atomok közötti távolság mérőföldké, szakadékokká, eonokká tágul. Maga az atom magot és keringő protonokat, elektronokat tartalmaz. További szubatomi részecskék felé is szabad az út. És mi van azután? Tahionok? Semmi? Természetesen nem. A világegyetemben minden tagadja a semmit; a dolgok azt a következtetést sugallják, hogy a semmi nem létezik.

Ha kihullasz a világegyetem határain, talán egy deszkakerítést találsz, amelyre az van írva: VÉGÁLLOMÁS? Nem. Valami keményet és íveltet találsz, amilyenek a csibe érzékelheti a tojást belülről. És ha át tudod törni ezt a héjat, miféle hatalmas, áradó fény világít be a világegyetem falán ütött lyukon? Talán keresztül tudsz nézni rajta, és rájössz, hogy egész világegyetemed nem más, mint egy fűszál egyetlen atomja? Talán kénytelen leszel arra gondolni, hogy amikor meggyújtasz egy ágat, akkor a végtelenségek végtelenjét hamvasztod el? Hogy a létezés nem egyetlen végtelent jelent, hanem végtelen számút?

Talán megláttad, hogy világegyetemünk milyen helyet foglal el a világ rendjében – egy fűszál egyetlen atomját jelenti. Lehetséges, hogy mindazt, amit képesek vagyunk felfogni, a végtelenül kicsi vírustól a távoli Lófej Ködig, egy fűszál egyetlen atomja tartalmazza... egy fűszál, amely egy idegen időfolyamban talán csak egy-két napig él? Mi van, ha azt a fűszálat levágja a kasza? Amikor haldokolni

kezd, a rothadás talán átszivárog a mi világegyetemünkbe is, az életünkbe is, mindent elsárgítva, megbarnítva, kiszáritva? Talán már meg is kezdődött. Azt mondjuk, a világ változik; talán úgy értjük, kezd kiszáradni.

Gondolj bele harcos, ez a felfogás milyen apróvá tesz minket! Ha egy Isten mindenre ügyel, csakugyan igazságot oszt egy szünyogfajnak a végtelen számú szünyogfaj között? Vajon csakugyan nem hullhat le egy veréb sem a tudta nélkül, holott az a veréb kevesebb a világűr szakadékában úszkáló magányos hidrogénpötytynél? És még ha Ő tudja is... milyennek kell lennie egy ilyen Istennek? Hol él? Hogy lehet élni a végtelenség mögött?

Képzeld el a Mohaine-sivatag homokját, amelyen keresztülvágtál, hogy megtalálj, és képzelj el trilliónyi világegyetemet – nem világot, világegyetemet –, bezárva ennek a sivatagnak egyetlen homokszemébe; minden világegyetem végtelen számú másikat tartalmaz. Mi fölémagaslunk ezeknek a világegyeteknek szánameles fűszál kilátónkban; bakancsod egyetlen lendítésével milliárdszor milliárdnyi világot repíthetsz át a sötétségbe egy láncban, amelynek soha nincs vége.

Méret, harcos... Méret...

Mégis haladjunk tovább. Tegyük föl, hogy minden világ, minden világegyetem egyetlen kapcsolatban, egyetlen oszlopban találkozik, és ez a Torony. Egy lépcsőház, amely magához Istenhez vezet. Bemérszkeadsz, harcos? Lehetséges, hogy valahol a végtelen valóság fölött van egy Szoba...?

Nem merészeled.

Nem merészeled.

– Valaki merészelte – válaszolta a harcos.

– Ki lett volna az?

– Isten – válaszolta halkán a harcos. Szeme izzott. –

Isten merészelte... vagy üres az a szoba, látnok?

– Nem tudom. – Félelem suhintott végig a feketébe öltözött ember nyájas arcán, oly puhán és sötéten, akár a keselyű szárnya. – Továbbá meg sem kérdezem. Lehet, hogy nem bölcs dolog.

– Félsz, hogy agyoncsapnak? – gúnyolódott a harcos.

– Talán az elszámoltatástól félek – válaszolta a feketébe öltözött ember, azután egy darabig csönd volt. Az éjszaka nagyon sokáig tartott. Fölöttük fényességesen, ürességében mégis ijesztően pompázott a Tejút. A harcos azon tűnődött, mit érezne, ha a tintakék ég megnyílna és fény zúdulna be a hasadékon?

– Rakjunk tüzet – mondta. – Fázom.

A harcos elszunnyadt, majd fölébredve látta, hogy a feketébe öltözött ember beteges mohósággal figyeli.

– Mit bámulsz?

– Természetesen téged.

– Hát ne tedd. – Megpiszkálta a tüzet, romba döntve az ideogram tökéletességét. – Nem szeretem. – Kelet felé tekintett, hogy nincs-e fény arrafelé, de az éjszaka nem akart véget érni.

– Máris várod a hajnalt?

– Nappali lény vagyok.

– Szóval az vagy! Milyen udvariatlanság tőlem, hogy megfeledkeztem róla! Mégis tovább kell beszélgetnünk. Mesterem így mondta.

– Ki?

A feketébe öltözött ember elmosolyodott. – Akkor hát az igazat mondjuk, te meg én? Nincs több hazugság? Nincs több igézet?

– Igézet? Az mit jelent?

De a feketébe öltözött ember csak erősködött: – Akkor az igazság uralkodik közöttünk, két ember között? Ha nem is vagyunk barátok, ellenfelek és

egyenlők még lehetünk? Olyan ajánlat ez, Roland, amelyet nem sokan kapnak. Csak az ellenségek beszélnek igazat. A barátok és szeretők vég nélkül hazudnak a kötelesség pókhálójában.

– Akkor mondjuk el az igazságot. – Mást sem tett ezen az éjszakán. – Kezdjük azzal, hogy elmagyarázod, mit jelent az igézet.

– Az igézet, az varázslat, harcos. Mesterem varázslata hosszabbította meg ezt az éjszakát, és addig nyújtja... amíg nem végzünk.

– Mennyi idő az?

– Sok. Többet nem mondhatok. Magam sem tudom. – A feketébe öltözött ember a tűz mellett állt, az izzó parázs mintákat rajzolt az arcára. – Kérdezz. Elmondom neked, amit tudok. Utolértél. Így tisztességes; nem hittem, hogy sikerül. Kutatásod mégis csak most kezdődik. Kérdezz. Az elég hamar elvezet minket a tárgyhöz.

– Ki a mestered?

– Sohasem láttam, neked viszont látnod kell. Annak érdekében, hogy elérd a Tornyt, először a Kortalan Idegenhez kell eljutnod. – A feketébe öltözött ember minden rosszakarát nélkül elmosolyodott. – Le kell mészárolnod, harcos. Mégis azt hiszem, nem ez az, amit meg akartál kérdezni.

– Ha sohasem láttad, akkor honnan ismered?

– Egyszer meglátogatott álomban. Fiatal legényként jött el hozzám, amikor egy távoli országban éltem. Ezer vagy öt-tízezer évvel ezelőtt. Azokban a napokban jött, amikor a régiek még nem keltek át a tengeren. Egy Anglia nevű országban történt. Sok száz éve bízott meg a feladattal, noha jó néhány megbízatásom akadt ifjúságom és fénykorom között. Ami te vagy, harcos. – Kuncogott. – Láthatod, hogy valaki komolyan vett.

– Ennek az Idegennek nincs neve?

– Ó, dehogy nincs!

– És mi az?

– Maerlyn – mondta a feketébe öltözött ember halkán, és valahol a keleti sötétségben, a hegyek között sziklaomlás nyomatékosította szavait, egy puma pedig asszonyhangon sikoltott...

A harcos megborzongott, a feketébe öltözött ember összerázkódott. – Mégis azt hiszem, nem ez az, amit kérdezni akarsz. Nem szoktál te ennyire előre gondolkodni.

A harcos tudta a kérdést; egész éjjel ott rágott benne, úgy érezte, már évek óta így van. Az ajkán remegett, de nem tette föl... még nem.

– Ez az Idegen, ez a Maerlyn, ez a Torony küldöttje? Mint te magad?

– Sokkal hatalmasabb nálam. Megadatott neki, hogy visszafelé is haladhasson az időben. *Elhomályosul. Kiszíneződik.* Minden időben ott van. Mégis, van nála is nagyobb.

– Kicsoda?

– A Fenevad – suttogta riadtan a feketébe öltözött ember. – A Torony őrizője. Minden *igézet* eredete.

– Mi az? Ez a Fenevad mit...

– Ne kérdezz többet! – kiáltotta a feketébe öltözött ember. Könnyörtelen akart lenni a hangja, és könnyörgéssé töpörödött. – Nem tudom! Nem akarom tudni! A Fenevadról beszélni olyan, mint saját lelked összeomlásáról szólni. Előtte Maerlyn is csak olyan, mint én őelőtte.

– És a Fenevad mögött ott van a Torony, és minden, amit jelent?

– Igen – suttogta a feketébe öltözött ember. – De te nem ezeket a dolgokat akarod megkérdezni.

Ez igaz.

– Jó – mondta a harcos, azután föltette a világ legrégebbi kérdését. – Ismerlek én téged? Láttalak már korábban is?

– Igen.

– Hol? – A harcos türelmetlenül előrehajolt. Ez volt sorsának kérdése.

A feketébe öltözött ember a szájához kapta a kezét és vihogott, mint egy kisgyerek.

– Azt hiszem, tudod.

– *Hol?* – Felpattant, keze rácsúszott fegyverei kopott agyára.

– Ne azzal, harcos! Azok nem nyitnak ajtókat; csak örökre bezárják őket.

– Hol? – ismételte meg a harcos.

– Muszáj nyomra vezetnem? – kérdezte a feketébe öltözött ember a sötétségtől. – Azt hiszem, muszáj. – Izzó szemmel nézett a harcosra. – Volt egy ember, aki tanácsot adott neked – mondta. – A tanítód...

– Igen, Cort – vágott a szavába türelmetlenül a harcos.

– Azt tanácsolta, hogy várj. Rossz tanács volt. Akkor Marten még csak Kovácsolta apád elleni terveit. És amikor ő visszatért...

– Megölték – mondta a harcos tompán.

– És mire megfordultál és körülnéztél, Marten már el is tűnt... Nyugatra ment. Mégis, volt egy ember Marten környezetében, egy ember, aki szeretett szerzetesi csuhában, a bűnbánók tonzúrájával járni...

– Walter – suttogta a harcos. – Te... te egyáltalán nem Marten vagy. Hanem *Walter!*

A feketébe öltözött ember felvihogott. – Szolgálatodra.

– Most kellene megölnöm téged.

– Ami aligha lenne tisztességes dolog. Végül is én adtam Martent a kezébe három évvel később, amikor...

– Akkor te irányítottál.

– Bizonyos értelemben igen. De ez többé már nincs így, harcos. Most jön az osztozás ideje. Azután bűbájt küldök rád. Álmodat fogsz látni. Utána kezdődhet igazi keresésed.

- Walter – ismételte döbbenetesen a harcos.
- Ül le – invitálta a feketébe öltözött ember. – Elmondom a történetemet. A tiéd, gondolom, tovább tart.
- Nem beszélek magamról – motyogta a harcos.
- Ma éjjel muszáj. Hogy megérthessük egymást.
- Mit kell megérteni? A célokat? Azt ismered. Az a célom, hogy megtaláljam a Tornyt. Megesküdtem.
- Nem a célokat, harcos. Az elmédet. Lassú, kitartó, szorgalmas elmédet. Még sohasem volt hasonló a világ történetében. Talán az egész teremtésben sem.
- Ez a beszéd ideje. A történeteké.
- Akkor beszélj.

A feketébe öltözött ember megrázta köpenyének bő ujját. Fóliába burkolt csomag hullott ki belőle, sok-sok ráncban tükrözve a haldokló zsarátnok fényét.

- Dohány, harcos. Rágyújtasz?

A nyúlnak ellen tudott állni, de ennek nem. Fürge ujjakkal bontotta ki a fóliát. Finoman vágott dohány volt benne, közöttük meglepően nedves, zöld levelek, sodorni. Ilyen dohányt tíz éve nem látott.

Két cigarettát sodort, mindegyiknek leharapta a végét, hogy élvezhesse az ízt. Az egyiket odaadta a feketébe öltözött embernek, aki elfogadta. Kivettek a tűzből egy-egy ágat.

A harcos meggyújtotta a cigarettáját, és mélyen leszívta a füstöt a tüdejébe, lehunyta a szemét, hogy jobban összpontosíthasson. Hosszú, lassú elégedettséggel engedte ki a füstöt.

- Jó? – kérdezte a feketébe öltözött ember.
- Igen. Nagyon.
- Élvezd. Lehet, hogy nagyon hosszú ideig ez lesz az utolsó.

A harcos egykedvűen vette tudomásul.

- Nagyon jó – mondta a feketébe öltözött ember. – Akkor kezdjük:

Meg kell értened, hogy a Torony mindig is volt, és mindig voltak fiúk, akik tudtak róla, és vágytak rá, hogy elérjék, sokkal jobban, mint a hatalomra, a kincsekre, vagy a nőkre...

Ezután beszélgettek, egész éjszaka, csak az Isten tudja, mennyi ideig, erre a harcos később alig emlékezett... különös, gyakorlatias agya csak keveset tartott fontosnak. A feketébe öltözött ember elmondta, hogy a tengerhez kell mennie, amely mindössze húsz könnyű mérföldnyire van nyugat felé, és ott elnyeri a *hívás* hatalmát.

– Bár ez nem egészen így van – folytatta, a cigarettacsikket a parázsba dobva. – Senki sem akar semmiféle hatalommal felruházni, harcos; ez az erő egyszerűen benned van, és kénytelen vagyok hozzáfűzni, hogy részben a fiú feláldozása folytán, részben a törvény folytán; a dolgok természetes törvénye folytán. A víznek lefelé kell folynia a domboldalon, neked pedig szólni kell. Ha jól értem, hármat fogsz hívni... de ez engem már nem érdekel, nem is akarom tudni.

– A három – motyogta a harcos, és a jósdára gondolt.

– Azután kezdődnek a mókák. De akkorra én már messze leszek. Isten veled, harcos. Elvégeztem a magamét. A lánc még ott van a kezében. Vigyázz, ne tekeredjen a nyakadra.

Roland valami külső késztetés hatására megszólalt:

– Ugye, valamit még mondanod kell?

– Igen – bólintott a feketébe öltözött ember. Kifürkészhetetlen tekintettel mosolygott a harcosra, és feléje nyújtotta egyik kezét. – Legyen világosság.

És lőn.

Roland arra ébredt a tűz maradványa mellett, hogy tíz évvel öregebb. Fekete haja meggyérült a halántékán, és az őszi ökörnyál színére szürkült.

Arcvonásai mélyebbek lettek, bőre érdekesebb.

Annak a tűzifának a maradéka, amelyet ő hozott ide, megkövesedett, a feketébe öltözött emberből pedig csak egy rothadó fekete köpenybe bugyolált, vigyorgó csontváz maradt, újabb csont a csontok mezején, újabb koponya a Golgotán.

A harcos fölállt, körülnézett. A fénybe nézett és látta, hogy jó.

Hirtelen, gyors mozdulattal társa felé nyúlt, akivel az éjszakát töltötte... az éjszakát, amely valahogyan tíz évig tartott. Letörte Walter állkapcsát, és közömbösen belegyömöszölte farmerjének bal hátsó zsebébe – éppen illett annak a helyébe, amely elveszett a hegyek alatt.

A Torony. Valahol elől várakozik rá – a kapcsolat az Idővel, a kapcsolat a Mérettel.

Ismét nyugat felé indult, hátában a napfelkelével, az óceán irányába, és közben rájött, hogy életének nagy átkelése elkezdődött és véget ért. – Szerettelek, Jake – mondta hangosan.

Testében fölengedett a merevség, gyorsabban lépdelt tovább. Estére a föld szélére ért. Leült a tengerparton, amely mindkét irányban elhagyatottan nyúlt bele az örökkévalóságba. A hullámok végeérhetetlenül ostromolták a partot, dübörögtek és dübörögtek. A lenyugvó nap aranyhidat festett a vízre.

Ott ült a harcos, arcát a halványuló fény felé fordította. Végigálmodta álmait, nézte, amint felbukkannak a csillagok; célja utáni vágya nem csökkent, szíve sem csüggedt; haja, amely most ritkásabb, szürkébb volt, lobogott a szélben, apjának szantálfa intarziás fegyverei puhán, halálosan simultak a csípőjére. Magányos volt, de ebben nem talált semmi rosszat vagy alantaszt. Sötétség ereszkedett a világra, és a világ ment tovább. A harcos várta a hívás idejét, és álmodta hosszú álmait a Setét Toronyról, amelyhez egy napon majd megérkezik a

szürkületben, és megfújja kürtjét, hogy elkezdődjék az elképzelhetetlen végső harc.

UTÓSZÓ

A fenti mese, amely önmagában is csaknem (de nem teljesen!) egész, csupán első stanzája egy sokkal hosszabb munkának, amelynek a címe *A Setét Torony*. Egy része már készen van, de még sokkal több az elvégezni való – rövid összefoglalásom a cselekményről hozzávetőleg háromezer oldalt sejtet, de lehet, hogy még annál is többet. Ez valószínűleg úgy hangzik, mintha tervem átszökkent volna a becsvágy birodalmából az örültség tartományába... de kérjék meg kedvenc angoltanárjukat, mesélje el, miféle tervei voltak Chaucernek a *Canterbury mesékkel* – akkor *Chaucer* is örült volt?

Amilyen sebességgel ez a munka mostanáig haladt, megközelítőleg háromszáz évig kellene élnem, hogy befejezzem a *Torony* meséjét; ez a rész, a „Harcos és a Setét Torony”, több mint húsz évig készült. Minden írásom közül messze ez tartott a legtovább... illetve becsületesebb lenne úgy fogalmazni, hogy befejezetlen munkáim közül ez az, amely a legtovább élő, és eleven maradt az agyamban, márpedig ha egy könyv nem él elevenen az író tudatában, akkor olyan halott, mint az egyéves lószar, még akkor is, ha folyamatosan menetelnek a szavak a papíron.

Azt hiszem, *A Setét Torony* azért kezdődött, mert végzős koromban, a tavaszi szemeszterben örököltem egy rizsma papírt. Nem afféle közönséges bankpostát, nem is olyan színes „másodosztályút”, amelyet számos anyagi gondokkal küszködő író használ, mivel ez a színes (amelyben gyakran jókora eldolgozatlan fadarabok is vannak) három-négy dollárral olcsóbb.

Az a papír, amely nekem jutott, ragyogó zöld volt, vastag, mint a karton, rendkívül sajátos méretű, úgy tizennyolc centi széles, és ha jól emlékszem, legalább huszonöt centi hosszú. Abban az időben a Maine-i Egyetem könyvtárában dolgoztam, és egy napon, teljesen megmagyarázhatatlan és érthetetlen módon egy csomó ilyen papír került elő különböző

árnyalatokban. Jövendő feleségem, akkor még Tabitha Spruce, vitte el az egyiket (amelyiknek olyan színe volt, mint a vörösbegy tojásának); az a fickó, akivel akkoriban járt, a másikat (gyalogkakukksárgát). Nekem a zöld jutott.

Úgy esett, hogy mindhárman igazi írók lettünk – ez olyan szembeszökő véletlen, amely aligha nevezhető pusztán véletlennek egy olyan társadalomban, amelyben szó szerint tízezrek (talán százvezrek) próbálkoznak meg az egyetemeken az írás mesterségével, de csupán néhány száznak sikerül az áttörés. Én úgy féltucatnyi regényt adtam ki, a feleségem egyet (*Kis világ*) és keményen dolgozik egy másikon, ami még jobb lesz, a fickó meg, akivel akkor járt, David Lyons, nagyszerű költővé fejlődött, továbbá megalapította Massachusettsben a Lynx Kiadót.

Talán a papír volt az oka, emberek. Talán *varázspapír* volt. Tudják, mint egy Stephen King-regényben.

Maguk, akik ezt olvassák, talán nem értik, milyen lehetőségekkel terhesnek tűnt az az ötszáz üres lap, bár úgy gondolom, elég sokan lesznek, akik most egyetértően bólogatnak. Olyan íróknak, akit megjelentetnek, természetesen annyi üres papírja van, amennyit kíván; az a munkaeszköze. Még az adóból is le lehet írni. Igazából olyan sok van belőle, hogy a rengeteg üres papír végül rosszindulatú varázslattá kezd fajulni. Nálam jobb írók beszéltek már ennek a fehér térnek a néma kihívásáról, és csak Isten tudja, hányan voltak, akik úgy megijedtek tőle, hogy belenémultak.

Az érem másik oldala, különösen kezdő íróknál, az a csaknem istentelen lelkesedés, amelyet az üres papírlap okoz; úgy érzi magát az ember, mint az alkoholista, mikor az ötödik bontatlan üveg whiskyt gusztálja.

Abban az időben egy hitvány folyóparti házikóban laktam az egyetem közelében, egyes-egyedül, és az előbbi mese első harmadát olyan kísérteties, tökéletes csöndben írtam, amelyet alig tudok elképzelni most, egy fészekalja duhaj kölyökkel, két titkárnövel és egy házvezetőnövel, aki mindig úgy véli, hogy betegnek látszom. Három szobatársam, akikkel az évet kezdtem, megbukott. Márciusra, amikor a jég letakarodott a folyóról, úgy éreztem magam, mint Agatha Christie tíz kicsi négere közül az utolsó.

Leginkább ez a két tényező, vagyis az üres zöld papír kihívása és a tökéletes csönd (nem számítva az olvadó hó csörgedezését, amint lefelé rohant a domboldalon a Stillwater felé) a felelős *A Setét Torony* elkezdéséért. Volt egy harmadik tényező is, de az első kettő nélkül nem hiszem, hogy megírtam volna ezt a mesét.

Ez a harmadik elem egy vers volt, amelyet két évvel korábban fedeztem föl, amikor egy elsőéves szemináriumon a korai romantikus költőkkel foglalkoztunk (és mikor megfelelőbb az idő a romantikus költők számára, mint gólyakorban?). A versek legtöbbje időközben kihullott a fejemből, de ez az egy, ez a nagyszerű, gazdag, megmagyarázhatatlan, ez megmaradt a mai napig. Ez a vers Robert Browning „Childe Roland”-ja.

Eljátszottam a gondolattal, hogy megpróbálok egy hosszú romantikus regényt írni, hogy kifejezzem a Browning-vers által keltett érzést, még ha nem tudom is pontosan visszaadni. Játék is maradt, mert túl sok más leírnivalóm volt: saját verseim, novellák, cikkek kolumnái, Isten tudja, mi minden.

De akkor a tavaszi szemeszteren valami csönd lett korábban oly nyüzsgő alkotói életemben – nem írói vénám szakadt, csak az az érzés fogott el, hogy eleget vacakoltam az ásóval és a csákánnyal, ideje föl-

kapaszkodni a Hatalmas Mindenható egyik exkavátorára; az az érzés, hogy eljött az idő, ki kell ásnom valami nagyot a homokból, még akkor is, ha erőfeszítéseim következtében valami szörny bukkan elő a mélyből.

Így aztán 1970-ben egy márciusi éjszakán egyszer csak ott találtam magam öreg irodai Underwood gépemnél, amelynek csorba volt az „m” betűje, és állandóan lerepült róla a nagy „O”, és leírtam azokat a szavakat, amelyekkel ez a történet kezdődik: *A feketébe öltözött ember a sivatagon át menekült, a harcos pedig követte.*

Azóta, hogy legépeltem ezt a mondatot, miközben a sztereóból daloló Johnny Winter nem tudta elnyomni a domboldalon csörgedező hólé zajját, deresedni kezdtem, gyerekeim születtek, eltemettem az anyámat, rászoktam a kábítószerekre, majd leszoktam róluk, néhány dolgot megtudtam magamról – némelyik elszomorító, némelyik kellemetlen, a legtöbb nevetséges. A világ, ahogy a harcos mondaná, elmozdul.

De egész idő alatt sohasem tudtam megszabadulni a harcos világtól. A vastag, zöld papírlapok valahol elvesztek, mégis megőriztem vagy negyven eredeti gépelt oldalt, amelyekre a „Harcos” és a „Pihenőállomás” fejezeteket írtam. Azóta áttértem az illedelmesebb külsejű papírra, de azokra a fura zöld lapokra olyan szeretettel emlékezem, hogy azt el se tudom mondani. Akkor tértem vissza a harcos világához, amikor éppen rosszul haladtam a *Borzalmak városá*-val („A jósda és a hegység”), a kisfiúnak, Jake-nek a szomorú végét pedig akkor írtam meg, amikor egy másik kisfiú, Danny Torrance *A ragyogás*-ban éppen megmenekült egy másik rossz helyről. Az egyetlen időszak, amikor gondolataim nem tértek vissza legalább alkalmilag a harcos kiszikkadt, mégis gyönyörű világába (legalábbis nekem mindig

gyönyörűnek tűnt), akkor volt, amikor egy másik, ugyanígy minden ízében valószínű történettel voltam elfoglalva, az *Örhely* Apokalipszis utáni világával. Ennek a könyvnek az utolsó részét – „A harcos és a fekete ember”-t alig tizennyolc hónapja írtam Nyugat-Maine-ben.

Olvasóimnak, akik eddig elkísértek, azt hiszem, tartoznék valamiféle szinopszissal (azok a nagy, ódon romantikus költők „témának” nevezték volna), hogy mi következik, mivel csaknem bizonyosan meghalok, mielőtt befejezhetném az egész regényt... vagy eposzt... vagy nevezzék, aminek akarják. Az a szomorú helyzet, hogy nem tudom megtenni. Azok, akik ismernek, tudják, nem vagyok intellektuális tűzgolyó, akik pedig bizonyos kritikus elismeréssel olvasták munkáimat (van néhány; jattot nekik), valószínűleg egyetértenek abban, hogy legjobb dolgom sokkal inkább a szívemből jönnek, mint az agyamból... vagy a zsigereimből, ahonnan a legszenvedélyesebb írások fakadnak.

Mindezzel csak azt akarom mondani, hogy sohasem tudom, hova tartok, és erre a történetre ez még sokkal inkább áll, mint bármelyik másakra. Roland víziójából, amelyet a történet vége felé lát, tudom, hogy a világ csakugyan elmozdul, mert a harcos világegyeteme csupán egyetlen molekulája egy fűszálnak, amely valamilyen kozmikus grundon haldoklik (Úgy vélem, ezt az ötletet valószínűleg Clifford D. Simak *Gyűrű a Nap körül*-jéből vettem; kérek, Cliff, azért ne perelj be!), és azt is tudom, hogy a *hívás* a mi világunk három lakójának szól (ahogy magát Jake-t is így idézte meg a feketebe öltözött ember), akik Rolandhoz szegődnek a Setét Torony keresése során. Azért tudom, mert már megszületett néhány részlete a meseciklus második darabjának, *A hármak elhívásá*-nak.

De mi a helyzet a harcos kétes múltjával?

Istenem, olyan keveset tudok erről! És mi van a forradalommal, amely romba döntötte a harcos „fényvilágát”? Fogalmam sincs. És Roland végső összecsapása Martennel, aki elcsábította az anyját, és megölte az apját? Ki tudja? Hogyan halt meg Cuthbert és Jamie, Roland pajtásai, és milyen kalandjai voltak Rolandnak a beavatás után, addig, hogy először bukkant föl előttünk a sivatagban? Semmit sem tudok róla. Meg aztán itt van ez a lány, ez a Susan. Ő vajon kicsoda? Ezt sem tudom.

Illetve valahol belül tudom. Valahol odabent mindezt ismerem, és nem kell téma, vagy szinopszis, vagy vázlat (a vázlat a rossz írók utolsó ihletforrása, akik azt kívánják Istentől, hogy disszertációkat ír hassanak). Amikor eljön az idő, ezek a dolgok – és kapcsolatuk a harcos keresésével – olyan könnyedén bukkannak majd elő, mint a nevetés vagy a könnyek. És ha sohasem kerülnek felszínre, nos, ahogy Konfuciusz mondta valaha, ott szarja le ötszázmillió vörös kínai.

Csak annyit tudok: egy bizonyos ponton, egy bizonyos varázs időben lesz egy bíbor alkony (egy direkt romantikus alkony!), amikor Roland eléri setét tornyát, és megfújja a kürtjét... és ha egyszer elérek odáig, maguk lesznek az elsők, akik erről tudomást szereznek.

STEPHEN KING

Bangor, Maine

EURÓPA KÖNYVKIADÓ, BUDAPEST
FELELŐS KIADÓ OSZTOVITS LEVENTE IGAZGATÓ
SZEDTE AZ SZBÉ BT.
NYOMTA A KAPOSVÁRI NYOMDA KFT
FELELŐS VEZETŐ MIKE FERENC
KÉSZÜLT KAPOSVÁRON, 1998-BAN
FELELŐS SZERKESZTŐ PALKÓ KATALIN
A KÖTETET TERVEZTE SZ. BODNÁR ÉVA
MŰSZAKI VEZETŐ NÉVERY TIBOR
KÉSZÜLT 13,92 (A/5) ÍV TERJEDELEMBEN
ISBN 963 07 6374 5